

NIEUWSBLAD van het NOORDEN

ABONNEMENTSPRIJS: in de stad Groningen 50 ct. per maand of f 1.50 per 3 maanden, franco door geheel Nederland f 2.35 (plus disp. kosten).
— Ciro no. 83863. — Telefoonnummer van de Directie 574, Redactie 184 en 318. Abonnementen en advertenties 880 en 341. 's Avonds na 7 uur en 's Zaterdags na 4 uur uitsluitend 880, b. g. g. 2978.

Dagblad voor de Noordelijke Provinciën

WAARIN OPGENOMEN DE **PROVINCIALE GRONINGER COURANT** OPGERICHT 1787

UITGAVE: R. HAZEWINDEL JZ'N'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ N.V.

BUREAUX: GEDEMPTE ZUIDERDIEP BIJ DE HEERESTRAAT, GRONINGEN

ADVERTENTIËN uit de 3 Noordl. Provinciën van 1-5 regels f 1.—, elke regel meer 20 ct. Kleine advertenties tot en met 10 regels en Familieberichten 15 ct. per regel (bij vooruitbetaling), elke regel meer 20 ct. Van buiten deze Provinciën 1-5 regels f 1.50, elke regel meer 30 ct.

Verordening op het opleggen van prestaties

Repressies tegen vijandelijke handelingen, welke zich tegen de belangen van de Duitse bezettingstroepen richten

Maatregel tegen zekere kringen van de bevolking

Het verordeningenblad bevat een verordening, houdende voorschriften betreffende de repressies tegen vijandelijke handelingen, welke zich tegen de belangen van de Duitse bezettingstroepen richten.

Art. 1. Ter zake van handelingen, welke na 25 Mei 1940 zijn geschied of geschieden, en welke tegen belangen van het Duitse volk of van het Groot-Duitse rijk zijn gericht, of welke de openbare orde of het openbare leven in het onder de bescherming van de Duitse troepen staande Nederlandsche gebied zouden kunnen verstoren, kan een verplichting tot vergoeding van schade en een zoengeld (Sühneleistung) worden opgelegd.

1. Aan personen of verenigingen (stichtingen), die zoodanige handelingen billijken of bevorderen of van wie mag worden aangenomen, dat zij die handelingen billijken of bevorderen;

2. Aan gemeenten, binnen welker gebied zoodanige handelingen zijn geschied.

Art. 2. (1.) Opgelegd kunnen worden persoonlijke, geldelijke of zakelijke prestaties.

(2.) Wordt een persoonlijke prestatie opgelegd, dan kan degene die daartoe gehouden is, zich bij het volbrengen daarvan niet, dan met toestemming van de in artikel 4 genoemde autoriteit laten vervangen.

Art. 3. Wordt aan meerdere personen of verenigingen (stichtingen) een prestatie opgelegd, zoo zijn deze hoofdelijk aansprakelijk.

Art. 4. Prestaties, als bedoeld in deze verordening, worden door den Rijksscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied (commissaris-generaal voor de openbare veiligheid) bij schriftelijke beschikking opgelegd.

Art. 5. (1.) Voor zoover in bepaalde gevallen niet anders wordt bepaald, vindt de tenuitvoerlegging der beschikking plaats overeenkomstig de bepalingen van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering. De beschikking wordt ten deze gelijkgesteld met een vonnis in executie van de Duitse politie.

(2.) Wordt aan de verplichting niet binnen den vastgestelden tijd voldaan, zoo kan de betrokkene daartoe door middel van lijfswang (Haft), worden genoot.

(3.) Is een verplichting opgelegd aan een vereniging (stichting) dan worden de personen, tegen wie zich de bedreiging met lijfswang richt, in de beschikking genomen.

(4.) Lijfswang wordt ten uitvoer gelegd door de Duitse politie.

Art. 6. Beschikkingen op grond van deze verordening hebben voorrang boven die, welke voortvloeien uit de verordening no. 33/1940 betreffende het verbeurdverklaren van vermogens.

Art. 7. Deze verordening treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Een nadere toelichting

Van bevoegde Duitse zijde is naar aanleiding van bovenstaande verordening de volgende verklaring aan het A.N.P. verstrekt:

Deze verordening richt zich gezinszins tegen de Nederlandsche bevolking als zoodanig en zeker niet tegen de overwegende meerderheid van deze bevolking. Alle ervaringen en waarnemingen, die in de afgelopen maanden hier konden worden gemaakt, hebben aangetoond, dat op zijn minst 4/5 van het Nederlandsche volk wensch in rust en orde hun normale bezigheden voort te zetten en daarbij streeft naar een zoo correct mogelijke, ten deele zelfs vriendschappelijke verhouding jegens de Duitse troepen en de Duitse bezettingsautoriteiten. Dit geldt met name voor de breedte van de massa's van de arbeiders, van de kleine beambten en van de boerenbevolking.

Al deze menschen hebben er begrip voor getoond en weten het te waardeeren, dat zij door de Duitschers niet als bewoners van een veroverd land, maar als leden van een stam- en rasverwant bevriend nabuurling als een van de waardevolle bestanddeelen van de Germaansche volkerenfamilie worden beschouwd. Daar komt nog bij, dat talrijke personen uit de zoeven genoemde bevolkingsgroepen reeds persoonlijk ervaren hebben, dat men ook aan Duitschen kant beoogt bepaalde sociale instellingen, die in Duitschland reeds gemeengoed zijn geworden, ook den breeden massa's der Nederlandsche bevolking ten goede te doen komen.

Het openstellen van uitgebreide nieuwe afzetmogelijkheden voor den Nederlandschen landbouw, de verlichting of opheffing der grensbepalingen, de bestrijding van de werkloosheid, de instelling van „Vreugde en Arbeid“, „t parool „Schoonheid van den Arbeid“, invoering van een arbeidsvacantie en sociale reuzenprestaties als die van „Winterhulpwerk zijn in deze kringen, die immers meestal niet tot de welgestelden kunnen worden gerekend en grootdeels met kleine inkomens moeten huishouden, met groote belangstelling, ja veelal met vreugde begroet.

Aan den anderen kant echter zijn er bepaalde kringen, die zich ergeren, dat hun zoo dikwijls hier te lande verkondigde leuze, dat Nederland zijn heil slechts aan Engelsche zijde kan zoeken, is weggevalen, of die zich ergeren, omdat hun economische en financiële winstbron door de toekomstige

kastanjes uit het vuur laten halen.

Dergelijke elementen en praktijken wil men door de bepalingen van de nieuwe verordening treffen. Deze bepalingen beoogen iedereen aan het verstand te brengen, dat de Duitse bezettingautoriteiten, wanneer zij zich eenmaal genoot zien om in te grijpen, dan ook niet zullen aarzelen krachtig toe te slaan. De bedoel de kringen en elementen kunnen er dan niet langer op rekenen, dat zij ook verder op den achtergrond kunnen blijven staan en anderen, die door hen zijn opgehitst, voor de gevolgen van hun praktijken kunnen laten opdraaien.

Het Duitse Weermachtsbericht van heden

Het Opperbevel van de Duitse Weermacht maakt bekend:

Tijdens gewapende verkenningen hebben vliegtuigen een vijandelijk koopvaardijship van 4000 b. r. t. tot zinken gebracht en op een kruiser treffers geplaatst met bommen van middelzwaar kaliber.

In den nacht van 13 op 14 Januari zijn belangrijke militaire doelen in Plymouth op succesvolle wijze met bommen bestookt. Het leggen van mijnen voor Britsche havens werd voortgezet.

De vijand heeft gisteren vier vliegtuigen verloren, waarvan een door een controlevaartuig van de marine en een door de marine-artillerie werd neergeschoten.

De beteekenis van het voedselvoorzieningsbesluit

Uitsluitend behartiging van de belangen der Nederlandsche bevolking

Nadere uiteenzetting van de betrokken autoriteiten

Het Verordeningenblad van 13 Januari bevat een nieuw voedselvoorzieningsbesluit.

Aan de hand van toelichtingen, ontvangen van Oberregierungsrat Freiherr von der Wense en van den Regeeringscommissaris voor de Voedselvoorziening, den heer S. L. Louwes, deelt het A.N.P. hieromtrent het volgende mede:

Het oogmerk van de verordening is te zorgen, dat de voorhanden zijnde voedselvoorraden zoo billijk mogelijk over de geheele bevolking verdeeld worden. Daarvoor moet de sluikhandel en het clandestien verwerken van producten, welke voor de voedselvoorziening van belang zijn, streng worden tegengegaan. Het besluit beoogt alleen de belangen der Nederlandsche bevolking te behartigen, eenig Duitsch belang wordt ermeê niet gediend.

Daarom zijn aan de Nederlandsche ambtenaren ruimere bevoegdheden toegekend, bevoegdheden intusschen, welke in het Nederlandsch recht niet onbekende figuren vormen. Hoewel de Landbouw-Crisiswet 1933 tezamen met de wet van 30 September 1938 (Staatsblad 639 C) voor de overheid reeds verschillende bevoegdheden inhoudt tot het treffen van regelingen op het gebied der voedselvoorziening, is

het gebleken, dat onder de huidige tijdsomstandigheden aan ruimere bevoegdheden op dat gebied dringend behoefte bestaat. Zoo is het op grond van de Landbouwcrisiswet 1933 niet mogelijk, geboden te stellen of directe verplichtingen op te leggen. Dit was aanleiding, dat tal van regelingen, welke in de laatste maanden ten behoeve van de voedselvoorziening moesten worden getroffen, noodzakelijkerwijze een gewrongen en onduidelijk karakter verkregen, omdat hetzij door middel van verbodsbepalingen, hetzij door het opleggen van voorwaarden, getracht moest worden het beoogde doel te bereiken.

Voorts is als gemis gevoeld, dat de Landbouwcrisiswet 1933 de overheid niet de mogelijkheid biedt om, indien aan een voorschrift niet wordt voldaan, er op snelle wijze voor zorg te dragen, dat de betreffende maatregel ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Gewezen moge b.v. worden op de verplichting tot inlevering van producten aan de overheid. Indien een producent of een handelaar deze verplichting niet nakomt, dan kan hij strafrechtelijke of tuchtrechtelijke worden vervolgd desnoeds met inbeslagname van goederen. Inlevering op de voorgeschreven wijze kan echter niet op grond van de Landbouwcrisiswet 1933 worden afgedwongen, waardoor kostbare voedselvoorraden verloren kunnen gaan. Ook ten aanzien van andere voorschriften, b.v. tot bewerking of verwerking van producten volgens bepaalde richtlijnen, is de bevoegdheid van de overheid, om

Tijdelijke toelage aan Rijkspersoneel

Verhoging van de Kindertoeelage

Het Verordeningenblad bevat een besluit van den Secretaris-Generaal van de Departementen van Financiën en van Binnenlandse Zaken betreffende toekenning van een tijdelijke toelage aan het rijkspersoneel en verhoging van het minimum van de kindertoeelage. Deze beschikking luidt als volgt:

Art. 1. Met ingang van 1 December 1940 wordt aan het gehuwde rijkspersoneel in vasten en tijdelijken dienst of op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werkzaam, een tijdelijke toelage verleend van zes ten honderd van de bruto-wedde of het bruto-loon, voor zoover de bruto-wedde of het brutoloon, vermeerderd met deze toelage, een bedrag van f 1900 's jaars niet overschrijdt. Het bovenstaande is niet van toepassing, wanneer ingevolge een algemeene loonsverhoging na 31 December 1937 de wedde of het loon van vorenbedoeld rijkspersoneel is verhoogd.

Art. 2. Met ingang van 1 Januari 1941 wordt, bij wijze van tijdelijken maatregel, het minimum bedrag van de kindertoeelage, bedoeld in artikel 21, eerste lid, onder a, en in artikel 24, zevende lid, van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1934, van f 60 's jaars, f 1.15 per week of f 5 per maand, per kind, opgevoerd tot f 75 's jaars, f 1.45 per week of f 6.25 per maand, per kind.

Leniging in noodtoestand

Naar aanleiding van bovenstaande beschikking schrijft de persdienst van het N. V. V.: Deze loonsverbetering draagt het karakter van duurtelbijslag en door den getroffen maatregel is eenige leniging gebracht in den noodtoestand, welke onder het rijkspersoneel en in het bijzonder onder de lagere groepen, heerscht.

Meer dan aan het groote publiek bekend is, heeft het ambtenarencorps in den loop der jaren offers moeten brengen als gevolg van den nood van de schatkist. Om maar bij het jaar 1934 te beginnen, werden alle wedden en toelagen van het bezoldigingsbesluit 1928 met 10 procent verlaagd, en bovendien werd het pensioenverhaal voor eigen pensioen gebracht van 3 procent op 4½ procent.

bij niet-nakoming rechtstreeks daadwerkelijk in te kunnen grijpen, onmisbaar.

Op grond van de Landbouwcrisiswet 1933 kunnen slechts regelen worden gesteld ten aanzien van producten van den landbouw. In verband met de eischen, welke een behoorlijk verloop der voedselvoorziening thans stelt, is dit te beperkt. Zoo dient thans ook ten aanzien van surrogaten van landbouwproducten regeling te kunnen worden opgetreden en dienen ook regelen gesteld te kunnen worden ten opzichte van het gebruik van grond- en hulpstoffen door den landbouw, zoals kunstmeststoffen, verpakkingsmateriaal.

Tenslotte is het gewenscht geoordeeld op grond van de noodzaak, dat thans ieder, die eenige functie bij de voedselvoorziening vervult, ten volle zijn plicht doet, eenige algemeene voorschriften op te nemen, welke ten doel hebben handelingen, die niet in overeenstemming zijn met de door de overheid op het gebied der

voedselvoorziening beoogde doeleinden, strafbaar te stellen.

Zoo is thans in het voedselvoorzieningsbesluit o.a. bepaald, dat ieder, die een handeling verricht, welke van belang is voor de voedselvoorziening, daarbij die zorg moet aanwenden, welke met inachtneming van de ten aanzien van de voedselvoorziening bestaande omstandigheden redelijkerwijze van hem verlangd kan worden. Voorts moet hij van alles wat zijn bedrijf betreft, op behoorlijke en duidelijke wijze aantekening houden.

Om te bevorderen dat producten, die voor menschelijk voedsel kunnen dienen, ook zooveel mogelijk daarvoor worden aangewend, is het verbod gesteld, dat kennelijk voor menschelijke consumptie bestemde of geschikte producten in beroep of bedrijf voor andere doeleinden worden aangewend, tenzij daartoe door of vanwege den secretaris-generaal toestemming is verleend.

De krachtens het voedselvoorzieningsbesluit op te leggen straffen zijn zwaarder dan die van de Landbouwcrisiswet 1933. Zoo kan gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van ten hoogste vijftig duizend gulden worden opgelegd, waardoor tevens preventieve hechtenis mogelijk is geworden. De positie van onze voedselvoorziening elicht, dat de op dit gebied door de overheid vastgestelde voorschriften stipt worden nageleefd. Zoo noodig zal dan ook niet worden geschroomd, een behoorlijke naleving door toepassing van strenge straffen af te dwingen.

Het voedselvoorzieningsbesluit heeft, evenals de Landbouwcrisiswet 1933, het karakter van een bevoegdheidswet. Het zal naast de Landbouwcrisiswet 1933, welke voorloopig niet wordt ingetrokken, gelden.

„Tusschen ons en den honger staat alleen een goede organisatie“, aldus de heer Louwes. „Laat ieder nu goed begrijpen, dat sluikhandel en clandestien slachten de voorraden alleen maar daarheen brengen, waar zij niet moeten zijn. De financieel zwakke bevolkingsgroepen worden erdoor beroofd van het haar toekomstende aandeel in den totalen voorraad. De clandestiene handel en verwerking zijn ernstige sociale vergripen. Hiertegen kan en zal nu met kracht worden opgetreden.“

„Het is zoo jammer“, zoo vervolgde de heer Louwes, „dat er met straf moet worden geredd. Eigenlijk zou het moreel besef van ons volk voldoende moeten zijn.“

Aanmelding van personen van Joodschen bloede

Verordeningenblad bevat beschikking betreffende den aanmeldingsplicht

Hoe de aanmelding moet geschieden

Het Verordeningenblad bevat een verordening van den Rijksscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied betreffende den aanmeldingsplicht van personen van geheel of gedeeltelijk Joodschen bloede.

Volgens deze verordening moeten degenen, die geheel of gedeeltelijk van Joodschen bloede zijn en hun verblijf hebben in het bezette Nederlandsche gebied, aangemeld worden overeenkomstig de navolgende bepalingen.

1. In den zin van de verordening wordt een persoon als geheel of gedeeltelijk van Joodschen bloede beschouwd, indien hij van ten minste een naar ras voljoodschen grootouder stamt.

2. Een grootouder wordt zonder meer als voljoodsch aangemerkt, wanneer deze tot de Joodsch-kerkelijke gemeenschap behoort of behoort.

Bij twijfel of een persoon als geheel of gedeeltelijk van Joodsche bloede moet worden aangemerkt, beslist daarover op gedaan ver-

zoek de Rijksscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied of de door hem aangewezen instantie. Tegen deze beslissing is geenlei voorziening toegelaten.

Tot het doen van een dusdanig verzoek is gerechtigd: Iedere Duitse instantie in het bezette Nederlandsche gebied; de ambtenaar voor de aanmelding;

De betrokkene.

Tot aanmelding is gehouden de persoon, die aangemeld moet worden. Moet een handelingsonbekwame of een persoon, wiens handelingsbekwaamheid beperkt is, worden aangemeld, dan zijn in diens plaats zijn wettelijke vertegenwoordiger en degenen, die de daadwerkelijke zorg voor dien persoon op zich hebben genomen, tot de aanmelding gehouden.

De aanmelding moet binnen vier weken, te rekenen vanaf den dag van inwerkingtreding van deze verordening, plaats vinden. Is de burgemeester der gemeente ambtenaar voor de aanmelding, dan bedraagt die termijn tien weken.

Indien de voorwaarden, welke aan de verplichting tot aanmelding ten grondslag liggen, eerst na de inwerkingtreding van deze verordening ontstaan, dan moet de aanmelding binnen twee weken na het feit, dat de verplichting tot aanmelding doet ontstaan, wor-

den gedaan. Deze termijn verstrijkt evenwel niet eerder dan na verloop van den bovengemelden termijn.

Bevoegd tot het in ontvangst nemen der aanmelding (ambtenaar voor de aanmelding) is de burgemeester of het hoofd der Rijksinspectie van de bevolkingsregisters, bij wien het bevolkingsregister of het verblijfsregister wordt gehouden, waarin de aan te melden personen is opgenomen of dient te zijn opgenomen.

De aanmelding geschiedt schriftelijk.

Zij moet bevatten: den naam en de voornamen van den aan te melden persoon, plaats en datum zijner geboorte; woon- of verblijfplaats met opgave van straat en huisnummer; voor wat betreft personen, die na 30 Januari 1933 in het Rijk in Europa geïmmigreerd zijn, moet voorts de laatste woonplaats worden vermeld, welke zij in het tegenwoordige gebied van het Groot-Duitse Rijk (met inbegrip van het protectoraat Bohemen en Moravië) of van het gouvernement-generaal voor het bezette Poolse gebied hebben gehad;

Nationaliteit en eventuele vroegere nationaliteiten; kerkelijke gezindte; beroep of werkzaamheid; opgave of hij ongehuwd, gehuwd, weduwnaar of weduwe of gescheiden van echt is; opgave, hoeveel Joodsche grootouders hij heeft.

De ambtenaar voor de aanmelding moet de hoedanigheid van den aangemelde als persoon van Joodschen bloede in het bevolkingsregister of in het verblijfsregister aantekenen.

Hij geeft ten name van den aangemelden persoon een bewijs af, waaruit blijkt, dat deze heeft voldaan aan de verplichting tot aanmelding volgens deze verordening.

De aangemelde persoon moet aan den ambtenaar voor de aanmelding voor de uitreiking van het aanmeldingsbewijs één gulden aan leges vooruitbetalen.

Hij die door zijn schuld niet aan de op hem rustende verplichting tot aanmelding voldoet, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren.

BUITENLAND

Indo-China en Thailand

Fransche berichten over den toestand van zaken

De twee Thailandsche vliegtuigen, die bij een luchtgevecht neergeschoten waren, zijn naar via Vichy uit Hanoi gemeld wordt, in de nabijheid van Siemreap vernield aangetroffen. De toestellen hadden deze plaats aangevallen en waren daarbij tot een luchtgevecht genoodzaakt.

Het Fransche bericht dementeerde voorts officieel, dat het Fransche luchtwapen ooit officieel de Thailandsche hoofdstad gebombardeerd heeft. De Thailandsche infanterie heeft — naar het rapport voorts meldt — met aanzienlijke strijdmacht een aanval ondernomen op Kradoi, tien kilometer ten Oosten van Poipet. Het Indo-Chineesche bataljon, dat dit punt bezet hield, heeft zijn defensieve posities betrokken, zonder daarbij door den vijand verontrust te worden.

Thailandsche gezant bij Hull

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Hull, heeft den gezant van Thailand tot een onderhoud uitgenoodigd. Op de persconferentie verklaarde hij, dat slechts inlichtingen over den toestand zijn uitgewisseld. Hull zei er niet op te hebben aangedrongen, dat de Thailandsche regering naar bijlegging van het conflict met Indo-China zou streven.

De vernieling van kerkelijk bezit door Engelse vliegtuigen

Schade door Duitsche geestelijken op verscheidene honderdduizenden Rijksmark geraamd

Het D.N.B. meldt uit Berlijn: Katholieke geestelijken uit West-Duitsland hebben dezer dagen aan het presidium van het Duitse episcopaat een uitvoerig rapport toegezonden over de vernieling van kerkelijk bezit door de Engelse vliegtuigen. Het rapport ging vergezeld van een aantal fotografische opnamen, die den omvang der schade duidelijk aantoonde. Vooral betrof het hierbij de vernielingen in de omgeving van de stad Dusseldorf a. d. Rijn, waar bij een aantal twee kerken, een klooster en een katholiek gezellenhuis zware bomtreffers kregen.

In het rapport wordt er op gewezen, dat de schade, die aan de kloostergebouwen is berokkend, bijzonder zwaar is, daar hierbij kostbare historische kerkbeelden en ornamenten vernield zijn. De schade, welke de aanvallen der Engelsen aan de katholieke kerk in de laatste tien à twaalf maanden hebben berokkend, worden door de bevoegde kerkelijke instanties op vele honderdduizenden Rijksmark geraamd, zonder mee te rekenen de historische schilderstukken en ornamenten, welke waarde in het geheel niet te ramen valt. Ook ditmaal verzoeken de geestelijken, zooals reeds in vorige gevallen, dat het episcopaat het rapport aan het Vaticaan zal opsturen.

Engelsche verliezen

Aanval op Duitsch patrouillevaartuig

In den loop van Zondag hebben drie Engelsche Lockheedmachines, naar het D.N.B. verneemt, een Duitsch patrouillevaartuig op de Noordzee met bommen en torpedo's aangevallen. Alle bommen en torpedo's misten haar doel. Als gevolg van het doeltreffend afweervuur van het Duitsche patrouillevaartuig draaiden de vijandelijke toestellen af, zonder den aanval te hervatten. Een even scherpe terechtwijzing viel aan twee Britsche jagers ten deel, die aan de Kanaalkust patrouillevaartuigen en havenbeschermingsboten poogden aan te vallen. Twee Hurricanes werden hierbij door de luchtafweertuigen neergeschoten.

Verdren van de Duitse Noordzeekust

Naar het D.N.B. verneemt zijn Zondag twee Britsche vliegtuigen, toen zij in een groote formatie de Duitse Noordzeekust probeerden te bereiken door marine-artillerie en een bewakingsvaartuig der marine neergeschoten. De overige Britsche machines werden door het uitstekend gerichte Duitse afweervuur uit elkaar gejaagd en genoodzaakt terug te keeren, alvorens zij Duitse doelen hadden kunnen aanvallen.

De aanval op de Noord-Fransche kust

De verliezen, die het Engelsche luchtwapen bij zijn aanval op de Noord-Fransche kust van 10 dezer geleden heeft, zijn nog met een vliegtuig verhoogd, naar het D.N.B. verneemt. Dit toestel werd door artillerie der marine neergeschoten. Het totale verlies van het Britsche luchtwapen bij deze onderneming bereikt hiernede negen vliegtuigen.

Nader meldt het D.N.B., dat ook nog een Hurricane-toestel is neergedaald, zoodat de Engelsen bij dezen aanval vier toestellen van dit type verloren.

Engelsch schip in Atlantischen Oceaan getorpedeerd

Uit Sao Vicente de Caso Verde wordt gemeld, dat het schip, waarvan 29 geredden door een Engelschen mijnenvaarder naar de haven van Sao Vicente gebracht zijn, het Engelsche s.s. Nalgora (6500 ton) uit Glasgow geweest is, dat in den Atlantischen Oceaan door een duikboot is getorpedeerd. Van de overige 79 leden der bemanning ontbreekt elk spoor. In Portugeesche scheepvaartkringen verluist, dat het schip met een lading bevroren vleesch van Argentinië naar Engeland onderweg was.

QUISLING VORMT EEN „VRIJWILLIGERS-REGIMENT NORDLAND“

Vidkun Quisling, de leider der nationale Noorsche beweging heeft Zondag voor de radio een oproep uitgesproken om actief, schouder aan schouder met de Duitse kameraden te strijden voor de nieuwe orde in Europa.

Hij riep de luisteraars op toe te treden tot een nieuw „Vrijwilligersregiment Nordland“, dat thans is opgericht. Hij verklaarde verder, dat Duitsland tegen de Engelsche despotie ter wereld een Europeeschen vrijheids- en onafhankelijkheidsstrijd voert en dat de Noeren daarom uit vrijen wil aan de zijde van Hitler en Duitsland voor de gemeenschappelijke zaak van het Germaansche volk, voor het nieuwe Europa wilden strijden.

Amerika en de oorlog

De hulpverlening aan Engeland

Het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden heeft het voorstel van de militaire commissie, dat deze het wetsontwerp inzake de hulpverlening aan Engeland in studie zou nemen, met algemeene stemmen verworpen. Het ontwerp zal derhalve overeenkomstig het voorstel der regering worden voorgelegd aan de buitenlandssche politieke commissie, welke voorzitter, Bloom, thans terstond met de consultaties kan beginnen. Als eerste spreker staat de minister van buitenlandse zaken Hull op het programma.

De Falkland-eilanden voor de Ver. Staten?

De Italiaansche onderstaatssecretaris voor buitenlandse zaken, Molinari, heeft onthuld, dat de overeenkomst tusschen Engeland en de Verenigde Staten inzake den afstand van steunpunten een geheime clause behelst, waarbij Engeland zich verplicht den Verenigde Staten na den oorlog de Falkland-eilanden af te staan, zonder zich te bekommeren om de wettige aanspraken van Argentinië op die eilanden en ondanks de door president Roosevelt afgekondigde solidariteit der Amerikaanse republieken.

Willkie's reis naar Engeland

Op de persconferentie te Washington heeft men den minister van buitenlandse zaken, Hull, gevraagd, hoe het mogelijk is, dat Willkie als particulier een pas voor een bezoek aan de oorlogszone heeft gekregen. Hull antwoordde, dat Willkie een der vooraanstaande personen in de Verenigde Staten is, zoodat het vanzelf spreekt, dat men zijn verzoek, zich persoonlijk te kunnen overtuigen van de positie van Engeland, niet heeft afgewezen. Willkie heeft geen officiële of niet-officiële opdracht. Hij reist uit eigen wil naar Londen.

Londen becritiseert Roosevelt en Willkie

De verklaring, die Willkie Zondag te New York heeft afgelegd ten gunste van het plan van Roosevelt tot het uitleenen van oorlogsmateriaal aan Engeland is op felle wijze gecritiseerd door den vroegeren republikeinschen kandidaat voor het presidentschap, Landon, die in de republikeinsche partij zeer veel invloed heeft.

Landon verklaarde tegenover journalisten:

Duitsche critiek op Zweedsche pers

Speciaal op „Aftonbladet“

De Berliner Börsenzeitung richt zich op scherp toon tegen een bericht van den Londenschen correspondent van het te Stockholm verschijnende dagblad „Aftonbladet“.

Deze Zweedsche journalist had zijn blad gemeld, dat de laatste Engelsche aanvallen op de Fransche Kanaalhavens bewezen hebben, dat het Britsche en het Duitse luchtwapen op het punt staan hun rollen om te keeren. De Engelsche oorlogvoering in de lucht heeft, volgens dezen correspondent, met den aanval op Calais, Boulogne en Duinkerken bewijs geleverd van haar offensieven geest. De correspondent geeft tenslotte de mening te kennen, dat een afnemen der Duitse aanvallen kan worden opgemerkt.

De Börsenzeitung wijst den Zweedschen journalist er op, dat hij zich op grond van de Duitse weermachtsberichten gemakkelijk zou hebben kunnen oriënteren ten aanzien van den waren stand van zaken. De feiten zijn aldus, dat de aanval van de Royal Air Force op het door de Duitse troepen bezette kustgebied door de Duitse jagers en het lucht-afweergeschut terstond werd vernield. Na het verlies van negen machines werden de Engelschen gedwongen om te keeren, zonder dat zij ook maar de mogelijkheid hadden gehad tot welgericht neerwerpen van bommen.

Dat Duitslands strijd om leven en vrijheid slechts weinig begrip vindt in de Zweedsche pers, aldus gaat de Börsenzeitung verder, kan verdragen worden. Maar dat in de Zweedsche pers voortdurend pogingen worden gedaan om de Britsche leugenpropaganda op de been te helpen, is een zaak van ernstiger aard. Men begeeft zich in Stockholm daarmee buiten de zone der neutraliteit op een gebied, waar de wetten van den strijd heerschen, waar niets vergeven en vergeten en waar iedere op Duitsland gedoolde steek met krachtige slagen vergolden wordt. In ieder geval spreekt uit dergelijke leugenberichten een fundamentele houding tegen Duitsland, die niet te onderscheiden is van vijandigheid. Zij, die zich in het neutrale Stockholm inspannen om tusschen hun land en het Duitse rijk, en daarmee ook het vasteland, een kloof te doen ontstaan, moeten niet de dwaze meening krijgen, dat deze kloof ooit breed genoeg zou kunnen zijn om reacties op zoo dierste tendentieuze leugens als die van „Aftonbladet“ te verhinderen.

Johann Hagenbeck overleden

Via het bureau van het Roode Kruis te Genève heeft men in Duitsland bericht ontvangen van het overlijden van Johann Heinrich August Hagenbeck, die op 75-jarigen leeftijd in het interneringskamp op Ceylon gestorven is.

Voor den wereldoorlog heeft Hagenbeck 28 jaar lang op Ceylon gewoond als groot zakenman, eigenaar van plantages en scheepshandelaar. Als zoodanig voorzag hij tot aan den wereldoorlog alle naar Oost-Azië varende Duitse schepen van proviand, wanneer zij Ceylon aandedden.

Hagenbeck's liefhebberijen golden in het bijzonder de dieren, en voornamelijk de olifanten. In alle dierenhuizen werd hij een graag gezene gast, want in de geheele wereld stond hij bekend als de „olifantendokter“. Bij het uitbreken van den wereldoorlog in 1914 werd zijn levenswerk in acht uren tijds vernield. Hagenbeck moest voor de Engelsen, die een prijs op zijn hoofd gesteld hadden, naar Sumatra vluchten. Met oneindig veel moeite is het hem gelukt naar Italië te komen.

Na zijn terugkeer in Duitsland ging zijn belangstelling in de eerste plaats uit naar den dierenruimte te Stellingen bij Hamburg. In het jaar 1929 keerde Hagenbeck naar de tropen terug. Hij was de eerste, die z.g. tafereelen uit het leven in Indië naar Europa bracht. In Ceylon richtte hij een grooten dierenruimte in en bracht hij zijn oude scheepshandelaarsbedrijf weer tot vollen bloei. Bij het uitbreken van den oorlog werd hij geïnterneerd.

De buitenlandssche politieke opvattingen van Willkie hebben principieel nooit verschil van die van Roosevelt. Wanneer Willkie reeds voor het republikeinsche partijcongres zijn standpunt ten aanzien van de buitenlandssche politiek zou hebben bekend gemaakt, zou hij nooit tot kandidaat voor het presidentschap zijn gekozen. Had Roosevelt zijn buitenlandssche politieke standpunt voor de presidentschapsverkiezingen laten weten, dan zou hij, naar Landon verklaarde, nooit tot president zijn gekozen.

Amerikaansche publicist over Engeland

De ook reeds in den wereldoorlog door Engeland toegepaste methode, „het Amerikaansche volk eerst angstig te maken om het daarna te verschalken“, schijnt voor de tweede maal succes te hebben. Tot deze conclusie komt de prominente Amerikaansche historicus en publicist, Henry L. Mencken, in een door de Baltimore Sun opvallende wijze gepubliceerd opzienbarend artikel, waarin hij de tegenwoordige positie der V. S. met die tijdens den wereldoorlog vergelijkt.

Mencken keert zich fel tegen het van de Britsche propaganda afkomstige slagwoord, dat het philantropische Engeland zich voor de V. S. opoffert, en verklaart: Engeland is nooit opofferingsgezind geweest en het zal het ook nooit zijn. De Britsche geschiedenis levert talloze voorbeelden, dat, zoo Engeland een enkele maal eens philantropisch is opgetreden, hieraan steeds de gedachte aan eigen voordeel ten grondslag lag.

Mencken gaat dan nader in op de „ware“ oorlogsdoleinden van Engeland en schrijft, dat het Engeland in de eerste plaats te doen is om het afwerpen van de aanvallen, die het Albion met vernietiging en bankroet bedreigen. In de tweede plaats is het doel, de door den wereldoorlog aangetaste hegemonie in Europa terug te veroveren en in de derde plaats, de door roof en moord veroverde hegemonie in Azië te handhaven.

Vertraagde vliegtuiglevering voor Amerikaansche marine

De aflevering der eerste vliegtuigen voor de marine der Ver. Staten zal een vertraging van vier maanden ondergaan, heeft gisteren de leider van de Curtiss Wright vliegtuigfabrieken voor de Vlootcommissie van het Huis van Afgevaardigden verklaard. De vliegtuigen moeten veranderd worden. Bovendien heeft de vliegtuigbouw te lijden onder een tekort aan vakwerklieden en ingenieurs.

De positie van Bulgarije

De beweringen over Duitse troepen-transporten naar Bulgarije

Van welingelichte zijde wordt te Berlijn het volgende vernomen:

Ten aanzien van de vele geruchten, onware beweringen en combinaties, die de laatste dagen zowel in de wereldpers als door de buitenlandssche persbureaux over z.g. Duitse troepen-transporten naar Bulgarije gepubliceerd zijn, verwondert men zich hier in politieke kringen er niet over, dat het officiële Sovjet-Russische persbureau Tass op grond van die berichten ertoe overging, een tegenspraak uit te geven.

In deze tegenspraak constateert Tass, dat van Duitse zijde tegenover de Sovjet-Unie nooit de kwestie van het verblijf of het vervoer van Duitse troepen naar Bulgarije ter sprake is gebracht. Voorts merkt Tass ten aanzien van de bewering, dat de Sovjet-Unie op een vraag van de Bulgaarsche regering inzake de toelating van Duitse troepen tot Bulgarije toestemming geantwoord zou hebben op, dat de Bulgaarsche regering zich nooit tot de Sovjet-Unie met een dergelijke vraag heeft gericht en diensgevolge van de Sovjet-Unie ook geen antwoord kon ontvangen.

Bulgarije is bereid

Het belangrijkste gebod voor Bulgarije in dit voor Bulgarije en geheel Europa zoo belangrijke oogenblik is paraatheid. Deze conclusie wordt door de Bulgaarsche bladen getrokken uit de Zondag door de ministers gehouden redevoeringen en in het bijzonder uit die van minister-president Filoff.

Het blad Mir bestempelt de drie volgende punten als de belangrijkste uit den oproep der ministers:

1. Handhaving van de integriteit en onafhankelijkheid van den staat.

2. Verwezenlijking der nationale aanspraken en belangen van Bulgarije.

3. Het land buiten den oorlog te houden.

Als belangrijkste middel hiertoe beschouwt het blad, eveneens in de lijn van de redevoeringen der Bulgaarsche ministers, de bereidheid tot het aanbinden van den strijd met iederen aanval en het voegt hier nog aan toe: „Bulgarije is bereid“.

De Duitse gezant Von Richthofen is gisteren ontvangen door den Bulgaarschen minister-president prof. Filoff.

Nieuwe lichte opgeroepen

De dienstplichtigen van het wapen der artillerie, die nog niet gediend hebben en wier beurt het thans is om in dienst te treden, zijn tegen 15 Januari voor eerste oefening opgeroepen.

De strijd in Albanië

Stefani meldt groote bedrijvigheid

De speciale correspondent van Stefani meldt van het Grieksch-Albaneesche front, dat aan alle fronten een levendige bedrijvigheid van patrouilles heerscht. Alle aanvallen van den vijand zijn afgeslagen. Een groote Italiaansche afdeling heeft zich opnieuw onderscheiden door een belangrijke stelling te bezetten en den vijand gevoelige verliezen toe te brengen. De verrichtingen op den grond geschieden in samenwerking met de luchtmacht. Italiaansche jagers hebben den vijand in zekere zones tot tien kilometer achter het front zware verliezen toegebracht. Door de verbetering van het weer konden de Italiaansche bommenwerpers gisteren meer activiteit ontplooiën.

Geruchten over onlusten in Albanië tegengesproken

Van bevoegde Italiaansche zijde worden de door de Engelsche propaganda de laatste dagen verspreide geruchten over bloedige onlusten in Albanië in elk opzicht tegengesproken en wordt geconstateerd, dat zich niet het geringste incident heeft voorgedaan, dat aan de vijandelijke propaganda aanleiding had kunnen geven tot haar valsche berichten.

De buitenlandssche betrekkingen van Japan

Vriendschap met Australië gewenscht

De woordvoerder van het bureau voor de inlichtingen te Tokio, Isjii, heeft, aldus Domei, in de persconferentie verklaard tegenover de vertegenwoordigers van de buitenlandssche pers, dat Japan gaarne de vriendschappelijke gevoelens, waaraan uitdrukking is gegeven door den Australischen minister van oorlog, Percy Claude Spender, beantwoordt. Een telegram van 12 Januari uit Singapore meldt, dat de Australische minister van oorlog bij zijn bezoek in een radiorede herhaalde, dat Australië oprecht den wensch koestert om vriendschappelijke betrekkingen met Japan te behouden in de Stille Zuidzee. Spender voegde hieraan toe: „Wij hebben geen twist met Japan. De Australiërs hopen vurig, dat de Stille Zuidzee altijd haar naam eer zal aandoen“.

In verband met het desbetreffende bericht zeide Isjii, dat de opmerkingen van Spender „gunstig“ waren. „Wij willen gaarne den goeden wil van Australië beantwoorden“.

Practisch geen belang in het Fransch-Thailandsche conflict

Sprekende over de diplomatieke onderhandelingen van Japan met andere landen, deelde Isjii verder mede, dat Josjizawa binnenkort aan de Nederlandsch-Indische autoriteiten de Japanse voorstellen zal overhandigen. Dit is echter nog niet geschied.

De visscherij-onderhandelingen tusschen Japan en de Sovjet-Unie zijn nog hangende. De onderhandelingen te Tokio tusschen Japan en Frankrijk ten aanzien van Fransch Indo-China hebben nog niet tot een accord geleid en worden nog voortgezet. De Fransch-Japanse onderhandelingen hebben betrekking op concrete zaken, die na elkander ter sprake komen.

Isjii besprak verder een telegram uit Hanoi van 11 Januari. Dit beweerde, dat Fransch luchtvaartgeschut een Thailandsch vliegtuig had neergehaald, dat van Japanse makelij bleek. Hij zei: „Dat is niet mogelijk“, waaraan hij toevoegde, dat geen enkele Japanse vlieger vrijwillig dienst had genomen bij de Thailandsche luchtstrijdkrachten. Het bovengenoemde uit Hanoi op 11 Januari gedateerde telegram meldde, dat een in Hanoi van de Thailandsche grens aangekomen Franschman gemeld had, dat verscheidene dagen tevoren Fransch luchtvaartgeschut een Thailandsch vliegtuig had neergeschoten, dat van Japanse makelij bleek te zijn, terwijl in het toestel het lijk aangetroffen werd van een Japanschen vlieger.

Op de vraag, of er eenige wijziging is gekomen in de Japanse politiek ten aanzien van Thailand en Fransch Indo-China sedert het uitbreken van het conflict tusschen deze beide landen, verklaarde Isjii, dat Japan verscheidene kleine kanonneerbussen en andere oorlogsschepen aan Thailand lang geleden had verkocht. Sinds dien echter zijn geen groote hoeveelheden oorlogstuig door Japan aan Thailand verkocht.

Geen Japanner, aldus Isjii, stelt praktisch belang in het Fransch-Thailandsche conflict.

Belangrijke Kabinetbesprekingen te Tokio

D.N.B. meldt uit Tokio, dat belangrijke besprekingen onder voorzitterschap van Konoje zijn begonnen. Een aanvang is gemaakt met de aangekondigde vierdaagse besprekingen van de Kabinetleden en de chefs van de Japanse weermacht met de vertegenwoordigers van den Rijksdag, de industrie, het financiële leven en de pers. De conferenties zijn gisteren door een langdurige bespreking van den minister-president met de vooraanstaande militaire persoonlijkheden ingeleid.

De Japanse pers kent aan deze conferentie buitengewone betekenis toe, daar hieraan niet alle enden ministers van oorlog en marine en de chefs van den generaal- en marinestaf, alsmede hun plaatsvervangers deel namen, doch ook de afdelingschefs van de weermachtministeries.

In Japanse politieke kringen wordt verklaard, dat de regering reeds voor het begin van den Rijksdag pogingen in het werk stelt om met het oog op de begrotings- en regeeringsvoorstellen eenheid te verkrijgen. Als belangrijkste wetsvoorstel der regering wordt de nieuwe kieswet genoemd.

Minister-president Konoje zal op de a.s. conferenties met de vertegenwoordigers van den Rijksdag nog eens met nadruk de vastbeslotenheid der regering tot uitdrukking brengen om de politieke nieuwe ordening van Japan onder alle omstandigheden ten uitvoer te leggen.

De hervatte besprekingen te Batavia

Uiteenzettingen van Josjizawa

Uit Batavia meldt Domei: „De ongelijke verdeling van de rijkdommen onder de volkeren is een der voornaamste oorzaken geweest van de internationale onrust der laatste jaren“.

Aldus verklaarde Kenkitsu Josjizawa, de leider van de Japanse delegatie in Nederlandsch-Indië, in een redevoering aan een maaltijd, welke door de Japanse kolonie te Batavia gehouden werd.

„Het is de natuurlijkste zaak van de wereld, zoo verklaarde Josjizawa, dat Japan, hetwelk tot de niet-bezittende landen gerekend moet worden, alle soorten hulpbronnen wenscht te ontvangen van de landen, die in aardrijkskundig opzicht aan Japan grenzen, en tot de bezittende landen gerekend moeten worden. Ik ga handelsbesprekingen voeren met de autoriteiten van Nederl.-Indië in 't belang van 't wederzijds welzijn van Nederlandsch-Indië en Japan. Ik geloof, dat de exploitatie van braakliggend grondgebied in Nederlandsch-Indië door de Japanners niet alleen Japan maar ook Nederlandsch-Indië ten voordeel zou strekken, aangezien het nationaal inkomen van Nederlandsch-Indië daardoor aanzienlijk zou worden verhoogd. Het ontwerp van de Japanse agenda voor de komende handelsconferentie, zoo vervolgde Josjizawa, zal binnen enkele dagen aan de Nederlandsche autoriteiten worden voorgelegd. Ik hoop, zoo besloot hij, dat de autoriteiten van Nederlandsch-Indië het Japanse standpunt zullen begrijpen en dit zullen bezien in het licht van het toekomstig welzijn, niet uit een kortzichtig oogpunt“.

Onder de Rotor

14 Januari. — Van vergeetachtigheid en verstrooidheid hebben professoren het twijfelachtige genoegen in naam het alleenrecht te bezitten. Maar er doet zich in ons land regelmatig een schoone gelegenheid voor onze hooggeleerden voor om zich volkomen in eer hersteld te voelen. Dat zijn de openbare verkoopingen door de Nederlandsche Spoorwegen van alle voorwerpen, die in een half jaar tijds in de treinen vergeten zijn. Er is juist weer een kijkdag geweest en wat ik daarvan heb gelezen, is voor mij meer dan voldoende om eens en voor altijd te weten dat een professor heelemaal niet vergeetachtiger en verstrooider is dan de gemiddelde Nederlander.

Onder de voorwerpen, die op dezen jongsten kijkdag te zien waren, bevond zich niet meer of niet minder dan een compleet opklapbed.

Ik kan mij moeilijk voorstellen, dat een professor met zijn opklapbed op stap gaat.

Hij mag een van de ruim tweehonderd wandelstokken en paraplu's, een van de honderdvijftig koffers of actetassen, één paar van den berg handschoenen of misschien een van de talloze hoeden en zelfs één van de zeven vulpenhouders hebben vergeten, maar een opklapbed, nee, dat wil er bij mij niet in. En verder zeggen de getallen en hoeveelhedaanduidingen wel duidelijk, dat er behalve den echten hooggeleerde vele verstrooide „professoren“ zijn, die een universiteit hoogstens alleen maar van buiten kennen.

Wat te denken van de acht en tachtig colbertcostumes, die werden achtergelaten. Gaat u dat eens even na, dat zijn 88 x 70 oftewel 6160 textielpunten als gevonden voorwerpen. Deze colbertcostumes vind ik overigens maar een duistere geschiedenis. Zijn zij afkomstig van handelsreizigers, die zoo hartstochtelijk hun klaverjasje speelden, dat zij in het vuur van het spel alles uitgooiden om in onderkleding hun boompte uit te maken? Het lijkt mij niet aannemelijk. Was het dan een reiziger in herenkleiding, die er opeens den brui aan gaf, omdat hem in den trein de vertegenwoordiging voor een beter artikel werd aangeboden, en toen den rommel maar liet hangen? Het klinkt al even onwaarschijnlijk.

Dit is het mysterie van de 88 colbertcostumes.

Misschien schrijft er iemand nog wel eens een spannenden crimineelen roman over. Den titel heeft hij alvast, en een goede!

Over romans gesproken, deze hebben het opeens van de tijdschriften gewonnen. Vroeger werden er altijd meer tijdschriften dan romans achtergelaten.

Een goede reclame voor het boek?

Ja, zullen zij, die het goed met het boek meenen, onmiddellijk zeggen.

Nee, zullen de pessimisten hun tegenwerpen, want als de menschen de boeken vergeten, getuigt dat niet van waardeering voor het boek.

Ik wil het met de boeken-optimisten houden en eveneens de gevolgtrekking maken:

„Het boek wint veld — ook in den trein!“

Enige actie aan de Italiaansche fronten

Het Weermachtsbericht van heden

In zijn weermachtsbericht no. 221 maakt het Italiaansche hoofdkwartier het volgende bekend:

Aan het Grieksche front bedrijvigheid van patrouilles en artillerie. Onze formaties vliegtuigen hebben bij herhaling een vijandelijke basis gebombardeerd. Vrachtauto's en troepenconcentraties zijn met machinegeweren beschoten.

In Cyrenaica was bedrijvigheid van onze artillerie, die verliezen heeft toegebracht aan de gemechaniseerde strijdkrachten van den vijand aan het front van Tobroek. Voorts was er bedrijvigheid van patrouilles en van artillerie in de zone van Djaraboub. Het optreden van vijandelijke vliegtuigen tegen plaatsen aan de kust van Cyrenaica heeft geen slachtoffers gemaakt.

In Oost-Afrika viel eenige actie waar te nemen in den Opper-Soedan en optreden van artillerie in de zone van Gallabat. In den Soedan hebben onze vliegtuigen vijandelijke stellingen, verdedigingswerken en troepenconcentraties gebombardeerd. Een van onze luchtfornaties, die door vijandelijke jagers werd aangevallen, werd in een gevecht gewikkeld, waarbij een toestel van het type Gloster werd neergeschoten. Een ander verkenningsvliegtuig werd neergehaald door onze jagers in Erytrea. De vijand heeft eenige plaatsen gebombardeerd, waarbij slechts enkele personen gewond werden.

Op den ochtend van 31 December heeft een Grieksche duikboot een van onze vrachtschepen van kleine tonnage, welke in de territoriale wateren van Joego-Slavië voer, tot zinken gebracht. Met schending van elk oorlogsgebruik heeft de duikboot vervolgens kanonschoten gelost op een reddingsboot van het vrachtschip, waarbij tien schipbreukelingen — leden der bemanning van het vrachtschip — gedood werden. Een vliegtuig en een motortorpedoboot hebben op 9 Januari een vijandelijke duikboot aangevallen en tot zinken gebracht.

— Uit New York meldt het D. N. B.: De democratische senator Clark zal morgen naar de New-York Daily News uit Washington meldt, aan den Senaat het verzoek richten om de Amerikaanse ambassadeurs te Londen en Parijs, Kennedy en Bullit, door de senaatcommissie voor buitenlandse aangelegenheden te laten ondervragen over de rol, die de Verenigde Staten voor het uitbreken van den Europeeschen oorlog in Frankrijk en Engeland hebben gespeeld. Clark heeft gezegd, dat de ambassadeurs gedwongen zullen worden hun verklaringen onder eede af te leggen. Clark verklaarde, dat het Amerikaanse volk het recht heeft te weten, wat zijn woordvoerders in Londen en vooral in Parijs gezegd en gedaan hebben.

BINNENLAND

Een Luchtbeschermings-ongevallenfonds ingesteld

Lasten worden over alle gemeenten omgeslagen

In het Verordeningenblad is opgenomen een besluit van de Secretarissen-Generaal van de Departementen van Sociale Zaken en van Binnenlandsche Zaken betreffende instelling van een Luchtbeschermingsongevallenfonds.

Artikel 1 van dit besluit verklaart, dat zij, die al of niet tegen loon werkzaamheden verrichten bij den luchtbeschermingsdienst, met inbegrip van hen, die krachtens artikel 12 van de wet betreffende bescherming tegen lucht-aanvallen tot het verrichten van werkzaamheden gevorderd zijn, zijn verzekerd tegen geldelijke gevolgen van ongevallen, hun in verband met die werkzaamheden overkomen, voor zoover zij niet reeds krachtens de bepalingen der Ongevallenwet 1921 of der Land- en Tuinbouwongevallenwet 1922 verzekerd zijn.

Op deze verzekering zijn van toepassing de bepalingen der Ongevallenwet 1921 en de bepalingen der beroepswet, alsmede de ingevolge deze wetten uitgevaardigde koninklijke besluiten en ministeriële beschikkingen, voor zoover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Uit de andere artikelen blijkt onder meer, dat voor de in het eerste artikel bedoelde personen als werkgeefster wordt beschouwd de gemeente, in welker bevolkingsregister zij zijn ingeschreven.

Alle geldelijke schadeloosstellingen worden naar een door den burgemeester vastgesteld dagloon berekend. Deze vaststelling geschiedt tegelijk met de inschrijving bij den luchtbeschermingsdienst, dan wel op het tijdstip van vordering krachtens artikel 12 van de wet betreffende bescherming tegen luchtaanvallen.

Voor hen, die bij het in werking treden van dit besluit reeds aan den dienst verbonden of gevorderd waren, wordt het dagloon binnen een maand na den dag van het in werking treden van dit besluit vastgesteld. Bij de vaststelling wordt rekening gehouden met door den verzekerde uit anderen hoofde genoten loon of inkomsten. Met inachtneming van het vorenstaande wordt het loon bepaald op f 2,50, f 3,—, f 3,50, f 4,—, f 4,50, f 5,—, f 5,50, f 6,—, f 6,50, f 7,—, f 7,50 of f 8,— per dag.

Van het vastgestelde dagloon wordt aantekening gehouden in een daarvoor bestemd register, dat door of namens de Raden van Arbeid wordt gecontroleerd. Een gewaarmerkt uittreksel uit deze registers moet door den burgemeester op eerste aanvraag aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank en de Raden van Arbeid verstrekt worden.

Er wordt ingesteld een bijzonder fonds, dat den naam van „Luchtbeschermingsongevallenfonds“ draagt en door het bestuur der Rijksverzekeringsbank beheerd wordt.

(1). Ten laste van het fonds komen:
1). De kosten der schadeloosstellingen, ingevolge dit besluit toegekend.
2). De kosten van administratie van dit fonds.

(2). De onder 2 bedoelde kosten worden vastgesteld volgens den maatstaf, bepaald voor de bijzondere risicodragers der Ongevallenwet 1921.

(3). Zoodra een rente anders dan voorloopig is vastgesteld, neemt het Ongevallenfonds de verplichting tot uitbetaling dezer rente over. Het Luchtbeschermingsongevallenfonds stort daarvoor in het Ongevallenfonds de contante waarde dezer rente, berekend overeenkomstig het bepaalde in artikel 57, eerste lid, onder 3, van de Ongevallenwet 1921, verhoogd met een toeslag voor administratiekosten.

De gezamenlijke lasten van het Luchtbeschermingsongevallenfonds worden jaarlijks omgeslagen over alle gemeenten, naar verhouding tot het aantal inwoners van elke gemeente op 31 December van het boekjaar, vermenigvuldigd met het gemiddelde dagloon, dat voor de in de gemeente bij den luchtbeschermingsdienst werkzame personen is vastgesteld.

Het bestuur der Rijksverzekeringsbank is bevoegd voorloopige bijdragen te heffen, zooveel mogelijk berekend naar de hiervoor genoemde maatstaven.

Zoolang het Luchtbeschermingsongevallenfonds niet voldoende eigen middelen heeft, wordt daarin voorzien door het Ongevallenfonds. De rentevoet, tegen welken deze middelen worden verstrekt, wordt door de Secretarissen-Generaal van Sociale Zaken en Binnenlandsche Zaken bepaald.

De gemeente is niet bevoegd het risico dezer verzekering hetzij zelf te dragen, hetzij over te dragen aan een naamlooze vennootschap of rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging.

Een gemeente, welke bij het in werking treden van dit besluit krachtens een overeenkomst met een verzekeringsmaatschappij personen, werkzaam bij den gemeentelijken luchtbeschermingsdienst, heeft verzekerd tegen geldelijke gevolgen van ongevallen, als bedoeld in dit besluit, is bevoegd binnen een maand na het in werking treden van dit besluit de overeenkomst op te zeggen met ingang van den datum, waarop dit besluit in werking treedt.

Dit besluit is onmiddellijk in werking getreden.

FABRIEKARBEIDER WILDE ZIJN ZOON DOODEN

Dader tot acht maanden veroordeeld

De rechtbank te Almelo heeft uitspraak gedaan in de strafzaak tegen den bejaarden Oldenzaalschen fabrieksarbeider A. A. E. en heeft dezen wegens poging tot doodslag veroordeeld tot acht maanden gevangenisstraf, met aftrek van het voorarrest.

In den vroegen ochtend van den 18en October van het vorige jaar begaf E. zich naar de woning van zijn gehuwde dochter, waar zich ook zijn zoon bevond, met wien hij op gespannen voet leefde. E. wilde een stofzuiger, die de oudste dochter had meegenomen, terug hebben. Een hevige woordenwisseling ontstond. Des avonds keerde de zoon naar huis terug en begaf zich naar zijn slaapkamer. Den volgende morgen betrad de vader zijn kamer om hem te wekken. Doch toen de zoon niet vlug genoeg opstond, greep de man een bijl en ging daar zijn zoon mee te lijf. De zoon werd ernstig aan het hoofd gewond.

De vader gaf zich zelf bij de marechaussee aan.

De Officier van Justitie had rekening houdende met verdachte's leeftijd, een jaar gevangenisstraf met aftrek van preventieve hechtenis geëischt.

Jeugdige inbrekers te Den Haag

Drietal knaapjes ingerekend

Door de aanhouding van drie jongens van 12, 14 en 16 jaar oud, zijn 53 inbraken, die gedurende de laatste anderhalf jaar in Den Haag zijn gepleegd, tot klaarheid gebracht.

Zaterdagavond hoorde de chef van het filiaal van de firma Albert Hein in de Abrikozenstrat te Den Haag, die naast den winkel woont, gestommel. Dit kwam hem verdacht voor, zoodat hij een onderzoek instelde. Het licht in den winkel brandde, doch verder ontdekte hij aanvankelijk niets. Verder zoekend vond hij onder een toonbank en verscholen achter eenige fietsen twee jongens, waarop hij de politie waarschuwde, die spoedig verscheen en de jonge inbrekers meenam naar het hoofdbureau. Het bleken te zijn de 12-jarige schooljongen J. H. en de 14-jarige loopjongen G. van E.

Op het hoofdbureau werden de jongens geduchtig ondervraagd met het gevolg dat Zondagmorgen een derde jongen kon worden aangehouden, de 16-jarige L. H., eer. broer van den 12-jarige J. H. Voorts bracht het onderzoek het ontstellend feit aan het licht, dat men door de aanhouding van deze drie jongens de hand had gelegd op de daders van 53 inbraken. Het verhoor leverde vele bijzonderheden op omtrent de daden van het veel belovende trio. Het bleek, dat zij het vooral hadden gemunt op kantoren en winkels, waar zij geld en snoeperij buitmaakten. Over het algemeen gaat het om kleine bedragen, doch ernstig is het groote aantal inbraken, dat zij hebben gepleegd. Zij begonnen hun „werkzaamheden“ in Juni 1939, waarbij in den aanvang vooral in het Laakkwartier, waar de twee broertjes wonen, werd geoperieerd. Toen de situatie daar te gevaarlijk werd, verlegden zij hun operatieterrein naar andere wijken en tenslotte werden winkels en kantoren in de meest uiteengelegen wijken bezocht. Het gebeurde wel, dat zij drie inbraken op één avond pleegden. De drie jongens zijn te beschouwen als slaachtoffers van hun omgeving en van het weinige toezicht, dat op hen werd gehouden. De twee broertjes stonden onder toezicht van een gezinsvoogd, over wien zij bij het verhoor spraken als „landvoogd“. De wijze waarop zij bij het verhoor vloot alles bekenden en de politie zelfs nog aanvullingen gaven, bewijst wel hun jongensachtigheid en gebrek aan inzicht. Toch zijn verscheiden inbraken op een zoo vakkundige wijze uitgevoerd, dat de politie zeker niet dacht aan jongenswerk, doch van meening was, dat hier beroepsinbrekers aan het werk waren geweest.

UITBREIDING BUITEN-EUROPEESCH LUCHTPOSTVERKEER

Voor de verzending van luchtpostcorrespondentie van Nederland uit wordt tot nog toe van twee buiten-Europese luchtpostverbindingen gebruik gemaakt, n.l. Lissabon—New York (men adresseert per transatlantische luchtdienst Lissabon—New York) en Rome—Rio de Janeiro (adresseert per Italiaanschen luchtdienst). Zij geschiedt dus alleen naar Amerikaansche bestemmingen.

Aan dit buiten-Europese luchtpostverkeer wordt met ingang van 13 Januari a.s. eenige uitbreiding gegeven, en wel naar de volgende bestemmingen: Angola, Mozambique en Portugeesch Guinea (tot Lissabon door de lucht, verder per boot), de Canarische Eilanden (luchtvervoer tusschen Madrid en Las Palmas), Italiaansch Oost-Afrika en Libye (Tripolis en Cyrenaica), Marokko (Spaansche zone) en tenslotte naar Iran en het Aziatisch gedeelte der Sovjet-republieken (tot Moskou door de lucht).

Luchtpostcorrespondentie voor deze bestemmingen moet gefrankeerd zijn met het hiervoor vastgestelde extra luchtrecht en voorzien zijn van de aanduiding per luchtpost, par avion. Deze correspondentie wordt daardoor door Nederland aan Duitschland uitgewisseld. Over den overkomstduur naar de verschillende bestemmingen kan echter niets worden medegedeeld. Inlichtingen inzake de luchtrechten geven de postkantoren.

De kolenvoorziening

Schepen met steenkolen, die wegens het ijs hun bestemming niet hebben kunnen bereiken

Van het Departement van Waterstaat ontvingen wij de volgende mededeeling:

Schippers van met kolen of cokes geladen schepen, die wegens het ijs hun bestemming in het binnenland niet hebben kunnen bereiken, worden verzocht zich rechtstreeks of door middel van den dichtstbijzijnden bevrachtingscommissaris telefonisch aan te melden bij het Centraal Expeditie-kantoor der mijnen, telefoon 3141 te Heerlen en daarbij op te geven: den naam van het schip en dien van den schipper, de lading, de bestemming en de ligplaats.

Den schippers wordt voorts medegedeeld, dat zij hun reis dienen te vervolgen, zoodra dit in verband met den ijs-toestand mogelijk is.

EXPRESSEBESTELLINGEN VOOR BELGIË EN HET NEUTRALE BUITENLAND TOEGESTAAN

Met ingang van heden is tusschen Nederland en België, alsmede tusschen Nederland en het neutrale buitenland, bij gewone en aangetekende briefzendingen van elken aard, behalve postpakketten, ook de expressebestelling toegelaten.

STAD EN PROVINCIE

J. J. VAN DRUTEN †

Te Sneek is in den ouderdom van 87 jaar overleden de heer J. J. van Druten, bekend oud-uitgever aldaar, oud-bestuurslid van de Vereniging ter bevordering van de belangen van den boekhandel en eeredidier vereniging.

De overledene is jaren lang president-kerkvoogd der Ned. Herv. Gemeente te Sneek geweest, tweemaal regent van het Old-Burgerweeshuis en vele jaren voorzitter van de spaarbank.

Brandstichting in de brievenbus bij de Meisjesschool aan het Zuiderdiep

De fgd. directeur van het P. en T. kantoor brengt ter kennis, dat door brandstichting in de brievenbus bij de Meisjesschool aan het Zuiderdiep enkele brieven en briefkaarten noch bij de geadresseerden, noch bij de afzenders kunnen worden terechtgebracht.

Personen, die d.d. 13 dezer tusschen 13.30 en 16.45 uur stukken in genoemde brievenbus hebben gepost kunnen inlichtingen krijgen aan het postkantoor, loket 8.

Een zwarte dag in de geschiedenis

De watersnood van 1916

Veertien Januari 1916, thans 25 jaren geleden, staat als een zwarte dag in de geschiedenis van ons vaderland aangeschreven. De Januaristormen hadden gaten geslagen in de Zuiderzee dijk van Noord-Holland met het noodlottig gevolg, dat een uitgestrekt gebied onder water kwam te staan. De Anna Paulownapolder liep vol, terwijl ook de omgeving van Zaandam, Buiksloot, Durgerdam, Volendam, Edam en IJpendam onder water kwam te staan. In allerijl verlieten de boeren hun hoeven en trachten hun vee te redden, hetgeen zeer velen helaas niet meer mocht gelukken. Het eiland Marken was eveneens ernstig geteisterd; talrijke huizen werden door het woeeste water totaal vernield, een zestiental bewoners kon zich niet meer redden en vond in de golven den dood. Het duurde dagen, aler men een volledig overzicht kon krijgen over de rampzalige gevolgen van dezen watersnood, die thans reeds weer een kwart eeuw achter ons ligt, doch die velen, vooral die in de omgeving der overstromde plaatsen woonden, zich ongetwijfeld nog zullen herinneren.

Coöperatie „De Toekomst“

Men schrijft ons:
De coöperatieve productie- en verbruiksvereniging „De Toekomst“ u. a. heeft gisteravond in het Buurthuis aan het Linnaeusplein een buitengewone ledenvergadering gehouden ter bespreking van het bestuursvoorstel om een principieele beslissing te nemen over de instelling van een ledenraad. Na een korte opening van den voorzitter, den heer W. van Hoorn, werd het woord verleend aan den tweeden voorzitter, den heer B. Smit, die in een uitvoerige inleiding het nut en de betekenis van een ledenraad schetste. Naar aanleiding van deze inleiding ontstond zich een vrij uitvoerige discussie. In zijn repliek had de heer Smit gelegenheid verschillende zaken een ledenraad betreffende, nader in het licht te stellen. Hierna volgde de stemming, waarvan het resultaat was, dat de navolgende motie met 52—28 stemmen en 5 blanco werd aangenomen: „De ledenvergadering van de coöperatieve productie- en verbruiksvereniging „De Toekomst“ u. a. besluit gehoord de besprekingen, tot het instellen van een ledenraad en draagt het bestuur op reglementen te ontwerpen en ter goedkeuring aan de ledenvergadering voor te leggen“.

De voorzitter bracht den heer Smit dank voor zijn interessante en duidelijke uiteenzetting en sloot daarop de vergadering met een aansporing tot trouw aan het coöperatieve beginsel.

Zakkendief gearresteerd

Het gelukte de politie van Grijskerk en Oldehove, in samenwerking met die van Achterharen, een jongeman op te sporen, die de laatste weken er een beroep van scheen te maken om partijen zakken bij diverse landbouwers weg te nemen, welk bedrijf hem, gezien de duurte van dit artikel, allicht een zoet winstje zal hebben opgeleverd. De dader bleek te zijn de 20 jarige H. V. te Veenklooster.

Door de gladheid geslipt

Door de gladheid van den weg kwam te Gieterveen een meisje, dat zich op weg bevond naar de Huishoudschool te Veendam, zoodanig met haar fiets te vallen, dat geneeskundige hulp van dokter Meeuwes van Gieten moest worden ingeroepen. Deze geneesheer constateerde een hersenschudding.

Korte berichten

— In het staatje van de opbrengsten van de tweede Winterhulpcollecte is abusievelijk achter Delfzijl weggevallen, dat daar den vorigen keer aan giften f 200 is binnengekomen.

— Bij den P.T.T.-dienst zijn benoemd tot besteller: H. van der Veen te Joure, W. Kuipers te Wolvega, H. Woudstra te Langweer, G. Slump te Echtenerbrug, A. Trompeter te Diever, K. Daleman te Diever, W. Jonkers te Dieverbrug, G. Jonker te Echten, D. Visserman te Blokzijl, F. Schraa te Scherpenzeel.

— De rangerder J. Steenge ter standplaats Assen heracht den dag waarop hij 25 jaar geleden bij de Ned. Spoorwegen in dienst trad.

— Aan den hoofdconducateur J. Müller ter standplaats Leeuwarden is met ingang van 15 dezer eervol ontslag uit den dienst der Spoorwegen verleend onder toekenning van pensioen.

— A.s. Woensdag 15 dezer hoopt de conduc-teur H. Klaassen, ter standplaats Drachten, den dag te herdenken, waarop hij 40 jaar geleden bij de Ned. Tramweg Maatschappij in dienst trad.

AGENDA voor Groningen

DINSDAG 14 Januari.

7.30 uur Concerthuis: Vergadering van het Natuurkundig Genootschap. Spr. Prof. dr. M. J. Sijks.
7.30 uur: Boschhuis: Openbare vergadering van de internationale vereen. „Bellamy“. Spr. de heer J. Derksen Staats.

WOENSDAG 15 Januari.

4 uur „Suisse“: Vergadering van de Groninger Kruideniersvereniging.

DONDERDAG 16 Januari.

2.30 uur. Kantoor der Vennootschap: Algemeene vergadering van aandeelhouders in de N.V. De Groninger Rijwielfabriek A. Fongers te Gron. 8 uur. Harmonie: Mary Pos spreekt over haar zwerftocht door de tropen.

Gronob IX. Harmonie.
Dinsdag 14 Jan. van 10—17½ en 19—21 uur.
Woensdag 15 Jan. van 10—12½ en 14—17 uur.

Het programma der bioscopen van 10 t/m 16 Jan. Grand-Theater: „Huwelijk op afbetaling“ met o.a. Lenny Marenbach en Johannes Rieman. Toegang 18 jaar.

Beurs-Theater: „Verleefd... maar op wie?“ met o.a. Jan Klepura en Adèle Sandrock. Toegang elken leeftijd.

Cinema Palace: Piet Köhler in de operette „Professor Witkief“. Toegang elken leeftijd.

Luxor-Theater: „De Postmeester“ o.a. met Hilde Krahl en Hans Holt. Toegang 18 jaar.
Aanv. avondvoorstellingen 8 uur.
Iederen dag matinee om 2.30 uur.

Schaatsen

Een opgelost probleem bij den Elfmerentocht

Naar wij vernemen heeft het bestuur van de V. V. V. te Langweer besloten geen winnaars aan te wijzen van den overigen zoo buitengewoon geslaagden elfmerentocht.

Het is namelijk gebleken, dat tengevolge van de geconstateerde onregelmatigheden bij den start en het door de wedstrijdrijders passeeren van de controleposten, zonder hun kaarten te laten afstemmen, een zoodanige verwarring is ontstaan, dat het bestuur zich tenslotte voor een onmogelijke taak gesteld ziet bij de bepaling van de winnaars van dezen tocht.

Wel zal aan alle deelnemers de draagmedaille worden uitgereikt.

LAATSTE BERICHTEN

België

De voedselpositie

BRUSSEL, 14 Jan. (A.N.P.) Dezer dagen heeft de regerings-president, Reeder, verklaringen afgelegd over de voedselpositie van België. Naar aanleiding hiervan schrijft De Soir, dat de beteekenis van hetgeen de regerings-president toen zei, niemand zal ontgaan.

Sedert eenige dagen reeds heeft zich van de bevolking een ware paniek meester gemaakt. Het zou nutteloos zijn, wanneer men zou willen verzwijgen, dat de toestand ernstig is geweest en dat hij, vooral ten aanzien van het broodgraan tragisch zou kunnen worden, wanneer een Duitsch ingrijpen niet te rechter tijd zou geschieden.

Engeland

De aanvallen van hedennacht

NEW YORK, 14 Jan. (D.N.B.) In den loop van gisteren en in den afgelopen nacht heeft het Duitsche luchtwapen, volgens berichten van de Amerikaansche persagentschappen te Londen, in verschillende gebieden van Engeland aanvallen ondernomen.

Bijzonder hevige aanvallen werden gedaan, aldus Associated Press, op een stad aan de kust van Zuid-West-Engeland, talrijke branden en brisantebommen werden neergeworpen. Ook uit Liverpool en het gebied van de Mersey worden aanvallen gemeld. Door de vliegtuigen, die meer naar het binnenland doorgelopen, werd ook boven de Noord-Oost-kust van Engeland gevlogen.

Egypte

Aanslag beraamd op Koning Faroek

MILAAAN, 14 Jan. (D.N.B.). De „Stampa“ meldt uit Beiroet: De radio van Damascus heeft medegedeeld, dat een aanslag op koning Faroek en de koningin-moeder van Egypte, die weduwe van koning Foad is, ontdekt is. De verdachten moeten in hetzelfde milieu gezocht worden, dat onlangs den aanslag op Ibn Saoud heeft voorbereid. Verdere nasporingen hebben onomstootelijk bewezen, dat de organisatie uitging van de Secret Service en trachtte alle Arabische persoonlijkheden van eenige betekenis uit den weg te ruimen, die als hinderpaal voor de Engelsche plannen voor de heerschappij over de Arabische wereld beschouwd worden. Ibn Saoud heeft koning Faroek door een speciaal gevormdige van de bijzonderheden op de hoogte laten stellen en voorgesteld het verdere onderzoek van Cairo naar Dsjidda te verleggen om den Britschen invloed uit te schakelen.

INGEZONDEN

„DE TIJDEN ROEPEN“

Veel heb ik reeds gezien op het gebied van turnen. Nog nooit heb ik zoo genoten, nog nooit heb ik zoo heerlijk en vol aandacht zitten kijken naar de ononderbroken show, welke me „de Tijden roepen“ liet zien.

En nu mij om mijn indrukken gevraagd wordt, wil ik graag verklaren, dat ik bewondering had voor de menschen, die dit stuk zoo prachtig in elkaar hebben gezet. Wat is me weer eens duidelijk gemaakt, welk een ongelofelijk groote taak aan het turnen is gegeven in de lichamelijke opvoeding, niet alleen voor de jeugd, doch voor menschen van alle leeftijden. Iederen moet worden gevangen en de sport gaan beoefenen overeenkomend met zijn leeftijd en dan moet het gymnastiseeren hiervoor zeker worden aangewezen. Welke spier krijgt niet een beurt? Alle! Wat is me weer duidelijk gemaakt, dat elke sport beoefenaar onverschillig van welke sport, alereerst een turner moet zijn, allereerst aan gymnastiek moet doen, wil hij in zijn gespecialiseerde tak van sport tot groote dingen komen.

Voor de geestelijke ontwikkeling van de jeugd in Nederland wordt veel gedaan. Welk kind weet niet wat a² + b² is, welk kind spreekt niet Fransch, doch laten de moeders en de vaders toch vooral den lichamelijken kant in de opvoeding van hun kinderen niet vergeten, hetgeen helaas nog veel te veel het geval is. Komt nog zoo spoedig mogelijk op voor het lichaam van het kind. Laat met behulp van het zoo prachtige turnen onze Nederlandersche jeugd opgroeien tot een lichamelijke en daardoor ook geestelijk weerbaar Nederlandsch volk. Dat iederen het als een plicht beschouwe, dit ideaal te bereiken.

F. R. ELSLO.

ZON EN MAAN

De zon gaat heden onder om 17.54 en komt morgen op om 9.43.

De maan komt heden op om 19.39 en gaat onder om 10.26.

Maan: 20 Januari L.K.

Lantaarns van alle rij- en voertuigen op om 18.24.

Verduisteren:

Heden van 17.54 tot 9.43.

VOORNAAMSTE NIEUWS

De beteekenis van het Voedselvoorzieningsbesluit. pag. 1
Aanmelding van personen van Joodschen bloede. pag. 1
Verordening op het opleggen van prestaties. Maatregelen tegen zekere kringen der bevolking. pag. 1
Tijdelijke toelage Rijkspersoneel. pag. 1
Johann Hagenbeck overleden. pag. 2
De buitenlandsche betrekkingen van Japan. pag. 2

De hervatte besprekingen te Batavia. pag. 2
Amerika en de oorlog. pag. 2
De strijd in Albanie. pag. 2
De positie van Bulgarije. pag. 2
Indo-China en Thailand. pag. 2
Engelsche verliezen. pag. 2
De kolenvoorziening. Schepen hebben door het ijs hun bestemming niet kunnen bereiken. pag. 3
Een luchtbeschermingsongevallenfonds ingesteld. pag. 3
Angstig avontuur van drie schaatsenrijders. pag. 5

De uitvoering van de Pachtwet. pag. 5
De voorjaarsbeurs te Leipzig. pag. 5
Boerenjeugddag te Emmen. pag. 5
Schaatsstichting Noordder IJsbond uitgesteld. pag. 11
Gelmens biljartkampioen 2e klasse van het Noorden. pag. 11

ARTIKEL EN VERSLAGEN

De Noord-Oost-Polder. Causerie van ir. M. Klamers. pag. 5
Toonkunstkoor „Concordia“ Leeuwarden. pag. 5

De Friesche beweging. De breuk in het driemanschap. pag. 6
Voor den Groninger Politie-rechter. pag. 6
Friesche Mij. van Landbouw. pag. 10
De hengstenkeuringen in Oldenburg. pag. 10
Kamerstuk Volksuniversiteit. pag. 10
De teelt van land- en tuinbouwzaden. pag. 11
Welke distributiebons zijn geldig? pag. 11

Buitenland in enkele regels

— Het groote Amerikaansche passagiersschip „Manhattan“ is voor de kust van Florida aan den grond gelopen, zoo is Zondagavond uit Jacksonville gemeld. Bijzonderheden zijn nog niet bekend. De „Manhattan“ heeft een waterverplaatsing van 24.289 ton en werd in 1932 in dienst genomen. Het schip behoort aan de United States Lines Cy.

— Naar de Britsche berichtendienst meldt, is de speciale afgezant van president Roosevelt, Hopkins, gisteren door den Engelschen Koning in het Buckingham-paleis in audiëntie ontvangen.

— In opdracht van de Deutsche Bisschopsconferentie hebben de Deutsche kerkvorsten den Rijksmaarschalk Hermann Göring in een hartelijk telegram ter gelegenheid van zijn 48en verjaardag gelukgewenscht.

— Italiaansche oorlogsschepen, die eenigen tijd geleden Turksche vrachtschepen, welke wapens vervoerden, aangehouden hebben, hebben deze schepen thans vrijgelaten, zoo als ook door de Turksche bladen gemeld wordt. Deze vrijlating geschiedde op grond van een Italiaansch-Turksche overeenkomst.

— Uit Johannesburg wordt gemeld, dat een vliegtuig van het Zuid-Afrikaansche luchtwapen is neergestort. Zestien leden van de bemanning kwamen hierbij om het leven.

— Het Fransche s.s. Mondoza, dat met een voor Frankrijk bestemde lading Vrijdag uit Buenos Aires was vertrokken, is gedwongen den steven te wenden en wordt thans in Montevideo verwacht. Naar bekend wordt, is het schip door den Engelschen hulpkruiser Asturias aangehouden, dat verder vaart verbodt. Bijzonderheden zijn nog niet ontvangen. Men verwacht echter een stap van den Franschen gezant bij het ministerie van buitenlandse zaken van Uruguay, aangezien de Engelsche hulpkruiser de 3 mijlzone niet zou hebben geëerbiedigd.

— Het grootste passagiersschip van de Verenigde Staten, de Manhattan, zit nog steeds op de zandbank in de buurt van Palmbeach, waar het vaartuig Zondagavond op gelopen is. De pogingen om het schip vlot te krijgen, hebben nog steeds geen succes gehad. De tweehonderd passagiers die aan boord waren, en die op weg waren van New-York naar Cuba of Californie, zijn aan land gebracht. Weliswaar loopt de Manhattan geen groot gevaar, maar de vrij hooge golven drukken het reusachtige vaartuig onafgebroken tegen de zandbank vast. De oorzaak, waardoor de Oceaan-reus tegen de zandbank is gevangen, is nog steeds niet opgehelderd. Men neemt aan, dat deze zandbank pas kort geleden ontstaan is, zoodat de kapitein van haar ligplaats niet op de hoogte was.

— Volgens een bericht van United Press, aldus het D.N.B., begint de Londensche pers stemming te maken voor het in bezit nemen van de Iersche vlootsteunpunten door Engeland. Als motief hiervoor wordt een z.g. plan van Duitschland genoemd om de Iersche neutraliteit te schenden, alsmede de toenemende moeilijkheden wat betreft de levensmiddelenvoorziening van Groot-Brittannië. De Londensche bladen verlangen van Ierland de totduisend in acht genomen neutraliteit te laten vervallen.

— Het Joego-Slavische blad „Hrvatski Dnevnik“ te Agram meldt, dat de oorspronkelijk voor de reis van den Joego-Slavischen ministerpresident, Cincar Markowitsj, naar Boedapest, vastgestelde datum voor het uitwisselen van de ratificatie-oorkonden van het Joego-Slavisch—Hongaarsche vriendschapspact „om technische redenen“ is uitgesteld.

— Het Japansche s.s. Montevideo Maru wordt in de haven van Rio de Janeiro door de politie bewaakt, meldt D.N.B. Het heeft talrijke uit Europa gevluchte Joden aan boord, wier ontseping door de Braziliaansche autoriteiten geweigerd werd, daar zij geen visum bezitten en van valsche passen voorzien zijn. De Montevideo Maru heeft schipbreukelingen aan boord van een voor Zuid-Afrika tot zinken gebracht Engelsch schip.

ADVERTENTIËN

*. Verloofd:
TR. ALFING
en
J. BLOEM.
Termunterzijl, 19 Jan. 1941.
Groningen, Rijnstraat 7a.
Delfzijl, Nieuweweg B/I.
Receptie, 3—4.30 uur.

*. Verloofd:
MIEN WOLTERS
en
P. DAVIDS
Leens, 15 Jan. 1941.
Zr. A. Westerhofstr.
Eindhoven, Strijpscheurstr. 113.
Geen ontvangstdag.

In plaats van kaarten.
*. Ondertrouwd:
G. LEINENGA
en
E. BOS.
Delfzijl, Jan. 1941.
Abel Tasmanstraat 10.
Singel 57.
Huwelijksvoltrekking D.V. 21
Januari 1941.
Kerkelijke bevestiging 3.30
in de Bap. Kerk door den
Wel. Eerw. Heer Ds. J. HEK-
HUIS.
Receptie van 6—7 uur Singel
no. 57.

*. Getrouwd:
F. LEININGA
en
D. BAKKER.
Groningen Delfzijl,
13 Januari 1941.

*. De Heer en Mevrouw
HIDDING—SNELLEN
geven kennis van de geboorte
van hun Zoon
KARS EDSKE.
Groningen, 13 Januari 1941.
Zuiderdiep 12a.
Tijdelijk Diaconessenhuis.

*. De Heer en Mevrouw
NOLLE—DRAXLER
geven met dank aan God ken-
nis van de geboorte hunner
Dochter
ADELE PAULA.
Obergum, 14 Jan. 1941.
Hervormde Pastorie.

*. Met vreugde geven wij
kennis van de geboorte van
onze Dochter
MARIETJE,
die bij het H. Doopsel de namen
ontving van
MARIA ANNA.
W. B. PAPING
T. R. PAPING—CORDES.
Uithuizen, 11 Jan. 1941.

Heden overleed onze Zwa-
ger en Oom
PIETER STRIJKEMA,
sedert October 1934 wedn.
van WOBBECHENA DE
GROOTH.
Groningen, 9 Jan. 1941.
Fam. DE GROOTH.

Heden overleed onze lieve
Vrouw, Moeder en Grootmoeder
HINDERKIEN WOUDEMA,
in den ouderdom van 70
jaren.
Groningen, 11 Jan. 1941.
Dr. D. Bosstraat 3a.
Uit aller naam:
K. VISSER.

De teraarbestelling zal
plaats hebben a.s. Woensdag
op de begraafplaats Esser-
veld. Vertrek van huis om
11½ uur.

Heden overleed onze lieve
Man, Vader, Behuwd- en
Grootvader
JAN SMID,
in den ouderdom van 67 jaar.
Groningen, 13 Jan. 1941.
Nieuwstad 7a.
T. SMID—BEUKEMA.
Kinderen, Behuwd- en
Kleinkinderen.

De teraarbestelling zal
plaats vinden Donderdag a.s.
op de Zuiderbegräafplaats.
Vertrek van het sterfhuys
om 10.45 uur.

Heden overleed onze lieve
Zuster en Tante
GLISBERTINE GERARDINE
SCHOLTEN
in den ouderdom van ruim
85 jaren.
Groningen, 13 Jan. 1941.
Wassenberghstraat 7a.
Roden:
A. F. A. SCHOLTEN.
Groningen:
J. C. WENTINK—
SCHOLTEN.
Tiel:
J. C. WENTINK.
Geen bloemen.

De teraarbestelling zal
plaats vinden Vrijdag a.s. op
de Zuiderbegräafplaats.
Vertrek van het sterfhuys
om 11 uur.

Heden overleed, nog vrij
onverwachts, onze lieve Tante
JOHANNA CATHARINA
BAKKER,
in den ouderdom van 80 jaar.
Weduwe van T. K. GRAS-
HUIS DEVES.
Groningen, 13 Jan. 1941.
Prinsesseweg 60a.
Den Haag:
PITTHA KLAVER.
ANNIE KLAVER.
executeur-testamentair.

De teraarbestelling zal
plaats vinden Vrijdag a.s. op
de Zuiderbegräafplaats.
Vertrek van het Diacones-
senhuys om 10½ uur.
Eenigste kennisgeving.

Het Zoonje, ons gisteren
geboren, nam de Heere heden
weer tot Zich.
H. STAGHOUWER.
A. STAGHOUWER—BUS.
Groningen, 14 Jan. 1941.
Visscherstraat 26.

Heden overleed zacht en
kalm onze lieve Vader, Groot-
en Overgrootvader
JAN VAN HEMMEN
in den gezegenden ouderdom
van ruim 100 jaar. Sedert 22
April 1904 Wedn. van MAR-
GIEN ONNO SMIT.
Haren, 12 Januari 1941.
Rijksstraatweg 128.

A. v. HEMMEN.
G. v. HEMMEN.
H. v. HEMMEN.
J. J. v. HEMMEN—BRINK.
R. v. HEMMEN.
A. C. v. HEMMEN—KARSTEN.
M. v. HEMMEN.
B. T. v. HEMMEN—ASSIES
en Achterkleinkinderen.

De begrafenis zal plaats
hebben op Donderdag 16 Jan.
a.s. 11.30 uur op de Oude Be-
gräafplaats te Haren.

Heden overleed zacht en
kalm in de St. Jozef Sticht-
ting te Sappemeer, onze ge-
liefte Broer, Behuwdbroer en
Oom
HENDRIK DE BOER,
in den ouderdom van 73 jaar.
Hoogezand, 12 Jan. 1941.
Brugstraat 16.

S. J. DE BOER.
Wed. D. LAMEIJER—
DE BOER.
CH. DE BOER.
Groningen:
A. REINDERS—DE BOER.
L. REINDERS.
Scheemderzwaag:
D. N. REINDERS.
A. REINDERS—
GROENEWOLD.

ADRIE.
LUURD.
Eenige kennisgeving.
De teraarbestelling zal
plaats hebben op Donderdag
16 Jan. a.s., 's namiddags 1
uur.
Zij, die den overledene de
laatste eer wenschen te be-
wijzen, worden verzocht sa-
men te komen in het Hotel
Faber.

Heden overleed in het R.K.
Ziekenhuys te Groningen on-
ze beste hospita,
Mej. R. BROEKEMA—
VAN DIEPEN,
in den ouderdom van ruim
62 jaar.
Hoogezand, 10 Jan. 1941.
C. FELTKAMP.
L. GELLING, Hoogezand.
J. UBELS, Glimmen.
J. KOOPS, Ide.

Heden overleed na een lang-
durige ziekte onze geliefde
Vader, Behuwd-, Groot- en
Overgrootvader, de Heer
ABEL SCHUT,
in den ouderdom van 86 jaar,
sedert Oct. 1896 Wedn. van
ELISABETH SMIT.
Uit aller naam,
Eenrum, 10 Januari 1941.

Tevens onzen hartelijken
dank aan de heeren doktors
Dr. DE HARTOG en Dr. OOS-
TING en Zuster ZUIDEMA
voor hunne liefdevolle be-
handeling tijdens zijn ziekte bewezen.

Heden overleed onze lieve
Moeder, Behuwd- en Groot-
moeder
ANNECHEN SCHENKEL,
wed. van O. SMIT, eerder
wed. van J. G. SMIT, in den
ouderdom van bijna 68 jaar.
Farmsum, 13 Jan. 1941.
J. J. SMIT.
F. SMIT—BLEKER.
ANNIE.

De begrafenis zal plaats
vinden a.s. Vrijdag om 3 uur.
Zij, die de overledene de laat-
ste eer wenschen te bewijzen,
worden om half drie ten
sterfhuys, Nieuwstad B 203,
verzocht.

Heden overleed zacht en
kalm onze lieve Man, Vader
en Grootvader
JAN LUNGE,
in den ouderdom van 71 ja-
ren.
Zuidbroek, 12 Jan. 1941.
A. LUNGE—HOFF.
G. LUNGE.
G. M. LUNGE—
WEISSENBECK
en Kleinkinderen.
Algemeene kennisgeving.
Liever geen bezoek.
Geen bloemen.

Zij, die den overledene de
laatste eer wenschen te be-
wijzen, worden Donderdag 16
Jan. 's nam. half twee ver-
zocht in „t Oude Rechthuis“.

Heden overleed zacht en
kalm onze beste Zwager en
Oom
JAN LUNGE,
in den ouderdom van 71 jaar,
geliefde Echtgenoot van A.
HOFF.
Zuidbroek, 12 Jan. 1941.

Donderen:
H. HOFF.
R. HOFF—HOFF.
Roderwolde:
H. HOFF.
J. HOFF—VEURMAN.
Peize:
D. BEIJKER—HOFF.
H. BEIJKER.
Noordbroek:
A. HOFF
H. TUIN—HOFF.
L. TUIN.
Neven en Nichten.

Heden overleed, zacht en
kalm, onze lieve Schoon-
dochter en Schoonzuster,
JANTINA BOITEN-KUIPER,
Echtgenoot van E. BOITEN,
in den ouderdom van 51
jaar.
Veendam, 11 Jan. 1941.
Fam. R. BOITEN.

Heden overleed te Lopper-
sum onze lieve Zuster en Be-
huwdzuster
ZWAANTJE BRUINS,
Wed. van PIETER KUIPER,
in den ouderdom van bijna
71 jaren.
Bellingwolde, 13 Jan. 1941.
Uit aller naam,
E. B. BRUINS.

†
Heden overleed, tot onze
diepe droefheid, nog tijdig
voorzien van de H.H. Sacra-
menten der Stervenden, onze
lieve Moeder, Behuwd- en
Grootmoeder
ANNA MARIA DOPHEIDE,
Weduwe van JOHAN PETER
CASPARIE, in den ouderdom
van bijna 72 jaar.
Sneek:
W. R. CASPARIE.
C. C. J. M. CASPARIE—
NABER.

Groningen:
C. CASPARIE—WEISBARTH.
F. W. J. CASPARIE
E. M. CASPARIE—
KERSTHOLT.
TH. A. CASPARIE.
A. H. CASPARIE—
WORTMANN.
Leiden:
M. TH. CASPARIE.
Groningen:
H. C. CROON—CASPARIE.
en Kleinkinderen.
Geen bezoek.
Groningen, 12 Jan. 1941.
Haddingestraat 22.

De 1e H. Mis zal worden
opgedragen Woensdag 15 Ja-
nuari 1941 te 7½ uur; de H.
Uitvaartdienst te 9 uur in de
Parochiekerk van den H.
Martinus, waarna de begra-
fenis op het R. K. Kerkhof
alhier.

Heden overleed, zacht en
kalm, onze geliefde Zoon,
Broeder, Behuwbroeder en
Oom
HENDRIK HOMAN,
in den bloeienden leeftijd van
ruim 26 jaar.

Vries, 11 Jan. 1941.
R. HOMAN.
W. HOMAN—STAAL.
A. HOMAN.
Bonnervreen:
J. KARSIES—HOMAN.
D. KARSIES.
DIRK.
Vries:
A. HOMAN.
W. HOMAN.
Teraarbestelling aanstaan-
de Woensdag 12 uur.
Tevens onzen hartelijken
dank aan Dokter JOH. v. d.
BERG en Zuster SCHEPERS
voor hun liefdevolle behan-
deling aan onzen zoon be-
wezen.
Eenigste en algemeene ken-
nisgeving.

Heden overleed, na een
langdurige ziekte, onze on-
vergetelijke Vriend

HENDRIK HOMAN,
in den bloeienden leeftijd
van ruim 26 jaar.
Vries, 11 Jan. 1941.
Fam. J. KOK, Vries.

Heden overleed zacht en
kalm onze innig geliefde
Echtgenoot, Moeder, Be-
huwd-, Groot- en Overgroot-
moeder

TRIENJE WESTERHOF
in den gezegenden ouderdom
van ruim 90 jaar, na een
gelukkige Echtvereniging
van 60 jaar.
Ide, 14 Jan. 1941.
E. HARDENBERG.
H. HARDENBERG.
G. HARDENBERG—KUIPER.
B. HARDENBERG.
A. HARDENBERG—TIMMER.
M. TIMMER—HARDENBERG.
E. TIMMER.
Kinderen, Kleinkinderen en
Verloofde.

De begrafenis zal plaats
hebben Vrijdag 17 Januari.
Vertrek van het sterfhuys
's voormiddags 11 uur.

Heden overleed, ten huize
van J. HATZMAN, te Hoo-
gersmilde, zacht en kalm, in
den ouderdom van bijna 61
jaar.

AUKJE KAMERLING,
eerder Wed. van PIETER
BOUTSMA, laatst Wed. van
JAN VAN DER MEER.
Assen, 11 Jan. 1941.
Uit aller naam:
Fam. VAN DER MEER.

Teraarbestelling Woensdag
a.s. 1 uur, vanaf het sterf-
huys.
Eenigste kennisgeving.

Heden werd plotseling van
ons weggenomen onze lieve
Vrouw, Moeder, Dochter, Zus-
ter en Behuwbuster
MARIA TUIL—TOR,
in den leeftijd van bijna 42
jaar.

Uit aller naam,
D. TUIL.
GEUCHIEN.
Amsterdam, 11 Jan. 1941.
Houtmankade 68hs.

De teraarbestelling zal
plaats hebben Woensdag 15
Januari a.s. te 1.30 uur op de
begraafplaats Vredenhof te
Amsterdam.

BEP SIMMEREN
en
PHILIP STOPPELMAN
danken hartelijk voor de be-
langstelling bij hun Verloving
ondervonden.
Groningen, 14 Jan. 1941.
Veendam.

*. Voor Uw blijk van deel-
neming bij het overlijden van
onze lieve Moeder, Behuwd-
Groot- en Overgrootmoeder
FREDERIKA SORG,
Wed. van H. L. Benjamins,
betuigen wij U hiermede onzen
hartelijken dank.

Malang (N. O.-I.):
H. A. BENJAMINS
J. BENJAMINS—MARTHERUS.
Groningen:
C. C. BENJAMINS—
HAZENBERG.
Klein- en Achterkleinkinderen.
Groningen, Jan. 1941.
Verl. Heereweg 143.

*. Voor de vele bewijzen van
deelneming, ontvangen bij het
overlijden van onzen lieven
Vader, Behuwd-, Groot- en
Overgrootvader
KLAAS STEENHUISEN,
betuigen wij onzen hartelijken
dank.

Zuidhorn, Jan. 1941.
Fam. STEENHUISEN.

Tandarts Bosma
Astraat 22
praktijk
hervat

Apollo
HEEREWEG 49

Woensdagavond
Dansen
Aanvang 7½ uur

Brandhout
boven 500 K.G. franco huis.
N.V. Nanninga's Houthandel
Winneweer. Tel. Ten Post 1.

STADSSCHOUWBURG

Tooneelgroep
„HET MASKER“
Dir. KO ARNOLDI.

VRIJDAG 17 JANUARI 1941

Familiefeest

(DEAR OCTOPUS)

Spel in 3 bedrijven van
DODIE SMITH.
Regie: KO ARNOLDI.

Bureau 63 u. Aanvang 7½ u.

Plaatsbespreking à 10 cent
Oude Boteringestraat 2. Tel.
5299 elken werkdag van 10—4
uur.

Couponboekjes geldig.

Na afloop der voorstelling ge-
legenheid per rijtuig huis-
waarts te keeren. Tarief: in de
stad f 0.40, Helpman f 0.50,
Haren f 0.65. Opgeaf hiervoor
kan bij de bespreking geschie-
den.

Prijzen der plaatsen: f 1.75,
1.50, 1.25, 1.—, 0.60, 0.40,
alle rechten inbegrepen be-
halve van plaatsbespreking.

*. Krachtens beschikking van
den E.A. Heer Mr. J. FEITSMA,
Rechter-Commissaris, is in het
faillissement van P. D. BROE-
KEMA, Ambonstraat 21b te Gro-
ningen, bepaald:

1. dat de schuldvorderingen
ten laste van dezen boedel bij
ondergeteekende moeten wor-
den ingediend vóór 25 Januari
a.s.;
2. dat de verificatievergade-
ring zal worden gehouden op
Maandag 10 Februari a.s., des
voormiddags te 9.00 uur in het
Paleis van Justitie te Gronin-
gen.

Groningen, 13 Januari 1941.

De Curator:
Mr. R. TEN KATE,
St. Jansstraat 11a.

ZAAGSEL

Droog vuren-, eiken- of beuken-
zaagsel in elk kwantum TE
KOOP GEVRAAGD.

Aanbiedingen met opgave van
prijs aan Fa. JAN VAN LEN-
NING, Winschoten, Omsnij-
dingskanaal 14.

Poets
Uw
tanden
met

PRODENT

Geweldig voordelig.
Heerlijk schuimend!

FLINKE TUBE
22½ ct.
ZEER GROOTE TUBE
37½ ct.

N.V. Citax
W. A. Scholtenstraat 23
Telef. 463

Alle ritten
in en buiten de stad
zijn vrij
met onze

Anthraciet-
Generatoren

Van Stotteraar(ster)
tot vlot Spreker(ster)

DIT IS MOGELIJK, zooals een LEGER van Dames-
Heeren- en Kindercuristen (uit alle deelen van de
Noordelijke Provincies) Zaterdag j.l. in de „Harmonie“
te Groningen op overtuigende wijze heeft BEWEZEN,
tijdens DE GROOTSTE DEMONSTRATIE welke ooit op
dit gebied in Nederland is gehouden.
Schudt daarom alle TWIJFEL en SCHROOM van U af
en laat U inschrijven voor een der CURSUSSEN, welke
1 Februari a.s. zullen aanvangen en ook U zult in zeer
korten tijd op vlotte wijze tot een talrijk publiek
DURVEN en KUNNEN spreken.
GELEGENHEID TOT INSCHRIJVING: a.s. Donderdag
en Dinsdag d.o.v. van 1 tot 7 uur.
Kunt U niet persoonlijk komen, vraagt dan schriftelijk
nadere gegevens.

H. A. A. A. R. JONKERS

Psycholoog en Spraakleeraar,
GROOTE SPILSLUIZEN 26a GRONINGEN

DUBIEUZE VORDERINGEN

HET NOORD-NEDERL. SCHULDINVORD-BUREAU
NIEUWE EBBINGESTRAAT 52a - GRONINGEN
Serieuze, vlugge en billijke afwikkeling.
H. CRIENS, Accountant. TELEF. 5193

Dansschool „City“ Steentilstr. 43a

NIC. DE JONGE en RIE VAN EWIJCK

Inschr. voor de Voorjaarscursus dagelijks

Lesgeld volledige cursus f5.—, betaling per les.
Speciale Zondagn. en avonden; aanvang Febr.

GEZICHTSHAREN.

worden afdoend verwijderd. Zrs. M. en A. BUIS,
Verl. Heereweg 16B. Telef. 3291, Spreekuur 2—3.

Aardappelcentrale

Bestellingen vanaf heden één dag te
voren uitsluitend aan het bestelkantoor
STEENHOUWERSKADE 16 - Tel. 1630
Op den dag der bestelling wordt niet
bezorgd.

Kennisgeving

Directie HAAGSCHE LEESKRING bericht hiermede,
dat zij een filiaal gesticht heeft te Groningen
tevens voor Haren en Helpman, waarvan de leiding
is toevertrouwd aan

L. Driesens, Tuinbouwstraat 93a

Tijdelijk Telefoon No. 5030.

Die gaarne inlichtingen over ons geheel nieuw
systeem verstrekt.

Verschenen:
De Lichamelijke Opvoeding
in de Lagere School

Behendigheds-, Houdings-, Le-
nigheds- en Arbeidsgymnastiek
voor het 1e, 2e, 3e en 4e leerjaar
door G. C. v. d. BERGH, Leeraar
in Lichaamsoefeningen te
Utrecht. Speciaal geschreven
voor de Klasse-onderwijzers, die
belast worden met het vak J.
op de lagere scholen.
Nu met 1 Januari a.s. van
hoogerhand dit vak verplicht
tend wordt gesteld zal ieder
onderwijzer(es) een goede
handleiding dringend noodig
hebben.
Dit boekje is een goede
leidraad. Klein, handig for-
maat. Prijs slechts

f 0.75

Verkrijgbaar in den Boekhan-
del en bij de Uitgevers

ERVEN A. DE JAGER

O. Ebbingestraat 44/1. Tel. 91.
Groningen.

TIJD VOOR EEN
GROC

van
Cognac vanaf f3.00 p. Lit.
Citroen Rum-Punch
vanaf f 2.25 p. fles
Bordeaux Wijn
vanaf f 1.10 p. fles
Rum
per maat 60 ct.

„SLUTERJ. BIELEVELD“
OOSTERSTR. 47 - TEL. 1853

A Wat loop je weer flink
B. Ik heb mijn voeten laten behandelen
bij REKER in de Astraal 5
Ikst maar f 1 en 1½
Zonder pijn of bloeding

OUD GOUD

tegen zeer hoogen prijs te koop
gevraagd. Vrijblijvende aan-
bieding aan H. STERKEMAN,
Goudsmid. Arnhem, Steenstr.
17a. Telefoon 26382.

Zeerverstandig is het

thans Uw rijwiel te laten ver-
nieuwen, elk merk weer als ori-
gineel. Prijzen vanaf f5.05.
Lakwerk op roode ondergrond.
Chroom en nikkelwerk op koper.
Celluloid overtrekken van stu-
ren enz. Reparatie als nieuwe
buizen, vakkundig. Bijlevering
van toebehooren billijk. Bij
voorkeur liefst voordien prijs-
opgave.

L. KOSTER

Comm. Venn. Schuitendiep 48.
Bijna 30-jarige ervaring zegt
voldoende.

VOOR

UW VERHUIZING
naar en van alle
plaatsen

R. J. MOLENBERG

Tuinbouwstraat 7
Telefoon 5011

Hypotheeken aangeboden
Grote en kleine bedragen over
landhuizen en percelen in de
stad. J. v. DIJK, Brugstr. 28a.

BINNENLAND

Angstig avontuur van drie schaatsenrijders

Door mist overvallen genoodzaakt den nacht op het IJsselmeer door te brengen

Zooals wij in een gedeelte onzer vorige oplage reeds meldden, heeft men zich te Huizen (N.-H.) ernstig ongerust gemaakt over drie jongemannen, die van daar per schaats een tocht over het IJsselmeer waren gaan maken, doch niet weer teruggekeerd waren.

Gisteravond echter zijn zij doodmoe, na een avontuur beleefd te hebben, dat hun levenlang bij zal blijven, in de ouderlijke woning teruggekeerd.

De 19-jarige A. Bos en de 21-jarige G. Hagedoorn hadden Zondag, in de haven van Huizen, de schaatsen ondergebonden om een tochtje op het IJsselmeer te maken en nauwelijks waren zij een eind op de ijsvlakte gevorderd, of zij ontmoetten den 21-jarigen G. Klein, die zich bij het tweetal aansloot. Het ijs was in goede conditie en de drie jongemannen reden dat het een aard had, doch zij verwijderden zich steeds meer uit de kust.

Tegen den middag werd de nevel, welke reeds in den morgen over het IJsselmeer hing, steeds dichter en toen de jongelieden aanstalten maakten, om naar huis terug te keeren, merkten zij tot hun grooten schrik, dat zij vanwege den mist niet verder dan enkele tientallen meters konden zien. Op goed geluk af werd de richting bepaald, maar zooals het allen vergaat, die zich zonder kompas in den mist op zee bevinden, het werd dwalen en dwalen, uren achtereen. De jongens reden wat zij konden en telkens hoopten zij, dat achter den grijzen nevel de vaste wal zou opdoemen. Totdat, ten einde raad, zij tegen het vallen der duisternis besloten, de schaatsen af te binden om te trachten loopend den wal te bereiken, iets, dat het tempo tevens vertraagde.

Inmiddels was het volkomen donker geworden en nog bevonden zij zich op de kille vlakte, omgeven door een mistbank, die voor elk sein van den wal af ondoordringbaar was. Behalve de duisternis en de mist kwam nog een derde vijand opdagen, de honger. Want geen van het drietal, dat immers in den middag weer thuis wilde zijn, had brood meegenomen, zodat zij tenslotte doodelijk vermoeid en verkleumd besloten maar tegen een paar ijschollen te gaan liggen om beschutting te zoeken tegen den wind.

De maan, die 's avonds achter de mist opkwam, zorgde, dat het span elkaar tenminste kon zien. Zoo goed en zoo kwaad het ging, kropen de avonturiers tegen elkaar om wat warmte te vinden. Tot overmaat van ramp begon het zelfs te dooien en gutste de regen op het ijs.

Den geheelen nacht brachten zij zoo op 't ijs door, half wakend, half dozzelend, totdat de morgen eindelijk aanbrak en ze besloten op te breken. De schaatsen bonden ze niet meer onder, daarvoor waren ze te vermoeid. Hoewel het zicht ook nu nog niet best was, konden ze toch verder zien dan den dag tevoren, daar de mist was verdwenen.

Te langen leste, in den middag, na uren en uren te hebben gelopen, over ijschollen en door plassen doolwater, zagen de jongelieden eenige mannen, die over het ijs op hen toekwamen. Het bleken Spakenburgers te zijn, die, nadat het drietal hun avontuur hadden verteld, spontaan hun brood gaven en een eind den weg wenen naar de Huizer haven. Door het dwalen was het drietal heelemaal onder de kust van Spakenburg terecht gekomen.

Vervolgens, om half drie ongeveer, zijn de jongemannen onder de kust op Huizen afgestaan, dat zij gisteravond, doodmoe en doorweekt, bereikten.

In de gezinnen Hagedoorn, Bos en Klein heerschte vanzelfsprekend groote vreugde over den behouden terugkeer, maar veel praten deden de jongemannen niet, want oververmoeid kropen zij schielijk onder de wol.

Hij vulde zijn aansteker aan het vat

Toen „deed deze het“..... en hoe

Voor den Politierechter mr. Roeling te Utrecht verscheen gistermiddag de achttienjarige arbeider C. S. uit Barneveld, wien het veroorzaken van brand door schuld ten laste was gelegd. Op wel zeer roekelooze wijze had verdachte op 2 December van het vorige jaar een sigarenaansteker met benzine gevuld. Hij begaf zich daartoe naar een loods, waar eenige tientallen vaten benzine lagen opgeslagen, opende een der vaten en goot uit het spongat een flinke straal benzine. De vloeistof stroomde hem over de handen en voordat hij goed en wel zijn aansteker met benzine had gevuld lag er een groote plas op den grond. Temidden van de vele liters explosieve benzine probeerde verdachte of de aansteker „het deed“. Direct daarop vloog zijn handschoen in brand, welke verdachte van schrik op den grond liet vallen. De plas benzine kwam tot ontbranding en in minder dan geen tijd stond de geheele loods in lichter laaie. Aan blusschen viel niet meer te denken en toen al de vaten benzine leeggebrand waren, was ook de geheele opslagplaats tot den grond toe afgebrand.

POLITIERECHTER: — Ik vind het maar enorm stom, wat je daar hebt uitgehaald, je baas zal wel vrolijk gekeken hebben.

VERDACHTE: — Eerst ben ik ook wegens dat feit ontslagen, maar na een paar weken mocht ik weer bij mijn baas in dienst komen.

OFFICIER VAN JUSTITIE: — Als je in mijn dienst geweest zou zijn, zou ik zoo'n stommeling nooit meer willen zien.

VERDACHTE: — Ik heb zoo vaak den aansteker in de loods gevuld en het ging altijd goed. Bovendien was het de aansteker van den baas, hij zei altijd: „Als ik mijn sigaren niet meer kan aansteken met dat ding, moet je zorgen, dat het weer gevuld wordt.“

OFFICIER: — En als dat dan altijd zoo goed afliep, stak je zeker ook nog een sigaar van je baas op. Ik kan niet anders zeggen, dat het hier een meer dan roekelooze daad betreft.

In verband met den jeugdigen leeftijd van verdachte eischte de Officier een geldboete van vijftien gulden of tien dagen hechtenis.

VERDACHTE: — Ik heb het toch niet expres gedaan, het was zuiver een ongeluk.

OFFICIER: — Ja, als er opzet in het spel was geweest, zou je in plaats van vijftien gulden vijftien jaar hebben gekregen.

De Politierechter vond, dat de Officier wel erg clement met verdachte was geweest, maar zijn vonnis luidde overeenkomstig den eisch.

De uitvoering van de Pachtwet

Verlenging van den termijn van oproeping van partijen

De secretarissen-Generaal van de departementen van Justitie en van Landbouw en Visserij hebben bepaald, dat een oproeping, als bedoeld in artikel 7, tweede lid, der Pachtwet, ook kan geschieden tegen een tijdstip, later dan een maand na de ontvangst van het in die wetsbepaling bedoelde afschrift, mits de oproeping geschiedt tegen een tijdstip uiterlijk 3 maanden na de ontvangst van het afschrift.

Dit besluit treedt onmiddellijk in werking en heeft terugwerkende kracht tot 1 October 1940.

Art. 7 tweede lid luidt thans: „Indien de rechter summierlijk van oordeel is, dat of de verplichtingen, voor den pachter uit de overeenkomst voortvloeiende als buitensporig moeten worden beschouwd, of althans de pacht-prijs zodanig is vastgesteld, dat hij den pachter, ook bij bijzondere bekwaamheid en ijver, niet de mogelijkheid van een redelijk bestaan uit de opbrengst van het gepachte goed zoude laten, terwijl nochtans de pachter zulk een bestaan uit de opbrengst van het goed redelijkerwijze mag verwachten, doet hij verpachter en pachter oproepen om, op een door hem te bepalen tijdstip, uiterlijk een maand na de ontvangst van het afschrift, voor hem te verschijnen.“

Het afschrift, hier bedoeld, is dat van de pachtovereenkomst.

Oud-majoor A. T. A. M. de Vassy. In den ouderdom van 82 jaar is te Den Haag overleden de oud-majoor der infanterie van het Ned.-Indisch leger A. T. A. M. de Vassy.

De Noord-Oost-Polder

Gauserie van ir. M. Klasema

Daarvoor uitgenoodigd door Volsontwikkeling en het Nutsdepartement te Drachten, hield ir. M. Klasema, werkzaam bij de Zuiderzeewerken te Urk en afkomstig van Drachten een interessante rede over bovenstaand onderwerp. Aan zijn rede ontleenen wij: Het wetsontwerp tot afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee, dat in 1918 werd aangenomen, had toen eigenlijk al een voor-geschiedenis van 250 jaar. Want reeds in 1667 had Hendric Stevin een plan gemaakt, „hoe het gewelt en vergif der Noortzee van de Zuiderzee uytter Verenigt Nederland te verdrijven sij“. Deze heer wilde de Noordzee van de Zuiderzee afscheiden, door alle zeegaten tusschen de Wadden-eilanden af te dammen en dan aansluiting bij Friesland te zoeken.

In het midden der 19e eeuw verscheen er een geschrift, van de heeren J. Kloppenburg en P. Faddgeon Pzn., inhoudende: De indijking en drooglegging van de Zuiderzee en het IJ met kanalen vanaf den IJssel bij Arnhem, langs Amsterdam tot in de Noordzee. Het werd voorgesteld, en aangeprezen als een krachtig middel tot verheffing van handel, scheepvaart en landbouw in Nederland. Deze heeren wilden een afsluitdijk tusschen Stavoren en Enkhuisen en alzoo de z.g. kom droogleggen. In 1849 verscheen het indijkingenplan van den ingenieur B. P. G. van Diggelen, die behalve de Zuiderzee ook de Friese Wadden en de Louwerszee wilde bedijken. Vervolgens besprak ir. Klasema het plan Leemans dat een drooglegging van het Zuidelijk deel der kom bepleitte. Na nog even over het plan-Buma, dat ook weer de Waddenzee wilde bedijken, en de Zuiderzee wilde indijken, kwam spreker op het plan van ir. C. Lely, dat tot op den huidigen dag in groote lijnen wordt gevolgd.

In 1892 werd een staatscommissie ingesteld met opdracht het vraagstuk der drooglegging te onderzoeken en daarvan rapport uit te brengen. Dit verslag werd in 1894 uitgebracht: een lijvig boekdeel met veel kaartjes en bijlagen. Wijzigingen in het eigenlijk plan-Lely werden niet aangebracht; het betrof alleen verandering in onderdeelen. Toch duurde het

KUNST EN WETENSCHAP

OPERA-CONCERTEN

Door solisten en dirigent der Staatsopera Oldenburg met medewerking van de Groninger Orkest-Vereeniging

Onder auspiciën van de Concertdirectie Johan Koning in Den Haag zullen, onder leiding van den Directeur der Staats-Opera Oldenburg, Heinrich Steiner, met medewerking van de Groninger Orkestvereeniging, alsmede de navolgende solisten van de Staats-Opera Oldenburg: Hildegard Strube, sopraan, Max Gloor, bariton, en Dr. Franz Schleicher, tenor, op Dinsdag 21 dezer in de Concertzaal Dommering-Wissmann te Winschoten, op Woensdag 22 dezer in de Harmonie te Groningen en op Donderdag 23 dezer in de Harmonie te Leeuwarden, Opera-concerten gegeven worden.

Uitgevoerd zullen worden fragmenten uit Opera's van Wagner, Weber, Leonvacallo en Puccini en Orkestwerken van Beethoven, Weber, Liszt en Mascagni.

TOONKUNSTKOOR „CONCORDIA“ LEEUWARDEN

„Acis en Galatea“ en „Psalm 112“

van Händel

(Van een Frieschen medewerker).

Onder auspiciën van de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst, afdeling Leeuwarden en omstreken, heeft het Toonkunstkoor Concordia Zaterdagavond een uitvoering gegeven van „Acis en Galatea“ en „Psalm 112“ van Händel.

Het onderwerp van het eerste muziekdrama is ontleend aan de Grieksche mythologie. De zeemyth Galatea verliefte zich in een der herders van het eiland Sicilië. Acis, geheten, die haar liefde beantwoordt. Het geluk der geliefden zou volkomen zijn, indien niet de dreiging er was van den zeecyclopolypheos, zoon van Poseidon, die eveneens genegenheid voor Galatea heeft opgevat. Door de nymph afgevoerd, verkeert zijn liefde in haat; vertoerd op de twee geliefden slingert hij een rotsblok naar den minnaar, met het gevolg dat Acis getroffen wordt en sterft. Galatea is de wanhoop ten prooi, doch het koor van nymphen en herders tracht haar op te beuren met de gedachte, dat de goddelijke tooverkracht, welke zij bezit, haar in staat stelt, Acis tot onsterfelijkheid te roepen in de gedaante van een beek in deze landouwer. Galatea roept daarop Acis in het leven terug, nu als een bron die uit de rotsen springt....

„Zwerf hier, Acis, als weleer, Murt'lend nog Uw liefste teer“.

Dit boeiend gegeven, door Händel op aangrijpende wijze vertolkt, sprak sterker tot het publiek, doordat het werk op Nederlandschen tekst werd gezongen. Dit novum dankte men aan den toegewijden secretaris van Concordia, ir. J. A. Muller, die op prijszwaardige wijze den Engelschen grondtekst in beeldrijke en kleurrijke Nederlandsche heeft overgebracht. Ook verleden jaar kon men, dank zij ir. Muller's tusschenkomst, op dezelfde wijze genieten van Händel's Jephtha. Met bijzondere zorg heeft de vertaler getracht de muzikale sfeer te dienen door een stijlvol klankbeeld mogelijk te maken.

Voor den leider dezer uitvoering — den dirigent George Stam — waren hier moeilijkheden te overwinnen; hij maakte gebruik van het koormateriaal van een Engelsche, van de zeer onvolledige orkestpartituur van een Duitsche en van het orkestmateriaal van een andere Duitsche uitgave. Dat George Stam in staat bleek deze moeilijkheden te overwinnen, daarvan getuigde deze zeer verzorgde en op hoog peil staande uitvoering. De indrukwekkende schoonheid van Händel's klankenrijk brak soms in waarlijk stralende momenten door. Reeds de inzet van het koor: „O, de vreugden van het land!“ was zeer gelukkig en hief aanstands de uitvoering op het niveau, waarom Händel vraagt. Bijna het geheele werk door bleef het koor den meesterlijk inzet getrouw. Ook ditmaal bleek, welk een sonoor klankgehalte en geacheverde voordracht dit koor bezit.

Tevens hebben de solisten To van der Sluis (Galatea), Louis van Tulder (Acis), Johan Lammen (Polypheos) en Corry Bijster (Damon) veel schoons te genieten gegeven. Ragfijn en teeder klonk het duet van Acis en Galatea, terwijl Polypheos aan zijn gekwetst hart op fel-navrante wijze lucht gaf! Ook de instrumentale solisten, Jaap Stotijn (hobo) en mev. L. Muller-Vorenkamp (cembalo) kweten zich op voortreffelijke wijze van hun taak. De begeleiding was bij het Nederlandsch kamerorkest in vertrouwde en toege-

wijde handen. George Stam leidde op de hem eigen bezielen wijze.

Er waren bloemen voor de damessolisten. Na de pauze werd „Psalm 112“ uitgevoerd. Hierin onderscheidde zich vooral de soliste, mevrouw To van der Sluis, die de coloratuur van dit imposante oratorium voortreffelijk tot klinken bracht. Koor zowel als orkest waren ook hier bijzonder op dreef. Spontaan rees de zaal aan het einde op om soliste, koor, orkest en dirigent hulde te brengen.

Het was een der weinige avonden van hoog muziekgenot geweest, welke het seizoen tot dusver in Leeuwarden bracht.

JAMES JOYCE OVERLEDEN

De te Zürich wonende schrijver James Joyce is op 58-jarigen leeftijd aan een darmoperatie overleden. Tot de werken van Joyce behoort de roman *Odysseus*, welke eenige jaren geleden in de Vereenigde Staten is verboden.

FINANCIËN EN ECONOMIE

De voorjaarsbeurs te Leipzig

De Nederlandsche deelneming

Op de komende voorjaarsbeurs te Leipzig, welke van 2 t.m. 7 Maart 1941 zal plaats vinden, zal de haven van Rotterdam door een inzending worden vertegenwoordigd. Deze inzending, welke zal worden ondergebracht in de stand van den „economischen voorlichtingsdienst“ in de parterre van het Ring-Messhaus, wordt verzorgd door de stichting „Havenbelangen“ Rotterdam. Zij omvat geïllustreerde grafische voorstellingen van het massa- en stukgoederenverkeer en van de scheepvaartbewegingen, vergeleken over drie perioden: 1904-1914, 1920-1929, 1930-1939.

De Nederlandsche inzending „Kunst in Handwerk und Industrie“, waaraan c.a. 35 firma's zullen deelnemen, neemt op de vierde verdieping van het Ring-Messhaus een ruimte van 117 M2. in beslag.

De belangrijkste inzendingen betreffen naast aarde- en glaswerk (o.m. Delftsch Blauw) en verschillende producten der houtbewerking (o.a. Hindeloopen, meubelen, klompen) nog diverse voortbrengselen der grafische industrie (drukwerk, boekbindwerk, postzegels, enz.), der smeednijverheid (edelsmeedwerk, zilverwerk) en van het textielambacht (handgeknootte kleden enz.).

Voor een bezoek aan de Leipziger Messe zijn noodig: een reisvergunning van de Deutsche autoriteiten, zoolver voor de heen- als voor de terugreis, een geldig paspoort, een legitimatiekaart, een spoorbiljet naar Leipzig en terug.

Formulieren voor het aanvragen van reisvergunning en legitimatiekaart zijn te verkrijgen bij het bureau van het Leipziger Messamt voor Nederland, Singel 98, Amsterdam (C), alwaar tevens alle verdere inlichtingen worden verstrekt.

Genoemd bureau heeft bekend gemaakt, dat na 15 Februari ingediende aanvragen niet meer in behandeling kunnen worden genomen.

In totaal zullen op de komende voorjaarsbeurs te Leipzig waarschijnlijk ongeveer 20 landen inzendingen zijn.

Mede als gevolg van de huidige belemmeringen in het internationale handelsverkeer is thans ook voor Nederland de Leipziger Messe nog in belangrikheid toegenomen.

Wat betreft het aantal deelnemers kunnen thans reeds voor enkele belangrijke branches afgeronde cijfers worden vermeld: textielgoederen en confectiekleeding 700; kantoorbehoefte, reclame-artikelen en andere tot de papierbranche behorende producten 1.000, huishoudelijke voorwerpen 1.500, bijouterieën, galanterie- en lederwaren 1.800.

Voor nadere inlichtingen kan men zich wenden tot den economischen voorlichtingsdienst, propagandabureau, Bezuidenhout 30, 's-Gravenhage.

Clearing.

's-GRAVENHAGE, 13 Jan. Koersen voor stortingen op 14 Jan. 1941 tegen verplichtingen luidende in: Reichsmark 75.36, Belg's 30.1432, Zwitsersche francs 43.56, Lires 9.57, Deensche kronen 36.40, Noorsche kronen 42.82, Zweedsche kronen 44.85, Tsjechoische kronen (oude schulden) 6.42, idem (nieuwe schulden) 7.54, Dinar (oude schulden) 3.43, idem (nieuwe schulden) 4.23, Turkische ponden 1.45, Lwa 2.30, Pengoe (oude schulden) 36.519, idem (nieuwe schulden) 45.89.

waaruit in droge tijden water kan worden onttrokken, het verkrijgen van een directe verbinding van Friesland en Noord-Holland; besparing op de kosten van de indijking van de te maken polders, grotere veiligheid voor de scheepvaart op het IJsselmeer; de mogelijkheid om kunstmatig het IJsselmeer tot een rijk vischwater te maken.

De Wieringermeer, groot 20.000 H.A. is sinds 1930 in exploitatie. De N.O.-polder, groot 48.000 H.A. waarmede in 1936 werd begonnen, is thans ingedijkt terwijl op 7 Jan. met het droogmalen is aangevangen.

De voorbereidingen voor de Zuidelijke polders 150.000 H.A. verkeerden in een vervoerd stadium, terwijl er dan nog plm. 100.000 H.A. wateroppervlak overblijft als basis voor de afstrooming van de rivieren.

Spr. gaf een uitvoerig overzicht van den aanleg en constructie van den afsluitdijk en van de onlangs gereed gekomen afsluiting van den N.O. polder. Aan de hand van kaarten en lantaarnplaatjes werd het ontstaan en de groei van deze dijken verduidelijkt.

Wat den bodem van den polder betreft, deze bestaat voor 35 pct. uit zware klei, 20 pct. zware zavel, 20 pct. lichte zavel, 16 pct. fijn zand, terwijl slechts 3 pct. onvruchtbaar is. Dit laatste is echter grotendeels al vruchtbaar gemaakt, door het af te dekken met kleigrond, vrijgekomen bij het baggeren van de toekomstige kanalen.

In verband met de diepte van den toekomstigen polder kan men het geheel in twee stukken verdeelen: het lage oostelijke deel wordt bemalen door het gemaal te Vollenhove, het overige door die te Lemmer en Urk. Het verkavelingsplan eischte grondige studie van de elementen, waaruit de polder is opgebouwd. Men is uiteindelijk tot de conclusie gekomen, dat de grootte van de verschillende kavels gelijk moet zijn, n.l. 800 bij 300 M. of 24 H.A.

Toegangswegen voor vervoer te land zijn ontworpen bij Lemmer, Kluine, Blokzijl, Vollenhove, Kadoelen. Voorts denkt men dat de polder in de toekomst 50.000 inwoners zal tellen. De hoofdplaats gelegen op het kruispunt der hoofdwegen is berekend op 10.000 inwoners, terwijl zich daaromheen een 5-tal kleine plaatsen groepeeren.

WINTERHULP NEDERLAND

Postgiro's van de Winterhulp-Nederland

Winterhulp Nederland, giro no. 5553
Als bank der Winterhulp Nederland
is aangewezen de Kasvereeniging
N.V., Amsterdam, giro no. 877.

Stort op 5553 of 877

Boerenjeugddag te Emmen

Toespraak van den gevolmachtigde van den Rijkscommissaris in Drenthe

In de Concertzaal Groothuis te Emmen, werd een boerenjeugddag gehouden, waar voor groote belangstelling bestond uit wijden omtrek.

De opening geschiedde door den heer L. Weyer uit Meppel, die in het bijzonder welkom heette Gau-insp. dr. Thiel, gemachtigde van den Rijkscommissaris te Assen en enkele andere autoriteiten, onder wie mr. J. L. Bouma, burgemeester der gemeente Emmen.

Toespraak dr. Thiel.

Dr. Thiel werd, toen hij het podium betrad met luid applaus verwelkomd.

Hij wees er op, dat hij reeds in zijn te Meppel gehouden rede heeft gezegd, overtuigd te zijn dat er in het Noorden ideeën waarden zijn. Het kapitalisme en het liberalisme zien minachtend neer op de boerencultuur en men kent den boer slechts als arbeider.

Wie midden in het volk leeft, kan het vertrouwen van het volk winnen. Een idealist is geen wereldvreemde fantase, maar hij ziet klaar den werkelijken toestand waarvoor hij zich inzet. Het werkelijk idealisme is realisme. Duitsland is het machtigste volk van Europa. Wie niet voor ons is, aldus spr., die is tegen ons en er dient steeds meer toenadering te komen tusschen Duitsland en Nederland.

In het Noorden van Nederland heeft spr. veel schoons ontdekt, trotsche stoere mensen, die achtung verdienen. Duitsland is zich bewust van zijn stamverwantheid met dit Germanenvolk.

De ontwikkeling van Nederland zal niet eindigen, doch steeds verder gaan en men zal gemeenschappelijk met Duitsland voorwaarts gaan. De Führer heeft zijn spijt uitgedrukt over de noodzakelijkheid om met Engeland te vechten, want aan beide zijden vloeit er Germaans bloed, doch Engeland heeft Duitsland niet begrepen. In Nederland wordt niet meer gevochten en daarom bestaat er de kans om elkaar te begrijpen. Met eerlijke mensen, in het bezit van een helder inzicht, is contact te verkrijgen.

Duitsland is ontwaakt door de kracht van jonge mensen en dit moet ook in Nederland gebeuren. Dat is ook hier de taak van de jeugd.

Spr. riep de jeugd toe om te ontwaken en gemeenschappelijk te streven naar een schonere toekomst en een Germaanschen vrede. De rede werd met luid applaus belond evenals de woorden van den heer Weijer, waarbij deze samenwerking beloofde.

Toespraak burgemeester Bouma.

Burgemeester Bouma verblijdde er zich over, dat deze kring zoveel jongeren bijeen kan brengen.

Ieder, die in dit tijdsgewricht zijn houding niet durft te bepalen, is misdadig. De jeugd kenmerkt zich door kracht, moet in de toekomst gelooven en wij moeten de innerlijke kracht hebben onze houding te bepalen. Overal moet verkondigd worden, dat een houding van teruggetrokkenheid niet is in het belang van de toekomst van ons volk. Men moet trachten te bereiken voor ons volk wat mogelijk is. De rijkscommissaris moet op zijn gezegde „wie niet voor ons is, is tegen ons“ als antwoord krijgen, dat wij willen medewerken aan een nieuw Europa of dat men nog voor de democratie is.

Spr. antwoordt positief dat hij wil meewerken en zijn krachten wil geven voor ons land en volk.

Ons land heeft een grootsch verleden, dat door andere volkeren niet wordt overtroffen en ons volk kan zeer veel en juist daarom is het zoo jammer, dat hier niet meer blijf van gegeven wordt.

Ook de woorden van mr. Bouma werden met daverend applaus onderstrept.

Als spr. trad verder op de heer ds. Eggink. Na een pauze werd door leden van de afdelingen Emmen, Odoorn en Sleen opgevoerd het bekende tooneelstuk „Ainigt kind“ van Mulder.

Van het begin tot het einde werd het spel met onverdeelde aandacht gevolgd.

GEMENGDE BERICHTEN

De uitvoer van wild. Blijkens een besluit van den secretaris-generaal van het Departement van Landbouw en Visserij is de uitvoer van levend en geslacht wild tot een nader te bepalen tijdstip slechts aan de stichting Nederlandsche Centrale voor Eieren en Pluimvee, gevestigd te Beekbergen, als monopoliehouder toegestaan.

Vreemde capriolen van een locomotief. Gisteravond heeft te Amsterdam een locomotief, die enkele goederenwagens op den Westerdoksdijk moest rangeeren, een ernstigen misstap begaan. De rails houden bij de Van Diemenstraat op en er bevindt zich geen stootblok aan het eind. De machinist, die naar hij verklaarde, ter plaatse niet bekend is, werd door de duisternis misleid en heeft de locomotief te ver doorgereden, zoodat deze de Van Diemenstraat inreed. Hier moest, alvorens de locomotief tot stilstand kwam een lantaarnpaal het ontgelden. Gelukkig gebeurden er geen persoonlijke ongelukken. Het bleek in het donker niet meer mogelijk de locomotief weer op de rails te brengen en de goederenwagens zijn derhalve afgehaakt en naar de plaats van bestemming gebracht, terwijl de locomotief in de Van Diemenstraat is blijven staan.

Achttien gewonden bij spoorwegongeluk in Joego-Slavië. Als gevolg van een verkeerd wisselstand is gisterochtend op het hoofdstation van Agram een uit Slowenije komende boemeltrein op een onbezette salonwagen gereden. De botsing was zoo hevig, dat de salonwagen en zeven wagons van den boemeltrein beschadigd werden. Er werden achttien personen gewond, van wie twee ernstig.

Slapende kinderen met moeite gered

Bij cafébrand te Ede

Gisteravond ontstond te Ede een schoorsteenbrand in het café „De Posthoorn“, dat uit de 18e eeuw dateert. Het vuur greep op de eerste verdieping zoo snel om zich heen, dat men slechts met groote inspanning twee op deze verdieping slapende kinderen kon redden. Hoewel de brandweer met een groot aantal stralen water gaf, viel er aan het behoud van het gebouw niet meer te denken. Na ruim een uur had men den brand onder de knie. Het bleek toene, dat „De Posthoorn“ voor het grootste gedeelte was verwoest. Gebouw en inboedel waren verzekerd.

De gemeentelijke nakeuring van films

Een nieuw besluit

In artikel 4 eerste lid van de Bioscoopwet is bepaald, dat de gemeenteraad onder goedkeuring van de Kroon bij verordening kan bepalen, dat vergunningen voor het in het openbaar geven van bioscoopvoorstellingen slechts zullen kunnen worden verleend met inachtneming van de in die verordening gestelde voorschriften.

Thans is in het Verordeningenblad een besluit verschenen van de Secretarissen-Generaal van Binnenlandse Zaken en van Justitie, volgens hetwelk voorschriften, als bedoeld in genoemd artikel 4, eerste lid, niet mogen strekken tot keuring van de te vertoonen films of van de afbeeldingen ter reclame voor films, noch tot het verbieden van toelating van personen beneden zekere leeftijdsgrenzen bij voorstellingen.

Gemeentelijke verordeningen, welke thans van kracht zijn, verliezen van rechtswege haar geldigheid, voor zover zij in strijd zijn met de nieuwe bepaling.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS

NED. HERV. KERK.

Afscheid.

Na een gezegenen arbeid van ruim 7 jaren nam ds. M. Verwey, Ned. Herv. predikant te Driesum, afscheid van de gemeente aldaar, wegens vertrek naar Neder-Langbroek. Hij werd toegesproken door ouderling Hoekstra, namens kerkeraad en gemeente en door ds. F. Schrooten te Wouterswoude, namens den Ring Dokkum, waarvan de vertrekkende predikant schrijba was.

Jubiläum.

Ds. J. Langman, Herv. pred. te Lier, herdenkt 8 Maart a.s. zijn 45-jarige ambtsbediening. Ds. Langman stond achtereenvolgens te Boven-smilde (1890), Dalfsen (1899), Harlingen (1904), Groningen (1917); eervol ontslagen 1925, lid van de 2e Kamer van 1925-1929, predikant te Wouterswoude 1929; voor de 2e maal lid v. d. 2e Kamer 1932-33; sedert 7 Mei 1933 verbonden aan de Lier. Ds. Langman is praetor van den Ring Delft.

Intrede en bevestiging.

Ds. D. Bender, de nieuw benoemde predikant van de Ned. Herv. gemeente te Stiens, die tevoren in Hoogezand stond, is in zijn nieuwe gemeente op eenvoudige wijze en zonder toespraken bevestigd. De bevestigingspredikatie werd uitgesproken door ds. J. Scholte uit Jelsum, die als consulent had gefungeerd, onder aanhaling van de woorden van Paulus uit den zendbrief aan de Efeziërs. Ds. Scholte uitte de hoop, dat ds. Bender, die geen onbekende in Friesland is, op voortreffelijke wijze met gemeenenaan, kerkvoogdij en ambtgenooten zal kunnen samenwerken.

Ds. Bender had voor zijn intrede als uitgangspunt gekozen vers 5 uit Psalm 56: „Ik vrees niet". Spr. zeide, het een dankbare en verantwoordelijke taak te achten in een gemeente werken, die uitstekende voorgangers als ds. Bruins en ds. Brunner heeft gekend. Hij was spreker weer in Friesland te zijn teruggekeerd.

Na een kort orgelspel werd het dankgebed uitgesproken en met het zingen van de eerste twee verzen van Gezang 198 werd de druk bezochte dienst, welke een indrukwekkend karakter droeg, besloten.

Beroepen te Aduard cand. C. J. R. Baas te Leeuwarden.

Beroepen te Bathmen ds. mr. A. Ph. Wagner te 's Heerenhoek, die dit beroep aannam.

Aangenomen naar Vlaardingen ds. G. Lans Jr. te Meerkerk.

GEREF. KERK.

Jubiläum.

De Geref. Kerk van Oudega (Sm.) zal spoedig haar 100-jarig bestaan vieren. Haar eerste predikant was ds. Th. de Wit, 10 Febr. 1841-23 April 1843.

In totaal dienden 18 predikanten deze kerk. Thans is ds. Th. Boersma sedert 1934, predikant dezer gemeente.

Benoeemd en aangenomen als hulppredikter te Ruinerwold-Koekange, candidaat Verschuip te Scheveningen.

Aangenomen naar Oosthem (Fr.) cand. G. van Doornik, hulppredikter te Winschoten.

OUDE GERFORMEERDE GEMEENTEN

Tweemaal te Kampen ds. J. van der Poll te Giessendam en ds. W. Rooze te Schiedam.

Bedankt voor Kinderdijk ds. J. Toes te IJsselmonde.

EXAMENS.

Diverse Examens.

Grenskommies der invoerrechten en accijnzen („s-Gravenhage). Voor het examen voor grenskommies der invoerrechten en accijnzen zijn geslaagd: A. N. Jager, tijdelijk hulpkommies te Boertange; H. Sijling, tijdelijk kommies te Munneke-moer; H. Vegelin, hulpkommies te Vlagtwedde; F. Bruggeman, tijdelijk hulpkommies te Barger-Compascuum; N. van de Klundert, tijdelijk hulpkommies te Barger-Compascuum.

Nederlandsche Handels- en Ondernemings- (Vereniging van Leeraars). Geslaagd de heeren D. Visser, H. Rinsema en J. Verbruggen, allen te Leeuwarden.

Boekhouden. Geslaagd voor het praktijk-diploma van de Ver. v. Leeraars i.d. Handelswetenschappen mej. A. Plukker, mej. A. Brinks en de heer M. Smid, allen wonende te Sappemeer. Boekhouden en Macassar. Geslaagd voor het praktijk-diploma boekhouden der Ver. v. Leeraars in de Handelswetenschappen slaagde de heer J. Sloots, Gasselternijveer; voor het praktijkdiploma machineschrijven mej. L. Dalsheim te Borger en de heer G. Moek te Gieten.

HANDELSREGISTER

KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN VOOR FRIESLAND (LEEWARDEN).

Gebezigde afkortingen.

O. K. duidt aan dat de betrokkene een openbare koopvrouw is in den zin van art. 168 van het Burgerlijk Wetboek. Comm. — Commissaris(sen). E. — Eigenaar. F. — Filiaal. V. — Vereffenaar.

B. P. geeft aan dat bepalingen zijn gemaakt die de handelsbevoegdheid der betrokken personen beperken.

H. V. (achter een familienaam) beteekent, dat de betrokken persoon gehuwd is onder huwelijkse voorwaarden, waarbij geheel of gedeeltelijk Venn. — Vennoot(en).

NIUWESCHANS

Th. van Huis, Leeuwarden, verkoopkantoor v. stofzuigers en reparatie v. electrische art. E.: Th. van Huis. Drogisterij en Fotohandel „Frisia", Leeuwarden. E.: J. J. Bijl.

Onderl. Nederl. Molesterzekerij Mij. Sneek. Dir.: S. Zeijl. Comm.: H. M. Martens, J. Oranje en A. Noordzij Jr.

U. Dijkstra, Leeuwarden, bakkerij. E.: U. Dijkstra.

WIJZIGINGEN.

Scheepswerf „Welgelegen", K. Draaisma, Franeker. Uitgtr. E.: Wed. P. Draaisma-Bouma.

Friesche Transport Ondern. „Frito", Leeuwarden. Uitgtr. gevormd: J. F. Gastra.

N.V. Accountantskantoor „Nationaal Bureau voor Adviezen", Leeuwarden. De naam, venn. is ontbonden. Het bedrijf is ingebracht in de venn. o. firma: „Accountantskantoor „Nationaal Bureau voor Adviezen", onder directie van Drs. P. Siebesma, B. Hilverda en F. Kuipers. Venn.: Drs. P. Siebesma, B. Hilverda en F. Kuipers.

K. Wijma, Bolsward, brood- en banketbakkerij. Rechtsvorm der zaak gew. in venn. o. firma o/d naam: Firma K. Wijma. Venn.: K. en H. Wijma.

Universele Glasverzekering Mij. N.V. Leeuwarden. Uitgtr. dir.: A. Douma. Uitgtr. comm.: S. Douma. Zr. en M. v. d. Made. Ingetr. dir.: M. v. d. Made.

Coöp. Zuivelbank, Leeuwarden. Overl. best.: S. K. Miedema.

De Coöp. Voorschot- en Spaarbank „Tzummarum e. o. G. A.", Tzummarum. Uitgtr. best.: G. de Jong. Ingetr. best.: D. de Jong.

D. Sleswerda — Wed. R. Tacoma, Leeuwarden, terp-exploitat. De venn. o. firma tusschen D. Sleswerda en Wed. R. Tacoma is ontbonden. Bedrijf wordt door eerstgenoemde o/d eigen naam voortgezet.

Ta. B. Overdijk, Leeuwarden, meubelhandel. Ingetr. proc.h.: E. J. Overdijk en S. Aiken.

Technisch Handelsbureau C. de Hon, Leeuwarden, handel in machinerieën, olieën en vetten, reparatie-inr. De rechtsvorm der zaak is gew. in een venn. o. firma o/d naam: Technisch Handelsbureau C. de Hon en Zr. Venn.: C. de Hon.

Brandassurantie Kijpne en O. de Kijpne. Uitgtr. dir.: H. Ruiters en G. de Jong. Ingetr. dir.: S. Hulsman en J. Hoekstra.

R.K. Coöp. Inkoop-, Winkel- en Prod.ver. „De Eendracht", G. A. Leeuwarden. Adres der ver. is gewijzigd in: Leeuwarden, Ellertstraat 26.

D. Gaastra, Sneek, zeilmakerij enz. Rechtsvorm der zaak gew. in venn. o. firma o/d naam: Firma D. Gaastra & Zoon. Venn.: D. en J. Gaastra.

SLOTKOERSEN NEW-YORKSCHE BEURS

11	13	Du P de Nemours	162½	162½	Public Service	29½	29½
12	14	Eastman Kodak	140	139½	Shell Union	4½	4½
13	15	General Electric	343	343	Standard Brands	11½	12
14	16	General Motors	477	477	Standard Oil	36½	36½
15	17	Good Year Tire	19½	20	Southern Pacific	9½	9½
16	18	Int. Harvester	52½	52½	Union Pacific	85	83½
17	19	Int. Nickel	26½	26½	United Aircraft	43½	43½
18	20	Int. Tel. Tel.	23	22	United Corporation	14	14
19	21	Int. Tel. Tel.	35½	36	United Steel Corp.	68½	68½
20	22	Int. Tel. Tel.	35½	36	U. S. Steel pref.	129½	129½
21	23	Int. Tel. Tel.	35½	36	Western Union	22	21½
22	24	Int. Tel. Tel.	35½	36	Woolworth	34½	34½
23	25	Int. Tel. Tel.	35½	36			
24	26	Int. Tel. Tel.	35½	36			
25	27	Int. Tel. Tel.	35½	36			
26	28	Int. Tel. Tel.	35½	36			
27	29	Int. Tel. Tel.	35½	36			
28	30	Int. Tel. Tel.	35½	36			
29	31	Int. Tel. Tel.	35½	36			
30	32	Int. Tel. Tel.	35½	36			
31	33	Int. Tel. Tel.	35½	36			
32	34	Int. Tel. Tel.	35½	36			
33	35	Int. Tel. Tel.	35½	36			
34	36	Int. Tel. Tel.	35½	36			
35	37	Int. Tel. Tel.	35½	36			
36	38	Int. Tel. Tel.	35½	36			
37	39	Int. Tel. Tel.	35½	36			
38	40	Int. Tel. Tel.	35½	36			
39	41	Int. Tel. Tel.	35½	36			
40	42	Int. Tel. Tel.	35½	36			
41	43	Int. Tel. Tel.	35½	36			
42	44	Int. Tel. Tel.	35½	36			
43	45	Int. Tel. Tel.	35½	36			
44	46	Int. Tel. Tel.	35½	36			
45	47	Int. Tel. Tel.	35½	36			
46	48	Int. Tel. Tel.	35½	36			
47	49	Int. Tel. Tel.	35½	36			
48	50	Int. Tel. Tel.	35½	36			
49	51	Int. Tel. Tel.	35½	36			
50	52	Int. Tel. Tel.	35½	36			
51	53	Int. Tel. Tel.	35½	36			
52	54	Int. Tel. Tel.	35½	36			
53	55	Int. Tel. Tel.	35½	36			
54	56	Int. Tel. Tel.	35½	36			
55	57	Int. Tel. Tel.	35½	36			
56	58	Int. Tel. Tel.	35½	36			
57	59	Int. Tel. Tel.	35½	36			
58	60	Int. Tel. Tel.	35½	36			
59	61	Int. Tel. Tel.	35½	36			
60	62	Int. Tel. Tel.	35½	36			
61	63	Int. Tel. Tel.	35½	36			
62	64	Int. Tel. Tel.	35½	36			
63	65	Int. Tel. Tel.	35½	36			
64	66	Int. Tel. Tel.	35½	36			
65	67	Int. Tel. Tel.	35½	36			
66	68	Int. Tel. Tel.	35½	36			
67	69	Int. Tel. Tel.	35½	36			
68	70	Int. Tel. Tel.	35½	36			
69	71	Int. Tel. Tel.	35½	36			
70	72	Int. Tel. Tel.	35½	36			

Officieele Publicatie van het Departement van Landbouw en Visscherij

VERSTREKKEN VAN VOOR-SCHOTTOEWIJZINGEN VAN KAAS.

Het Rijksbureau voor de voedselvoorziening in oorlogstijd deelt het volgende mede.

Zooals bekend konden handelaren en detaillisten, die niet over voldoende voorraad beschikken, van de Nederlandsche zuivelcentrale voorschottoewijzingen ontvangen voor hoeveelheden kaas in overeenstemming met hun omzet.

Aangezien aan degenen, die daarvoor in aanmerking konden komen, thans voldoende gelegenheid is geboden om hiervan gebruik te maken, zullen deze toewijzingen na 15 Januari niet meer worden afgegeven. Aanvragen, na dien datum in het bezit der Nederlandsche zuivelcentrale gekomen, zullen niet meer in behandeling worden genomen, behoudens in zeer bijzondere gevallen, ter beoordeling der zuivelcentrale.

ADVERTENTIËN

STENO
CLUB v/h JULI-EXAMEN
20 JAN.
PONT
t/o. POSTKANTOOR. Tel. 6367

Bouwmeesters-gilden

KRINGEN GRONINGEN EN VEENDAM.

Ieder, die nog iets te verdienen heeft van of te betalen aan de bovengenoemde gilden in liquidatie, wordt verzocht hiervan opgave te doen vóór 1 Februari 1941 aan den penningmeester der beide Kringen te Loppersum.

Giro No. 96536.

De Penningmeester: T. VAN HOORN.

Boerenleenbank APPINGEDAM

Contrôle

der boekjes loopende rekening en Spaarbank zal worden gehouden op Donderdag 16 en 23 Januari a.s. telkens van 4-7 uur ten huize van R. PERDOK, Woldweg, Appingedam.

HET BESTUUR.

Accountantskantoor E. van den Berg

NIUWESCHANS
STRAAT 61a
Telefoon 2145

BEHANDELING LOON-BELASTING, - TERUG-VRAGEN OMZET-BELASTING.

Inrichting en controle van boekhoudingen

COÖP. BOERENLEENBANK NIUWESCHANS

INLEVERING

der Spaar-, loopende rek.- en voorschotboekjes moet plaats hebben voor controle en bij-schrijving der rente op a.s. Woensdag v. 10 tot 2 uur voor hen, wier achternam begint met A tot en met I en op Donderdag van 1 tot 5 uur voor de letters J tot en met Z.

HET BESTUUR.

COÖP. BOERENLEENBANK „Noorddijk"

De jaarlijksche controle

der Spaar- en Rekening-Courantboekjes zal plaats hebben op Donderdag 16 en Vrijdag 17 Januari a.s.

Houders van boekjes, welke namen beginnen met een der letters A tot en met F worden verwacht des Donderdags van 10-12 uur.

Die, welke namen beginnen met een der letters L tot en met N's Vrijdags van 10-12 uur, en houders van het restant der boekjes's middags van 1-6 u.

Het aanbieden der boekjes is verplichtend!

HET BESTUUR.

Neem dan direct een **Panflavin-PASTILLE** om keelontsteking, verkoudheid of grip te voorkomen.

Prikkelen in de keel?

Brief-orderen met druksluiting

Oude kwaliteit p. stuk 60 cts. Bij kwantum korting

Kantoor-Boeken van **AARTS en Co** zijn **Goed en Goedkoop**

SPAARBANK WINSUM

Aangesl. bij- en gecontroleerd door den Nederlandschen Bond. Rente 3 %. Postgirono. 157400.

De Spaarbank is geopend:

Iederen Woensdagavond van 6½-8 uur en den laatsten Zaterdag van iedere maand des namiddags van 4-6 u.

Noorder Ijsbond

De Prestatietocht en de Touristentocht worden tot nadere aankondiging **uitgesteld**

De aangifte is alsnog opengesteld bij den Heer JAN BAKKER, Hoofdstraat 31, Warffum, uitsluitend per postwissel. Inleggeld f.1.50 voor de prestatietocht en f.1.— voor de touristentocht. HET BESTUUR

Onderlinge Ijswedstrijden

(IJs en weder dienende) van de Leden, Senioresleden en Donateurs der

Ver. „Duurswold" en „Wijchelsheim"

op DONDERDAG 16 JAN. a.s. op de ijsbaan „Slochterbosch". Aangifte 1.30 uur in de ijs-tent.

Dames en Heeren: Estafette; Heeren: Hardrijderij. Entrée 20 cent.

IJsclub „Zwinderen e.o."

De aangekondigde GROOTE KORTEBAANRIJDERIJ VOOR VROUWEN op Woensdag 15 Januari

gaat niet door.

HET BESTUUR.

Mooie eiken Kachelhout

4 ct. per K.G. Zendt briefkaart en het wordt U franco Groningen bezorgd.

W. BATHOORN, Houth. Lieveren, Roden. Telef. 20 en 28 in Roden.

Nederlandsche Staatsloterij

Voor de 5de klasse der 485ste Loterij nog loten verkrijgbaar bij de Collectrice

J. J. SNETHLAGE

JACOBIJNERSTRAAT 19 (hoek Martinikerkhof)

Houtblokken

voor centr. verw. of kachels, 100 k.g. a f 3.90, 1000 k.g. a f 37 le soort, franco thuis bezorgd. Bestelhuis: Prof. Rankestr. 51; voor Haren: Middelhorsterweg 4a, te bereiken Tel. 2965.

H.H. Veehouders

Voor de levering aan de Duit-sche Afnamecommissie op 20 Januari a.s. kunnen wij gebruiken

geschikte kalfkoeien,

kalftijd Januari tot begin Febr. Voor deze uitgevoerde dieren wordt vrijstelling gegeven voor de verplichte levering.

Aanbiedingen aan A. VERHOOG, Ruiskerbrug. Telef. 38. J. H. MAKKEN, Oosterhoogebrug. Telef. 5446. Groningen. FRANS SCHAAK, Oosterhoogebrug.

Damesconfectiezaak te Groningen

in het betere genre (Mantels, Costuums, Japonnen enz.) vraagt tegen Maart of nader overeen te komen datum een

Eerste Verkoopster

leeftijd pl.m. 25 jaar en EEN LEERLING pl.m. 15 jaar (P.G.).

Br. fr. met referenties en verlangd sal. onder no. 717 Bur. dezes. De strikste geheimhouding verzekerd.

OSRAM-D

Goed licht, bij laag stroomverbruik

ZIJN DISTRIBUTIE-AMBTENAREN

hardvochtig?

Natuurlijk niet, maar als op 1 Februari de nieuwe tekstielregeling ingaat, moeten ze onherroepelijk alle oude punten weigeren. U hebt het dus zelf in de hand om er nu nog iets goeds voor te kopen... dus iets van VAN DERVEEN! Wat U ook kiest: een onverslijtbaar sterk costuum, een lap prima jaeger baal, jaeger- of wit flanel van de ouderwetse samenstelling, een paar fijne kousen of een sterke fil d'écosse onderjurk, een paar prima huishouddoeken of een linnen matrasdek... altijd koopt U bij VANDERVEEN het nieuwje van de zalm!

KOM MET UW PUNTENSPAARPOT NAAR

Vanderveen

KRUISSTRAAT 13 ASSEN TELEFOON 2583

op klein boerenbedr., door C.
HUBERTS, Leegkerk, Zijlve
sterweg no. 6.

De omgeving van een boerderij te Maarhuizen nabij Winsum was in een sprookjestuin omgetooverd.

Foto Folkers.

In verschillende plaatsen van ons land bood de Duitse Politie Zondag aan arme kinderen een warmen maaltijd aan. Een der 800, die het zich in den Haagschen Dierentuin goed lieten smaken.

Foto Schimpepenningh.

Herman Buyen, de nieuwe nationale kampioen op de schaats (lange baan) gaat de laatste ronde van de 10.000 M. in, welke hem op de baan te Bergen het kampioenschap bracht.

Foto Pax.

De nieuwe kampioen, Herman Buyen, bewondert in den familiekring den gewonnen wisselprijs.

Foto Polygoon.

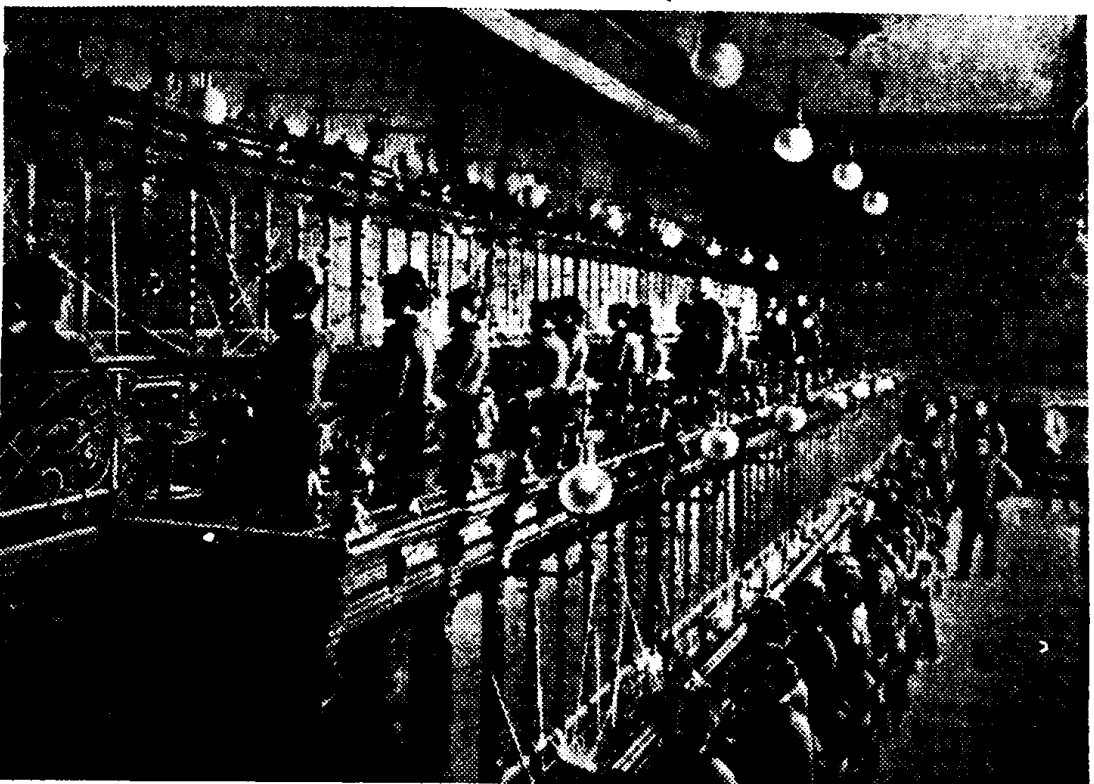

Een Drentsche fuikenvisscher aan den arbeid om zijn onder het ijs geplaatste fuiken, die door het zware afstroomen geheel bekeld zijn geraakt, los te kappen. (foto a). b. Een open plek bij een grondduiker is de eenige plek om een fuik uit te zetten. c. Maar de vangst is gering: tien kwab-alen, een vischsoort, die in de Drentsche stroomen veel voorkomt.

Cliche's N. N. Clichéfabr., Groningen

Foto's Folkers.

Welk nummer? — in 1887. Toen werd het eerste telefoonkantoor in Berlijn geopend, waaraan deze foto de herinnering heeft bewaard.

Foto Weltbild.

Feuilleton

Een man verdween..

(Nadruk
verboden)

door Leslie Ford

— Ik weet wel dat het fantastisch klinkt, en ik heb warempel niet al te veel fantasie, ging mevrouw Chapman voort, — maar ik heb dezen heelen zomer al het gevoel gehad, dat er een plotselinge uitbarsting moet komen die dit definitief en onherroepelijk tot een eind zal brengen. In welke richting dan ook. Ik ben bang geweest, iets te doen, uit vrees dat ik daarmee de zaak aan het rollen zou brengen, en hem daarmee hetzich in haar armen zou werpen, of voor altijd uit haar leven zou verwijderen. Als ik maar zeker wist dat het laatste het geval zou zijn, zou ik geen oogenblik aarzelen. Maar er is niemand die precies kan vertellen hoe Cecily zal reageren. Ik durf het niet aan, en ik ken haar beter dan iemand anders. Ik heb haar van klein kind af aan groot gebracht, en ze is me dierbaarder dan een van mijn eigen kinderen me ooit geweest is.

Ik moest mijn tong afbijten om niet de heele geschiedenis er uit te flappen. Maar er flitste mij door het hoofd, dat, als ik dat deed, ik vermoedelijk die crisis tot uitbarsting zou brengen, die mevrouw Chapman zoo zeer vreesde, en dit was een verantwoordelijkheid, die ik zeker niet op mij mocht nemen. Steve Grant had drie jaar den tijd gehad om over de gevolgen van zijn daad na te denken. Hij moest machtiger redenen gehad hebben dan ik kon vermoeden, anders zou hij niet voor de tweede maal zijn weggelopen. Alleen mijn wantrouwen in George, en vooral zijn nauw verholven blik van triomf, deden mij nog weifelen.

Ik keek weer naar het drietal op den steiger. Bill had zijn zakmes genomen en ze speelden nu „Landveroveren“ op de ruwe planken; de griezelige kans dat het mes tus-

wonden. En gedurende onzen morgenrit was ik ook al tot de conclusie gekomen, dat hij het haar nooit zou vertellen. Het zou dom zijn, en George was zeker niet dom. George's eigenbelang, en dat was iets waar hij een buitengewoon goed oog voor had, verzette zich er tegen. Zelfs George kon weten, dat sommige wonden nooit genezen; en als je gaat vernielen, wat je tracht te krijgen, blijft er weinig voldoening om het bezit.

Plotseling klonk over het water het gezoem van een motorboot. Mevrouw Chapman stond op; het spelletje op de pier werd met veel luidruchtig plezier beëindigd. Zij sprongen op en wuifden tegen den stuurman, die teruggroette met getoeter op zijn luchtfluit. De boeg van het snelle vaartuig sneed witte schuimstrepen door het blauwe water en kwam snel naderbij. Een oogenblik later zwaaid het reeds rond en meerde langs den steiger. De stuurman sprong er uit, blij zijn oude bekenden te ontmoeten, gaf Cecily een hand en liep mevrouw Chapman tegemoet.

— Hoe gaat het er mee, mevrouw Chapman? Blij, u weer eens te zien. Hoe gaat het op Cinnabar?... Heeft u ook een boschwachter zien langs komen? Als hij hier in de buurt was, zouden we hem meenemen.

— Hij moest nog naar Doorlaet terug, zei George terloops. — Ik heb hem gisteravond gesproken.

Dan behoeven we dus niet te wachten. Wilt u maar instappen? Hier: trekt u deze dingen aan.

Hij haalde een pak groene oliejasen uit de boot en hielp mevrouw Chapman er een aantrekken. Ik was natuurlijk weer de laatste: ik had zeker een minuut noodig om te bekomen van den schrik. Dus vóór hij wist wie wij waren, had Steve Grant het plan gehad, met ons mee te varen naar de houthvesterij aan het meer. Het zou wel een hoogst pijnlijke ontmoeting geweest zijn, als George hem niet opgevangen had!

Hij wilde me maar niet geheel uit de gedachte zelfs niet toen we uit het baaitje den doorgang langs het steele voorgebergte door-

Ik keek achterom naar George; hij zat met Cecily weggedoken op de nauwe bank boven het roer. Zij lachten vroolijk en amuseerden zich geweldig, als zij door een scherpe wending van de boot drijft gespat werden door het overkomende buiswater.

Ik had er geen idee van gehad, dat het Yellowstonemeer zoo enorm groot was, al had ik er wel van gelezen dat het een van de grootste meren ter wereld is op deze groote hoogte van bijna vierentwintighonderd meter. Het voorgebergte bij het kanaal was vrijwel geheel uit het gezicht verdwenen, toen wij den anderen oever naderden en ik den eersten glimp zag van de verblindende witte kolommen en de lange gele vleugels van het Meerhotel. Toen we eindelijk aanlegden en aan wal klommen en ik het statige hotel met zijn drukte van gasten voor me zag, had ik een dwaas gevoel van opluchting, alsof nu de gevaren van een noodlottige uitbarsting achter den rug waren. Ik kon me in mijn voorgevoelens moeilijk erger vergist hebben: achteraf beziën was het alsof we aan een bosje knetterende zevenklappers ontvlucht waren, om uit te rusten boven op een dynamietpatroon met aangestoken lont.

We waren plotseling weer midden in de beschaving terug. Lange rijen auto's stonden langs den hoogen oever. Een gouvernementsmotorboot voer onder vervelend gefuf van het visschershaventje weg, volgeladen met toeristen. Een stuk of zes kleine bootjes, volgepropt met hengelaars voeren langs ons heen naar buiten: de menschen keken zich hun oogen uit aan onze wilderniskleding. Een lange stoet groote gele bussen reed langs den oprit van het hotel naar de overdekte portiek. Een aardig jongmenschen in groen chassieursuniform kwam stralend van voorkomendheid op ons toegesnel.

De auto met de koffers is er al, mevrouw Chapman, zei hij vroolijk. We hadden gedacht, dat u vroeger zou komen — vóórdat de dagjesmenschen kwamen binnenvallen.

Hij wendde zich tot mij.

— Bent u mevrouw Latham. Kolonel Primrose laat zeggen, voor het geval dat u zou aankomen, vóór hij terug was, dat hij naar het Gouvernements-hoofdkwartier is, en dat hij omstreeks vijf uur terug zal zijn. U wilt u zeker eerst verkleeden en een bad nemen vóórdat u andere menschen ontmoet?

Het was misschien niet bijster tactvol ge-

dagjestoeristen die als sprinkhanen naar binnen zwermten in de ruime zonnige hotelhal met zijn oleanders in potten, vroolijke gebloemde gordijnen en rieten meubelen met linnen overtrekken, gaapten ons met uitpuilende oogen aan.

Plotseling klonk uit de lange file van menschen die zich voor de balie van de hoteladministratie verdrongen, een verbaasde uitroep: — George, Lieve help kijk eens, May!

Een lange blonde man van omstreeks vijftig jaar, in een onberispelijk grijs gestreept flanellen pak en bruin met witte schoenen maakte zich uit de rij los en kwam met uitgestoken hand op ons toe.

— Allemenschen! zei hij hartgrondig — het lijkt wel een Wild-West vertooning.

— Bonjour, Cecily. Hebben ze hem op Cinnabar zoo opzichtig uitgedost?... Hoe maakt u het mevrouw Chapman?

George wendde zich — naar mij voor kwam, een beetje stijfjes — tot mij. — Grace dit is mijn zwager. De heer Ridley, mevrouw Latham. En dit is Bill Latham. Hij boog zich voorover en kuste de tengere, een beetje timide vrouw met grijzend haar, die achter Alexander Ridley's joviale drukdoenerigheid was komen aanloopen.

— Hoe gaat het er mee, May? Waar komen jullie zoo plotseling vandaan? Je kunt Cecily en mevrouw Chapman — dit zijn mevrouw Latham en Bill Latham..... Dit is mijn zuster, Grace.

Ik hoop maar dat ik niet gezegd heb: — Dat meen je toch niet? Het lag in elk geval op het puntje van mijn tong. Het was me een raadsel, hoe iemand als zij — zoo zacht en kleurloos, zoo weinig beslist, zoo oud — een zuster van George kon zijn.

— Alexander dacht dat het wel een mooie tocht zou zijn zei ze. — We waren naar de tentoonstelling in San Francisco geweest en we konden voor hetzelfde geld langs deze route terugreizen. Het is buitengewoon interessant.

Toen we gisteravond aan kwamen rijden, zagen we den grooten geyser Old Faithful spuiten, en vanmorgen toen we wegdeden weer.

De heer Alexander Ridley had zich van Cecily meester gemaakt; zijn vrouw volgde hem met eenigszins beangste, vermoede oogen. Zij stonden voor de breede lage ramen te genieten van het uitzicht over het door de zon beschenen meer. — Nooit zoo iets moois gezien, hoorde ik zijn luidruchtige

stem. — Mooie tocht; prachtig park. Zou het voor niets ter wereld hebben willen missen.

— Is uw dochter hier ook? vroeg mevrouw Chapman.

— Die zit in een andere bus, antwoordde mevrouw Ridley. — Alexander vindt dat ze meer met jonge menschen moet omgaan.

Bill en ik slienterden weg om wat rond te kijken en plotseling, zonder de minste waarschuwing, stonden wij van aangezicht tot aangezicht tegenover een groote vierkante granieten gedaante, die vastgeklemd zat in een vijf maten te kleine rieten leunstoel. Toen sergeant Phineas Buck's oogen mij ontdekten, liet hij uit verbijstering zijn krant op zijn knieën vallen. Hij staaide mij met schelvischoogen aan en zijn doorgroefde steenen gezicht nam langzaam de kleur aan van gepolijst koper. Toen rakte hij zich uit de omkleeming van zijn stoel los en stond op. Hij monsterde met koelen afkeer mijn vuile verfrommelde katoenen rijbroek en stoffige laarzen, en scheen een soort voldoening te vinden bij het zien van mijn verbranden en vervelienden neus.

— We dachten dat U in Europa zat, mevrouw, zei hij uit den hoek van zijn mond; zijn vierkante kaak stak dreigend naar voren.

— U bedoelt zeker dat U wenschte, dat ik daar zat, zei ik, en ik dacht er bij: — En liefst ergens in de loopgraven. Ik ging voort: — Nee, we zijn hier, zoals U ziet.... Bill, je herinnert je sergeant Buck toch nog?

Zij schudden elkaar de hand, toen ik mevrouw Chapman hoorde roepen: — Kom mee, Grace. Onze kamers zijn klaar.

— Tot ziens, sergeant, zei Bill.

Buck antwoordde niet. Als hij buitenshuis geweest was, zou hij zeker achter zich op den grond gespuwd hebben. Nu hij binnen was, knorde hij alleen maar en greep weer naar zijn krant. En toen gebeurde er iets wat ik voor onmogelijk gehouden zou hebben. Ik keek achterom, toen wij den liftjongen naar onze kamers volgden en ik kreeg een schok van verbazing. Een groote blonde vrouw — en dan bedoel ik heel erg blond — van naar schatting een jaar of vijf-en-dertig, was opgestaan van een tafeltje bij het raam en ging op haar gemak en alsof het vanzelf sprak, naast hem in een stoel zitten. En het meest verbazingwekkende was dat sergeant Buck het prettig scheen te vinden!

(Wordt vervolgd).

KUNST EN WETENSCHAP

Kamermuziek Volksuniversiteit

Groninger Strijkkwartet
Cor Batenburg, piano

Het Groninger Strijkkwartet gaf gisteravond in „Hulze Maas“ het laatste van de drie uitvoeringen, onder auspiciën van de Volksuniversiteit. Wanneer wij ons niet vergissen, is de belangstelling van de eerste tot de laatste uitvoering steeds groter geworden. Dat is geen wonder, want de vier heeren, Clemens Schröder, eerste viool, Stoetzer, tweede viool, Mari Spijker, alt, en Dado, cello, vormen een kwartet, dat zich in de korte periode van zijn bestaan gevormd heeft tot een buitengewoon goed aangepast geheel. In een kwartet, waarvoor de grootste componisten hun beste, innerlijkste muziek hebben geschreven, behoort een zekere eenheid van stemming, ook van gezindheid en van smaak te heerschen, een gemeenschappelijk enthousiasme, dat hen tot elkaar drijft, obstakels uit den weg ruimt, opoffering van tijd niet telt, en gebonden wordt door een gemeenschappelijk streven naar steeds hoger. Het is een toevalligheid, wanneer men vier zulke menschen bij elkaar krijgt. Daar komt nog bij, dat het sterk ontwikkelde musici moeten zijn, die instrumenten van ongeveer overeenstemmend timbre en toonwaarde moeten hebben. En nu is het verwonderlijk, dat dit kwartet zoo gauw de Groningers te pakken heeft gekregen, en zooveel sympathie heeft gewekt. Ik meen, dat de bovengenoemde voorwaarden in niet geringe mate aanwezig zijn en het kwartet daardoor op weg is, tot een goede hoogte te komen, als men zoo stevig doorzet. Ook in de uitvoering van dezen avond viel zeer veel te genieten. Men begon met een nieuw werk van den Groninger componist Frieso Moolenaar. Moolenaar is origineel, wien men niet verwijten kan, dat hij een epigoon van deze of dien grooten voorganger is. Zijn melodievoering, zijn harmonie heeft niets geijks. In het kwartet van deze keer heeft hij vooral gebruik gemaakt van de z.g.n. kerktoneaarden uit de Middeleeuwen, toen de muziek geheel met de kerk was verbonden. Antiek erfgoed, Griekse muziek, Psalmen- en hymnen uit de eerste Christengemeenten, en zelfs oriëntalische bijvoegingen maakten alles tot een bont geheel. Muziek-theoretici vormden een muzikale, gebouwd op toonladders met een geheel andere verdeling van lange en korte toonsafstanden dan de onze. Pas de meerstemmigheid en voortschrijding der harmonie heeft ze langzamerhand verdrongen, zoodat onze majeure- en mineur-toonladders overbleven. Toch bevatten de melodieën in die kerktoneaarden zooveel schoons, dat vele componisten van thans er zich door aangetrokken voelen. Vooral de slottonen der thema's bepalen den toonaard. Moolenaar heeft eerst den Dorischen, dan den Ionischen, den Lydischen en den Aeolischen gebruikt, om te eindigen in den Ionischen. De afwisseling van deze toonaarden geven aan het werk zijn eigenaardige stemmingen, ook wel iets gebreks, veel sterker dan bij ons door majeure- en mineur natuurlijk. Het is contrapuntisch goed verzorgd, geeft een tal van aardige vondsten, wat klank en combinatie aangaat, heel mooie harmonische oprijzingen uit unisono's en verwaarloost geen der instrumenten, maar geeft elk gelegenheid zijn klank en melodie naar voren te brengen, waardoor de tweede viool bijzonder goed tot haar recht kwam. De deelen worden samen als een geheel gespeeld zonder pauze en zijn een fraai gesloten vorm. Het werk had veel succes en Moolenaar, die de heeren persoonlijk bedankte, kreeg een hartelijk applaus voor zijn knappe compositie. Van Dvorak werd vervolgens gespeeld het „Negerkwartet“, Op. 96. Het is, evenals zijn symphonie „Aus der neuen Welt“, in New-York ontstaan, heeft evenmin als de symphonie iets van negermuziek. Slechts de melodieën en het ritme herinneren aan die uit de Nieuwe Wereld, zijn overigens geheel verwerkt onder het licht van de Romantiek. Meermalen wist Schröder hier een prachtige toon te ontwikkelen, ook de heer Spijker woekerde met de hem toegekende melodieën op een wijze die ontroerden. Dado maakte van zijn pizzicati een fraai spel, waaruit nu en dan de melodie weer heerlijk oprees en Stoetzer, die zich vooral in het kwartet van Moolenaar zeer onderscheidden had, droeg er het zijne toe bij, om dit kwartet van Dvorak tot een fraai geheel te maken.

Als slot ging het prachtige kwintet voor piano en strijkkwartet in f van César Franck. Het is een werk met geweldige muzikale spanning, met een fijne verwerking van de beide hoofdelementen. Ik heb zelden het meestal overheerschend instrument, de piano, met zoveel kunstzinnigheid in het geheel hooren in voegen, als Batenburg het hier deed. De piano is de grondslag voor het heele werk. Nu weer werkt het kwartet unisono met de piano mee, dan weer speelt elk instrument apart of imiteerend mee, en toch voelt men het steeds als een geheel, door de voortdurende stuwung die het werk beheerscht. Ik behoeft hier geen instrument in het bijzonder te noemen, ook de piano niet, omdat allen zich samen vormden tot een zuiver evenwichtig geheel. Daarin trachtte zeker wel eens een te voorschijn in doorwerking of op den voorgrond tredende melodieën om zich dan weer te vereenigen tot haast onwereldsche harmonieën, zooals in het prachtige Lento, dat ongelooflijk mooie muziek is en in de Finale. Men bereikte in dit kwintet een hooge mate van eenheid en een zeer hoepell van klankschoonheid.

Resumeerend kunnen we zeggen, dat het Groninger Kwartet met zijn drie uitvoeringen een opmerkelijk succes heeft gehad. En men mag het betreuren, dat met een zoo uitgebreide literatuur als het „Kwartet“ niet een uitgebreidere „cursus“ is gegeven. De uitvoerenden hebben zich wel op de beste wijze van hun taak gekwet.

W. K.

LANDBOUW EN VEETEELT

Friesche Maatschappij van Landbouw

De verplichte veelevering

Dezer dagen is te Leeuwarden een bestuursvergadering van de Friesche Maatschappij v. Landbouw gehouden. Bij den aanvang der vergadering wees de voorzitter in een korte toespraak, op de taak, die ten aanzien van den huidige toestand door de Friesche Mij. van Landbouw vervuld dient te worden.

De verplichte veelevering vormde, zooals voor de hand ligt, het belangrijkste onderwerp dezer vergadering. Verslag werd uitgebracht van hetgeen reeds gedaan is om te trachten de zeer ernstige bezwaren, die uit de verplichte veelevering voortvloeien, zoo mogelijk te beperken. Als voorloopig resultaat is bereikt, dat een lagere minimum gewichtsgrens is vastgesteld, terwijl de gelegenheid is geopend, bedrijven, die in staat zijn meer vee te leveren, zwaardere verplichtingen op te leggen ter verlichting van de aan andere bedrijven opgelegde verplichtingen. Nadrukkelijk werd erop gewezen, dat Friesland als gewest, waar vee fokkerij en melkwinning zeer sterk overheerschen, niet in staat is thans binnen korten tijd op groote schaal vee voor de vleeschvoorziening te leveren. Dit blijkt ook hieruit, dat een belangrijk deel van het in Friesland geleverde vee kalfdragend blijkt te zijn, hetgeen met zich brengt, dat bij de uitbetaling van dit vee een belangrijke extra korting op de vastgestelde prijzen wordt toegepast. Hoewel tegen overdracht van leverplicht tegen een redelijke vergoeding op zich zelf geen bezwaar behoort te bestaan, zal een wilde handel in leverplicht tegen hoge bedragen toch beschouwd moeten worden als een ernstige misstand, die zooveel mogelijk voorkomen dient te worden. Besloten werd met kracht te blijven werken voor een regeling, waarbij de beste resultaten voor de voedselvoorziening te verwachten zijn, terwijl de bezwaren voor de veehouderij zooveel mogelijk worden beperkt.

Medegedeeld werd, dat er door het Landbouwcomité op aangedrongen wordt de distributie van kunstmerstoffen aan te passen aan de bedrijfsbehoeften, o.a. aan de verbouwde gewassen.

Kennis werd genomen van een rapport over den stand, waarin de kleine boerenbedrijven van ca. 5 tot 10 h.a. verkeerden tengevolge van de maatregelen, die op landbouwgebied getroffen zijn. De aanbevelen middelen ter verbetering dezer bedrijven hadden in het algemeen de instemming der vergadering.

Blijkens een schrijven van het Landbouwcomité heeft de distributie van brandstoffen op het platteland de aandacht van het Centraal Distributiekantoor en overweegt, dit kantoor wat gedaan kan worden om de nadeelen der thans geldende regeling voor de platelandsbevolking zooveel mogelijk te onderwerpen. Besloten werd nogmaals op de dringende urgentie van deze aangelegenheid te wijzen, waarbij in het bijzonder gewezen dient te worden op woningen, die niet over gas en elektriciteit beschikken en die gelegen zijn in streken, waar in het algemeen geen brandhout beschikbaar is. Ook werd besloten erop aan te dringen, dat het graven van turf zooveel mogelijk zal worden uitgebreid.

Voorts werden de moeilijkheden, die het gevolg zijn van het tekort aan paarden, besproken. Opgemerkt werd, dat degenen, die één of meer paarden hebben moeten afstaan en genoodzaakt zijn deze thans te vervangen, ernstig gedupeerd zijn, doordat de prijzen intusschen belangrijk gestegen zijn. Teneinde de in het komende seizoen te verwachten bezwaren zooveel mogelijk te onderwerpen, zullen de bedrijven elkaar onderling zooveel mogelijk behulpzaam dienen te zijn, terwijl ook op groote schaal uitwisseling van paarden tusschen bouw- en welbedrukte in het tijdvak met de grootste selzondruk zal dienen plaats te vinden.

Gewezen werd op de verzwarende der lasten in het bijzonder van de veehouderij door de sterke stijging der veevoederprijzen door ver-

hoogde heffingen, waar nog bij komt, dat sinds 1 Januari 1941 omzetbelasting verschuldigd is van vrijwel alle producten van de veehouderij.

Besloten werd hierover een schrijven tot het Landbouwcomité te richten en er daarin op aan te dringen, zoo spoedig mogelijk stappen te doen, teneinde de noodzakelijke compensatie dezer verhoogde lasten te verkrijgen. Besloten werd als lid van de Peulvruchten Studie Combinatie toe te treden.

GRONINGER MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW

Landbouwvereniging Groningen en Omstreken

Onder leiding van den heer P. Dijkhuis te Groningen hield de bovengenoemde vereniging haar eerste vergadering in het nieuwe jaar, waar ir. W. Pasma, secretaris van den Groninger Zuivelbond, voor een talrijk publiek — de leerlingen van de R.L.W.S. worden meer en meer vaste bezoekers van dergelijke samenkomsten — een sprekende propaganda-film voor de coöperatieve zuivelbereiding „Het belang van den boer“ deed vertoonen.

Deze film vangt aan met den toestand op zuivelgebied in de tachtiger jaren der vorige eeuw uit te beelden, toen alles zoo primitief in zijn werk ging. Van het oude ging het door coöperatieve samenwerking naar de groote en grootsche instellingen, welke alom in den lande onze nationale zuivelindustrie kenmerken. Verbetering der bedrijfsmethoden is ook nu nog zeer noodig en een film is wel bij uitstek geschikt om indruk te maken. Daarom is het ook voor deze film gewenscht, dat ze in ruime mate wordt vertoond, getuige de bijzondere instemming welke het gebode ondervond.

Op een vraag uit de vergadering lichtte ir. Pasma nog toe, dat het machinaal melken in tegenstelling met in Nieuw-Zeeland en Zweden in ons land praktisch geen ingang heeft kunnen vinden, doordat de aard en de inrichting der bedrijven daarvoor een beletsel vormen. Op groote moderne bedrijven zou de machinale methode gebruikt kunnen worden, mits aan de technische leiding hooge eischen worden gesteld.

In de vraagpuntencommissies zijn uitgenoodigd resp. de heeren ir. P. W. Bakker, Arkema, W. Buiters en M. J. Burema en W. Hogen-Esch, H. van Hemmen en F. Hemmes.

De heer H. J. Boer werd als bestuurslid herkozen.

PAARDENFOKKERIJ

ZUID-WEST DRENTHES KOOPT IN GRONINGEN TWEE HENGSTEN

De onlangs opgerichte hengstenvereniging in Zuid-West Drenthe, die ten doel had een tweetal extra-vaderpaarden aan te kopen, is daarin geslaagd. Deze vereniging heeft de hand weten te leggen op een 2½-jarigen zoon van Godin. Deze Godin heeft als vaderpaard in Oldenburg een zoo grooten naam, dat geen nadere toelichting noodig is. De moeder is een dochter van Eboli. Deze Eboli heeft tot moeder Delikatess, welke ook de moeder is van Gilo. De jonge hengst munt uit door veel gehalte, en beschikt over extra gangen en zal voor Drenthe een aanwinst zijn.

De hengst werd aangekocht bij den heer D. E. Mellema te Finsterwolde, die hem uit Oldenburg heeft ingevoerd. Van de heeren Nijhoff te 't Zandt en Mellema voornoemd werd aangekocht de bekende zwarte w.v. premiehengst Jacques. Jacques is bekend door zijn schitterende manieren, werd als jonge hengst hoog geprimeerd en als drierjarige behaalde hij de tweede provinciale premie. Hij is een zoon van den overbekenden Gambo, terwijl zijn moeder de bekende vos Ranuasa is, welke te Utrecht het reservé kampioenschap van Nederland behaalde. Jacques heeft een bijzonder beste afstamming en meerdere beste jonge hengsten zijn van hem reeds op aanwas.

Zuid West Drenthe heeft door deze aankopen dus uitvoering gegeven aan het voornemen twee prima vader-dieren aan te kopen. De a.s. voorjaarskeuring te Assen komt door dergelijke aankopen wel in een hernieuwde belangstelling te staan.

Een schot in den schouder

door Hans Ruets

Toen Billy, nog wat duizelig van de slemp-partij, welke hem over zijn verliezen aan de pokertafel had moeten heenhelpen, op het punt stond de Green Canyon in te rijden, hoorde hij de schoten.

Oogenblikkelijk hield hij zijn paard in en bond het aan een boom om te voet poolshoogte te nemen van wat er voor hem in de vallende schemering gebeurde. Nadat hij een paar honderd meter behoedzaam voorwaarts was gegaan, zag hij op de plaats waar de weg een scherpe bocht naar rechts maakte, een postwagen van de Mail-Line-Company aan den kant staan, terwijl één der paarden in elkaar gezakt was. Doch de meeste aandacht schonk Billy aan den man, waarschijnlijk den bestuurder van den wagen, die met uitgespreide armen voorover op den grond lag. Billy bewoog zich aan den overkant van den weg voorzichtig in de richting van den wagen.

Plotseling stopte hij. Onder de boomen had zich iets bewogen. Scherp turend ontdekte Billy een donkere gedaante, die zich uit het schemerduister achter den wagen losmaakte en zich naar een in de nabijheid staand paard begaf.

Billy kwam in actie. Terwijl de duim van zijn rechterhand den haan van zijn Colt spande, brulde hij den vreemde toe zijn handen omhoog te steken. Het antwoord kwam in den vorm van een kogel, die hem fluitend langs de ooren vloog.

— Nou... die vent is vlug met zijn artillerie, dacht Billy nog, toen hij zich met een sprong achter een boom dekte.

Dat zijn tegenstander niet alleen snel, maar ook zuiver schoot, merkte hij even later. Op het moment, dat hij zich zijwaarts boog om beter te kunnen richten, klonken van de overzijde een paar schoten. Een kogel zocht zingend zijn weg in de ruimte, doch de andere nam een stuk boomschors mee om zich dan diep in Billy's rechterschouder te boren. De schok van het zwaarkaliber projectiel deed Billy troost in de vergetelheid zoeken.

Met een dof gevoel in zijn hoofd vroeg Billy zich den volgende morgen af hoe het kwam dat het zonlicht door zoo'n vreemd getralled venstertje naar binnen scheen. Vermoedde draaide hij zijn oogen naar links, om dan plotseling tot de werkelijkheid te komen.

Naast hem stond de sheriff, die zich door een oud heertje, in wien Billy den dokter van het veestadie herkende, liet vertellen, dat de toestand van den gewonde niet ernstig was. De dokter vond de situatie blijkbaar nogal grappig, want met een schril lachje merkte hij op:

— Hi, hi... meneer is weer bijgekomen. Maar het kogeltje laten we zitten. Het is de moeite niet waard om het er uit te halen, want hij is toch bestemd voor de galg, is 't niet sheriff?

De sheriff keek Billy ernstig aan. — Ja jongen, ik heb je gisteravond zoo ongeveer op heeterdaad betrappt, toen ik op het geluid der schoten afging. De bevolking eischt snel recht bij zoo'n laffen sluipmoord en daarom zal de jury je zaak vanmiddag be-rechten. Het was misschien beter voor je geweest als de wagenbestuurder je meteen maar goed geraakt had.

Dien middag was de zaal van het eenige behoorlijke plaatselijke hotel tot berstens toe gevuld met wrakzuchtige cowpunchers en inwoners van het stadje. Billy zat met verbonden schouder voor het midden van de jurytafel en trachtte zonder succes zijn onschuld te bewijzen. Mocht er nog een jurylid zijn, dat hem eenig geloof had geschonken, toen de sheriff verklaarde, dat hij den stervenden bestuurder van den wagen had hooren fluisteren, dat de moordenaar klein van stuk was en een buckskin jasje droeg, twijfelde niemand meer aan Billy's schuld. De beschrijving klopte met verdachte's signalement. Vooral het buckskin jasje vormde een doorslaggevend bewijs, want een dergelijk kleedingsstuk werd door vrijwel niemand meer gedragen. Gelet op Billy's verliezen den vorige dag bij het pokeren, behoefde men het motief voor de afschuwelijke daad ook niet ver te zoeken.

De jury had niet veel tijd noodig voor haar beraadslaging. Het gepleegde feit was een laffe roofoverval met moord, de bevolking eischte dat er gerechtigheid werd gedaan en het bewijsmateriaal wees uit, dat Billy de dader was.

De hengstenkeuringen in Oldenburg

(Van onzen deskundigen medewerker.)

Van bevriende zijde werden onze eenige gegevens verstrekt van de gehouden hengstenkeuringen in Oldenburg.

De belangstelling voor deze keuring, was zeer groot. Ook van Nederlandsche zijde waren er verschillende bezoekers, in hoofdzaak handelaren. Van de 178 jonge hengsten, die voor het eerst ter keuring kwamen, zijn 22 goedgekeurd. Dit is enorme selectie, die men alleen in Oldenburg kent. Van deze 22 goedgekeurde hengsten zijn niet minder dan 7 stuks van Godin en van die 7 stuks zijn niet minder dan 5 geprimeerd, n.l. twee met een eerste premie 1a. en 1f. en 3 tweede premies. Dit is dus wel een enorm succes voor deze hengst.

Zooals wij in onze voorbeschuwing reeds schreven had deze hengst 15 zonen. Dat daarvan bijna de helft is goedgekeurd is een enorm succes. Zijn afstammelingen vallen op door zwaarte, fraaie lijn en beste gangen.

De hengst Grundus, die verleden jaar ook op den voorgrond kwam, heeft thans weer 3 goedgekeurde zonen. Hij had 12 zonen ter keuring. Van zijn goedgekeurde zonen kregen 2 een eerste premie, n.l. 1c. en 1d. en een tweede premie.

Zijn afstammelingen zijn zwaar, doch hebben wat minder adel dan die van Godin. Van Ganghofer, die 14 zonen ter keuring had, werd geen enkele goedgekeurd. Wij laten hier de goedgekeurde hengsten volgen:

No. 130. V. Riedolf, 145. V. Godin, 151. V. Rhein-feld, 153. V. Godin, 154. V. Hermes, 159. V. Godin; 165. V. Godin; 171. V. Grafenberg, 174. V. Grundus; 179. V. Elm; 181. V. Granikus; 184. V. Godin; 201. V. Goldengel; 214. V. Rechberg; 215. V. Godin; 219. V. Gravenstein; 224. V. Rheinfurst; 227. V. Siegwijn; 234. V. Grundus; 264. V. Godin; 271. V. Dicker; 274. V. Grundus.

Geprimeerd werden: 1a. 153. V. Godin; 1b. 227. V. Siegwijn; 1c. 174. V. Grundus; 1d. 274. V. Grundus; 1e. 130. V. Riedolf; 1f. 264. V. Godin.

Een tweede premie ontvingen naar kwaliteit niet geplaatst: 151. V. Rheinfeld; 234. V. Grundus; 271. V. Dicker; 214. V. Rechberg; 201. V. Goldengel; 145.

Derhalve luidde het vonnis, dat William Smith, verdacht van een schuldig bevonden aan bovenvermeld delict, den volgende dag te vier ure des middags zou gehangen worden.

Dienzelfden avond kreeg de veroordeelde in zijn cel nog laat bezoek van zijn raadsmann, die hem tijdens de zitting had bijgestaan. Op-gewonden verzocht de bezoeker den cliër hem eenige minuten met den gevangene alleen te laten.

Billy zat somber voor zich uit kijkend op zijn krib en trok zich van het drukke gedoe van den ander weinig aan. Doch toen deze hem een paar woorden in het oor gefluisterd had, keek hij plotseling op. Verbaasd en tegelijk ongelovig vroeg hij:

— Is dat werkelijk waar?

— Ja, het is heusch waar....! juichte zijn verdediger, kerel, ik feliciteer je.

Billy stond een oogenblik perplex en bracht er toen stamelend uit:

— Maar dan is... Zijn bezoeker legde een hand op zijn mond.

— Ssst... laat dat maar aan mij over. Daar zorg ik wel voor.

Billy begon zich weer de oude te voelen. — Nee vader, dat laat ik niet aan jou over. Dat knap ik nu eens op mijn eigen manier op. Morgen om vier uur zal ik gehangen worden. Zorg, dat Hank en Jeffrey van de ranch bij het spel aanwezig zijn en vertel hun hoe de zaak in elkaar zit. Als ze dan hun proppe-schietsters klaar houden, draait de zaak van zelf. En nou ga ik maffen, ouwe wettenliker. Tot morgen, als ik gehangen word. Grinnikend liet Billy zich op zijn brits vallen.

Er was veel publiek op de binnenplaats van de gevangenis toen Billy met gebode handen naar de houten stellage werd gevoerd, die speciaal voor de gelegenheid was in orde gebracht. Veelen inwoners van het stadje en ranchbewoners uit den omtrek wilden de gelegenheid een gedegenereerd misdadiger te zien ophangen, niet voorbij laten gaan. Ook de heer Langford, houder van de Mail-Line-factory, gaf blijk van zijn belangstelling. De grins, waarmede Hank en Jeffrey, die in de voorste rij stonden, hun vriend begroetten, sprak recht tot Billy's hart. Een veelbetekende knipoging ging gepaard met een hand-beweging aan hun zijde. Naast hem stond een lange vreemdeling. De veroordeelde klom het houten trapje, dat naar de galg voerde, op. De sheriff begon met de voorbereidingen voor de executie. Na met gewichtige stem het vonnis voorgelezen te hebben, vroeg hij Billy of deze nog iets te zeggen had, voordat deze ging sterven.

Billy kuchte eens. — Te zeggen?... Ja, te zeggen heb ik nog een heeleboel. Het spijt me voor de aanwezigen, maar ik zal het niet zijn, die voor dit zaakje opgeknoopt word. In de eerste plaats zit er nog een kogel in mijn schouder, dien ik er in de stad zal laten uithalen. De Staats-politie zal dan wel onderzoeken uit welk schiet-terte dat ding afkomstig is. En had u verder niet een paar woorden van den stervenden bestuurder opgevangen, sheriff? Worden, die mijn schuld zouden aantoonen...? Welnu, meneer de sheriff, de heer Langford hier, heeft aan mijn verdediger verklaard, dat de bestuurder voor het eerst deze route reed en sinds een jaar of dertig al geen woord meer kan uitt-brengen, daar de Comanchen hem indertijd zijn tong hebben uitgesneden....

Er ontstond rumoer. Aller blikken richtten zich op Langford. Doch voordat deze iets kon zeggen, stapte de lange vreemdeling naast Billy's vrienden naar voren met de woorden:

— Inderdaad sheriff er is hier iets, dat niet klopt. Ik ben de marshal van Houston en kon nog juist op tijd hier zijn om in te grijpen. Eenige minuten geleden stelde ik met mijn helper een onderzoek in je huis in en vond daar onder anderen een postzak met het Mail-Line-insigne er op. Daarom...

Hij kon zijn zin niet voltooien. De sheriff had bliksemsnel naar zijn wapen gegrepen. Op hetzelfde oogenblik klonken een paar ooverdoovende knallen en de hand van den sheriff kwam niet verder dan tot zijn patroongordel.

Achter de optrekkende rookwolk kwamen de meesmuilende tronies van Billy's kameraden te voorschijn.

— Klekeboe, daar zijn we weer, grinnikte Hank. Steek ze maar omhoog sheriff, als je je rechterpoot tenminste nog kunt opbeuren met zooveel lood er in....

Eenige uren later reed Billy evenals een paar avonden tevoren den weg naar Green Canyon op. En ook thans was hij nog wat duizelig van een voorafgegaane slempartij. Maar nu had hij er een verbonden schouder bij, terwijl twee naar slechte whisky riekende vrienden hem broederlijk trachtten te steunen bij het tus-schen hen in rijden.

(Nadruk verboden.)

DE WONDERLIJKE GESCHIEDENIS VAN MENEER PRIKKEBEEN

„Naar J. J. A. Gouverneur Reizen en avonturen van Meneer Prikkebeen“ met teekeningen van Aart van Ewijk.

88. De Bey ziet hem goedgunstig aan. En zegt: „K heb U toch goed verstaan? Gij wilt mijn kind'ren mores leeren“

En hier aan 't hof met ons verkeeren? Welnu, ik geef U „plein pouvoir“ Hier is het stel — dresseer ze maar“.

Bestrijding van kinderverlamming door vitamine d

Het D.N.B. meldt: In Duitsland wordt de kinderverlamming door het gebruik van vitamine d. met goed succes bestreden.

Volgens de hier opgedane ervaringen zijn de Deutsche artsen in Warschau begonnen vitamine d. te verstrekken aan alle kinderen tot den leeftijd van twee jaar, ten einde ook hier de kinderverlamming tegen te gaan.

De Deutsche overheid heeft haar bijzondere aandacht gewijd aan de zorg voor de gezondheid der bevolking van het gouvernement generaal. Den laatsten tijd alleen is een miljoen zloty uitgetrokken voor de uitbreiding van een ziekenhuis en van verscheidene andere klinieken. Nieuwe moderne medische instrumenten zijn aanschafte tot een bedrag van 200.000 zloty. Dank zij deze maatregelen staan de bevolking van Warschau thans 29 ziekenhuizen ter beschikking. Bovendien is een ziekenhuis ingericht voor gewonde Pool sche soldaten.

VRAGENBUS

Ik ben 25 jaar oud, banketbakker van beroep, versta mijn vak volledig. Welke diploma's en dergelijke is men thans noodig om een zaak te beginnen of bestaande zaak over te nemen (is dit hetzelfde)? Wat is de vlugste weg om hiervan in bezit te komen? Kunnen de kosten nog ongelijk zijn. Ik heb niet meer dan lager onderwijs genoten, maar kan goed leeren.

H. Van 25 October 1940 af geldt voor het banketbakkersbedrijf een sperperiode. Voor het vestigen of voortzetten van een zaak in een sperperiode is een vergunning vereischt van het Departement van Handel, Inverkeer en Scheepvaart, zoodat u zich met een gemotiveerd verzoek behoort te wenden tot het genoemde Departement. Indien er geen zeer bijzondere of dringende omstandigheden bestaan, bestaat er niet veel kans op inwilliging in het verzoeken en zal moeten worden gewacht tot het Vestigingsbesluit wordt afgekondigd, waarin wordt bepaald aan welke eischen moet worden voldaan. Na afkondiging van het Vestigingsbesluit behoort men zich voor een vergunning te wenden tot de Kamer van Koophandel.

LANDBOUW EN VEETEELT

De teelt van land- en tuinbouwzaden

Voor wicken-, lupinen-, serradella- en spurriezaad een distributieregeling, andere voedertuinbouwzaden, gras- en klaverzaden, land- en tuinbouwzaden voor zaadoeleinden voortaan vrij.

(Van onzen landbouwmedewerker.)

Met de intrede van het nieuwe jaar is de voorziening van land- en tuinbouwzaden gebaat met een herziene regeling, waardoor voortaan alleen voor wicken, serradella, voederlupinen, bitters lupinen en spurrie verbodsbepalingen gelden, wat betreft vervoer, verbruik en verwerking. Voor de overige land- en tuinbouwzaden is dus de handel en het vervoer weer vrij nadat een half jaar in het verscheidene zaden de voorraadpositie in 't oog is gehouden. Bovendien kunnen van voormelde producten 5 k.g. (voor wicken 10 k.g.) vrij worden vervoerd. Zoodat de detailverkoop zoo weinig mogelijk moeilijkheden in den weg worden gelegd, voor zaaipeulvruchten echter blijven maatregelen tegen clandestiene consumptie noodig, zoodat daarvan eerst met ingang van 1 Maart e.k. hoeveelheden tot 1 k.g. mogen worden afgeleverd.

Wat de zaadteelt in 1941 betreft moet een nadere regeling zoolwer voor landbouw- als voor tuinbouwzaden worden afgewacht wanneer de overheid in het licht van de algemeene economische positie heeft bepaald in hoeverre in verband met de voedselvoorziening de onderscheidene zaadteelten moeten worden behouden. Handelszaden als karwij-, mosterd- en blauwmaanzaad zijn echter reeds geheel verboden voor 1941. Ook cultuurs waarvoor tot dusver veel werd geëxporteerd, komen voor inkrimping in aanmerking, terwijl producten, waarvan veel voor de zaai moet worden ingevoerd, voor de zaai zaadvoorziening in volgende jaren eerder voor eenige uitbreiding in aanmerking komen. Daar de aanleg van grasland is verboden, en die van kunstweiden zal worden geremd door de „behouwingspremie“ voor het gescheurd grasland, waarvoor geen nieuw grasland wordt aangelegd, is de behoefte aan graszaden in 't algemeen veel kleiner geworden.

Anders is dat met klaverzaden, die noodig zijn voor den teelt van klaver als wisselbouw op de kleigronden, voor paardenvoer ook en vooral als stoppelklaver voor grondverbetering te meer als de kunstmestvoorziening te genval, waarvan het overgrote deel in ons land tot dusver moest worden ingevoerd. Momenteel wordt de voorraad daarvan blijkbaar voldoende geacht, getuige de opheffing der distributieregeling daarvoor, maar voor een volgend jaar is het alleszins gewenscht, dat de winning van inlandsch rood klaverzaad en andere klaverzaden wordt aangemoedigd.

In de voorloopige publicatie van het teeltplan-1941 is de oppervlakte klaver beperkt tot die in de laatste jaren, maar wegens de strenge vorst behoort deze basis op te worden aangepast. Daarvoor is het noodig, dat de teelt van klaver als wisselbouw op de kleigronden, voor paardenvoer ook en vooral als stoppelklaver voor grondverbetering te meer als de kunstmestvoorziening te genval, waarvan het overgrote deel in ons land tot dusver moest worden ingevoerd. Momenteel wordt de voorraad daarvan blijkbaar voldoende geacht, getuige de opheffing der distributieregeling daarvoor, maar voor een volgend jaar is het alleszins gewenscht, dat de winning van inlandsch rood klaverzaad en andere klaverzaden wordt aangemoedigd.

In de voorloopige publicatie van het teeltplan-1941 is de oppervlakte klaver beperkt tot die in de laatste jaren, maar wegens de strenge vorst behoort deze basis op te worden aangepast. Daarvoor is het noodig, dat de teelt van klaver als wisselbouw op de kleigronden, voor paardenvoer ook en vooral als stoppelklaver voor grondverbetering te meer als de kunstmestvoorziening te genval, waarvan het overgrote deel in ons land tot dusver moest worden ingevoerd. Momenteel wordt de voorraad daarvan blijkbaar voldoende geacht, getuige de opheffing der distributieregeling daarvoor, maar voor een volgend jaar is het alleszins gewenscht, dat de winning van inlandsch rood klaverzaad en andere klaverzaden wordt aangemoedigd.

Maar daartoe is des te meer aanleiding, indien zoo'n perceel schikt voor de winning van klaverzaad, al zal in 1941 voor de klaverzaadteelt wel een genoegzame vergoeding ten name van den teler en niet alleen ten name van de eventuele contractfirma vereisch zijn, evenals dat voor andere land- en tuinbouwzaden het geval zal zijn.

Vroeger werd de inlandsche klaverzaadwinning op veel uitgebreider schaal uitgevoerd. Omstreeks 1900 werd ongeveer 1500 H.A. rood klaverzaad en 500 H.A. wit klaverzaad geteeld, terwijl dit in de laatste jaren plm. 250 H.A. rood en 100 H.A. wit klaverzaad bedroeg. Vanouds hebben Noord-Brabant en Limburg zich als de klaverzaadgebieden doen kennen, terwijl daarenboven Groningen en Friesland op de klei nog iets betekenen; Gelderland en Zeeland waar de teelt vroeger eveneens niet onbelangrijk is geweest, vielen geheel uit. Nu de aanvoer uit het buitenland min of meer onmogelijk is geworden, verdient uitbreiding overweging. Dat het dorsch en het schoonen van het zaad moeilijkheden oplevert kan door technische organisatie beter worden overwonnen dan voor veertig jaar. Vooraanstaande landbouworganisaties zijn wel in staat om de moderne reinigingstechniek ter beschikking te stellen, terwijl ook afzetorganisatie van het product b.v. door contractteelt is te regelen. De verbouw van klaver voor paardenvoer laat zich goed combineren met den verbouw van klaverzaad, daar het zaad wordt gewonnen van de tweede snee. Van het onder dekrucht gezaaide zaad wordt het volgende jaar eerst een volle snee hooi gewonnen. De eerste snee mag gerust een zwaar gewas zijn, daar de snee waarvan het zaad gewonnen moet worden niet te bladrijk mag zijn, en een drukke bezetting met bloemhoofdjes voorwaarde is voor een goeden oogst aan klaverzaad, welke gemiddeld per H.A. 150-300 k.g. en soms aanzienlijk meer bedraagt.

Daar de te verwachten prijs in 't komende jaar wel hoog zal zijn, is de klaverzaadwinning wel aantrekkelijk. Maar de techniek stelt hoge eischen. Op stam moet het gewas van de tweede snee behoorlijk rijp gelaten worden; de oogst valt omstreeks 1 September.

Als de bloemhoofdjes bruin tot zwart zijn, is het zaad in de peultjes reeds glanzend en vrij hard. Na het maaien met de machine kan het gewas reeds spoedig op ruiters worden gezet met de bloemhoofdjes liefst naar binnen. Men kan bij het binnenhalen desgewenscht direct dorsch en zoover dat dan al mogelijk is. Het dorsch van het zaad uit de peultjes is niet gemakkelijk en kan het best bij vriezend weer gebeuren. Dorsch machine en waanmolens moeten er herhaaldelijk aan te pas komen en juist deze behandeling gecombineerd met drogen kan best in samenwerking met de contractfirma of coöperatief plaats vinden.

Deze onderlinge samenwerking en contractteelt is voor de teelt van land- en tuinbouwzaden in 't algemeen gebruikelijk, al zijn er ook telers, die vanouds voor eigen rekening Westersloosch graszaad, voederbietenzaad verbouwen en zelf afleveren. Behalve voor klaver komen ook graszaden serradella, wicken, lupinen, spurrie, koolrapen en diverse voederwortelzaden voor een systematischen verbouw in eigen land in aanmerking.

Mond- en Klauwzeer

Het veeartsenijkundig staatsziekt, district Groningen, bericht ons dat in de week van 5 tot en met 11 Januari 1941 in het district Groningen één geval van mond- en klauwzeer is waargenomen en wel in de gemeente Blochthorn. Gestorven dieren: geen.

SPORTNIEUWS

Schaatsen

De prestatie- en toeristocht van den Noorder Ijsbond uitgesteld

In verband met den dooi

De prestatietocht van 150 K.M. en de toeristocht van 72 K.M., die het vorige jaar voor de eerste maal onder auspiciën van den Noorder Ijsbond zijn gehouden en waarvoor toen plm. 500 deelnemers zich hadden opgegeven, belooft ijs en weder dienende dit seizoen een waar succes te worden. Reeds nu hebben zich voor beide tochten meer dan 1000 liefhebbers aangemeld. Reeds was de datum vastgesteld op Woensdag 15 Januari, maar door den ingevalen dooi heeft het bestuur zich genoodzaakt gezien dezen datum tot nadere aankondiging uit te stellen. De aangifte is alsnog opengesteld bij den heer Jan Bakker, Hoofdstraat 31 te Warffum; het inleggeld bedraagt voor den prestatietocht f 1.50 en voor den toeristocht f 1.

WIECHERTJES KLOPT POLLING

In den wedstrijd voor amateurs te Winschoten

Voor den wedstrijd voor amateurs op de korte baan die de IJclub Winschoten Zondag organiseerde bleek bij de rijders een enorme belangstelling te bestaan. Niet minder dan 47 rijders schreven in. De wedstrijd heeft groote spanning gebracht en tevens aangetoond, dat goede training noodig is niet alleen, maar dat training alleen als er ijs is, niet voldoende is.

De ploeg rijders uit Sappemeer, die reeds sinds September onder leiding van Polling zich met zgn. droog-training voorbereid heeft, kon thans de vruchten van haar opoffering plukken. Drie van de vier prijzen gingen naar Sappemeer. Polling slaagde er ditmaal niet in den eersten prijs te winnen. Hij werd in de finale in drie ritten geklopt door zijn „stalgenoot“ Wiechertjes, die dus revanche nam voor de nederlaag, den vorigen dag in Sappemeer geleden. In de demifinale heeft Polling het echter heel moeilijk gehad tegen Smook van Veendam en de drie ritten die noodig waren om den Veendammer te kloppen hebben waarschijnlijk te veel gevergd voor den Sappemeester crack. In verband met de groote deelneming besloot het bestuur om de eerste ronde op tijd te laten verrijden. De resultaten van de beide ritten werden opgeteld en de zestien rijders die de beste tijden hadden werden geplaatst en reden verder volgens het gewone afvalstelsel, nadat eerst opnieuw geloot was. Reeds in die eerste ronde werd uitstekend gereden en werden uitstekende tijden genoteerd. Op de 140 M. baan, maakte Wiechertjes een tijd van 14.8 sec. en woteerde Smook 14.9. De zestien rijders, die na de eerste ronde overbleven waren: F. Olthoff, Sappemeer, A. Lange Winschoten, F. Luppens Enz., Winschoten, J. Sluis Winschoten, J. Wiechertjes Sappemeer, J. Bakker Blijham, F. Westphal Winschoten, H. Lamberts Sappemeer, A. Polling Sappemeer, H. Kliphuis Winschoten, P. Kliphuis Winschoten, E. Brouwer Winschoten, T. Nagengast Sappemeer, K. Smook Veendam, K. Burema Winschoten, R. Bruining Vlagtwedde.

Van deze plaatsen zich Olthoff, Sluis, Wiechertjes, Lamberts, Polling, Brouwer, Smook en Bruining in de volgende ronde, zoodat toen reeds het verloop zeer ten gunste van de Sappemeesters werd.

In de kwart finale werden de laatste Winschoters uitgeschakeld en moest ook Bruining het loodje leggen. Olthoff, Wiechertjes, Polling en Smook plaatsten zich voor den halven eindstrijd. Wiechertjes won gedeceerd van Olthoff, maar Polling had de handen vol aan Smook. De eerste rit werd een kamp, den tweeden won Polling met minimaal verschil; in de derde lag Smook nog voor toen hij zwakte.

De finale werd wederom in drie ritten beslist. Polling wist één rit te winnen, maar de beide andere, keeren ging Wiechertjes met gering verschil door de finish. Smook won tweemaal van Olthoff en legde daarmee beslag op den derden prijs. De uitslag was dus: 1. J. Wiechertjes, Sappemeer, 2. A. Polling Sappemeer, 3. R. Smook, Veendam, 4. F. Olthoff, Sappemeer.

De voorzitter van de ijsclub Winschoten, de heer D. ten Cate, reikte de prijzen uit.

MEJ. KOOPMANS OOK KAMPIOENE VAN OVERIJSEL

Zoals het een nationaal kampioene betaamt, heeft mej. Koopmans ook den provincialen titel veroverd in Overijssel. Zaterdag startte zij met negen andere rijders te Kampen en wist, na vooral van Fokje v. d. Velde groote tegenstand te hebben ondervonden als eerste te eindigen. De interessante wedstrijd, die groote belangstelling trok, had het navolgende resultaat:

1. prijs f 80 en gouden kampioensmedaille Antje Koopmans; 2e pr. f 40 en zilveren medaille Fokje van der Velde; 3e pr. f 20 W. v. d. Leij; 4e pr. f 10 Zw. v. d. Veen

OM HOOG PRIJZEN

Successen voor Zeldenthuis, Wolda, Hoven en mej. Nienhuis

Gethoorn. Hardrijderij voor mannen op het Wiede, om prijzen van resp. f 80, f 40, f 20, f 10 en f 5. 17 deelnemers. Uitslag: 1. S. Zeldenthuis, Joure; 2. G. Zonneveld, Nes bij Akkrum; 3. A. Konig, Munnekeburen; 4. H. J. Dijkstra, Gethoorn; 5. J. A. Woltham, Gethoorn.

Gethoorn. Hardrijderij voor vrouwen te Gethoorn-Zuid, om prijzen van resp. f 50, f 25, f 15 en f 10. 1. mej. Zw. v. d. Veen, Blankenham; 2. mej. A. Bakker, Gethoorn; 3. mej. G. Smit, Gethoorn; 4. mej. W. Brands, Blokzijl, Verleizersronde; 1. mej. S. v. d. Meer, Blokzijl; 2. mej. A. de Lange, Zuidveen; 3. mevr. J. de Vries-Bakker, Gripskerk; 4. mej. G. Oort, Gethoorn.

Oudkerk. wedstrijd voor vrouwen, 23 deelnemers. 1. f 80. Iekje Nienhuis te Makkinga; 2. f 60 Sietske Pasveer, Akkrum; 3. f 40 Wimke Mulder, Terwispe; 1. troostprijs f 20 Tietje Rinsema, Warqa; 2. troostprijs f 15 Dürkie Huitema, Wommels; 3. troostprijs f 10 Doete Rinsema, Warqa.

Wedde. Uitslag hardrijderij op schaatsen voor mannen (17 deelnemers): 1. E. Wolda, Zuidbroek f 50; 2. L. Engelkens, Zuidveld f 30; 3. M. Bruining, De Witte f 20; 4. G. Timmer, Zuidveld f 10; 5. B. Jansen, Blijham f 5.

Welke distributie-bons zijn geldig?

ZEEP:

De bon 113 (Algemeen distributiebonboekje) geeft van 1 Januari tot en met 31 Januari recht op het koopen van 150 gram toiletzeep, of 120 gram huishoudzeep, of 150 gram zeep, of 300 gram zachte zeep pasta of 250 gram zeepoeder of 600 gram waschpoeder

SCHEEZEEP:

De bon 117 van het extra bonnenkaartje, dat aan mannen bij de textielkaart 's algemeven, geeft van 1 Januari tot en met 30 April recht op het koopen van 50 gram scheerzeep of een tube scheercreme, dan wel een pot scheerzeep.

VLEESCH EN VLEESCHWAREN:

Van 6 Januari t.m. 16 Januari: Op de 4 bonnen „14 vleesch“, telkens 100 gram vleesch of een rantsoen vleeschwaren. Op de bon „14 worst, vleeschwaren“, een rantsoen vleeschwaren, in hoeveelheid wisselend naar gelang van soort. Deze bon blijft geldig t.m. 19 Januari.

BROOD:

Bon 23 van de broodkaart geeft van 13 t.m. 19 Januari recht op het koopen van 100 gram roggebrood of 100 gram ander brood of 1 rantsoen „gebak“. Deze bon blijft geldig t.m. 26 Januari.

Bon 22 nog geldig t.m. 19 Januari.

BOTER EN VETTEN:

11 t.m. 17 Jan. bon 25 250 gr. boter of 250 gr. margarine of 200 gr. vet. Bon blijft geldig t.m. 24 Januari.

4 Jan. t.m. 10 Jan. bon 24 250 gr. boter of 250 gr. margarine of 200 gram vet. Bon blijft geldig tot 17 Januari.

KAAS:

Van 30 Dec. t.m. 26 Jan. geeft elke der met 47, 48, 60 en 61 genummerde bonnen recht op het koopen van 100 gram kaas.

EIEREN:

Bon 33 geeft van 6 Januari t.m. 12 Januari recht op het koopen van 1 ei. Deze bon blijft geldig t.m. 19 Januari.

Bon 111 is geldig van 13 t.m. 19 Januari. Deze bon blijft geldig t.m. 26 Januari.

SUIKER:

Op Bon 86 (algemeen distributiebonboekje) een kilo suiker van 21 Dec. t.m. 17 Januari.

KOFFIE EN THEE:

Op bon 18 + pond koffie of 75 gram thee van 21 December t.m. 31 Januari.

GRUTTERSWAREN:

Bon 108 geeft van 28 Dec. t.m. 24 Jan. recht op het koopen van 250 gram rijst of rijstmeel of rijstbloem of gruttenmeel (gemengd meel).

meel of rijstbloem of gruttenmeel (gemengd meel). Bon 57 geeft van 28 December t.m. 21 Februari recht op het koopen van 250 gram havermout of havervlokken of haverbloem of aardappelmeelvlokken of gort of gortmout of grutten. Bon 44 geeft tot 21 Februari recht op het koopen van 250 gram gort, of gortmout of grutten. Bon 31 geeft van 28 December t.m. 21 Februari recht op het koopen van 100 gram vermicelli of macaroni of spaghetti. Bon 87 geeft van 28 December t.m. 21 Februari recht op het koopen van 100 gram malzena of griesmeel of sago of aardappelmeel, dan wel een hoeveelheid puddingpoeder of puddingsauspoeder, welke 100 gram zetmeel bevat.

BAKKERIJPRODUCTEN:

Bon 3 van de bloemkaart geeft van 30 Dec. tot en met 26 Januari recht op het koopen van 50 gram roggebrood of 50 gram ander brood of 1 rantsoen „gebak“ of 35 gram meel of bloem (tarwebloem, tarwemeel, roggebloem, rogge-meel, zelfrijzend bakmeel of boekweitmeel).

KOLEN

Voor de derde periode, welke loopt van Zondag 15 December 1940 tot en met Vrijdag 31 Januari 1941 zullen de met „08“, „09“ en „10“ gemerkte bonnen van de „bonkaart distributie vaste brandstoffen — haarden, kachels“, alsmede de met „15“, „16“, „17“, „18“, „19“, „20“, „21“, „22“, „23“ en „24“ gemerkte bonnen van „bonkaart distributie vaste brandstoffen — centrale verwarming“ elk recht geven op het koopen van één eenheid vaste brandstoffen. De geldigheidsduur der met „brandstoffen, één eenheid derde periode“ en de met „cokes, één eenheid, derde periode“ gemerkte bonnen is van 1 tot en met 31 Januari.

PETROLEUM:

Petroleumzegel Periode C geldig verklaard van 16 December tot en met 19 Januari voor verlichting. Zegel periode 8 geldig verklaard tot 24 Februari. Tot dien tijd kan men op dit zegel 2 liter petroleum koopen.

VOEDERKAART VOOR HONDEN EN KATTEN:

Bon 10 van 1 tot en met 31 Januari voor de verschillende groepen de daarvoor vastgestelde hoeveelheden.

Valthermond. Hardrijderij voor mannen. Prijzen f 80, f 40, f 20 en f 10. Ingeschreven 13 rijders, opgekomen 11. Er waren 160 toeschouwers. De uitslag luidt: 1. H. Hoven te Eelde, 2. H. Gankema te Nw.-Amsterdam, 3. B. Bloeming te Roswinkel, 4. Venema te Ezinge.

Valthermond. Vrouwen (14). Prijzen: f 50, f 25, f 15 en f 10. 1. mej. M. Krikke, Schoonoord; 2. mej. R. Gortmaker, Odoorn; 3. mej. A. Faber, Roswinkel; 4. mej. G. Jonkman te Valthermond. Er waren plm. 1200 toeschouwers.

Grouw. Langebaan: afstanden 600 en 1500 M. 24 deelnemers. 1. f 60 plus beker A. Konig te Munnekeburen; 2. f 40 plus verguld zilveren medaille A. de Jong te Oudeboorn; 3. f 30 plus verguld zilveren medaille S. van der Duim te Oudeboorn; 4. f 20 plus verguld zilveren medaille N. F. Bruinsma te Heerenveen; 5. f 10 plus zilveren medaille T. Dijkstra te Meer.

Bakkeveen. IJsvr. „De Fjouwer Doarpen“ Vrouwen (16). 1. J. Nienhuis, Makkinga f 70; 2. L. v. d. Mei, Langezwag f 35; 3. D. Huitema, Wommels f 15; 4. A. Hummel, Nieuw-Roden f 10.

Haulerijk. Vrouwen. 1. Iekje Nienhuis, Makkinga f 70; 2. Line van der Mei, Langezwag f 35; 3. Albertje Hummel, Nw.-Roden f 15; 4. Dirkje Huitema, Wommels f 10.

Heerenveen. Mannen (15). 1. Abe Lenstra, Heerenveen; 2. A. Adema, Grouw; 3. T. J. D. Hylkema, Bontebok; 4. P. Eisinga, Grouw. Onder de 15 deelnemers bevond zich mede de kampioen van Friesland B. v. d. Veen, die door Abe Lenstra werd afgereden.

WEDSTRIJDEN IN HET KUNST- EN SCHOONRIJDEN

Op de ijsbaan Groningen

Zondagmiddag werden op de ijsbaan „Groningen“ onderlinge wedstrijden gehouden in schoon- en kunstrijden. Ruim 60 leden van genoemde ijsclub verschenen aan den start. Vooral de jeugd bleek sterk vertegenwoordigd, een verheugd verschijnsel, waar de wedstrijden als propaganda voor het schoon- en kunstrijden waren bedoeld.

Voor schoonsrijden werd in 3 klassen gereden, n.l. jeugdklasse (van 8-18 jaar), senioren-klassse en paren.

De wedstrijd-kunstrijden bestond eveneens uit 3 klassen, n.l. groep I nieuwelingen, groep II meer gevorderden en groep III paren.

De gedetailleerde uitslagen luiden:

Schoonsrijden, jeugdklasse: 1. Willy Soelaart, 2. Mies Hagenaars, 3. A. Vos, 4. Ietje v. Akkeren, 5. Joosje Voogd (allen meisjes).

Senioren-klassse: 1. Hr. Jan Zielstra, 2. mevr. Bruins, 3. mej. R. de Lange.

Paren: 1. mej. A. Hartman en de heer J. Zielstra, 2. mevr. Telkamp en de heer Wind, 3. mej. R. de Lange en de heer G. Soelaart.

Kunstrijden, klasse A (nieuwelingen): 1. mej. A. Bruins, 2. mej. T. Bruynesteyn, 3. mej. A. Mol.

Klasse B: 1. de heer Jan Zielstra, 2. mej. C. Kremer, 3. de heer W. Rottinghuis.

Paren: 1. mej. Lenny Konig en de heer Jan Zielstra, 2. mej. C. Kremer en de heer W. Rottinghuis, 3. mevr. Müller en de heer Repko.

Wolda wint f 60 prijs van Nw.-Weerdinge

Op de ijsbaan aan het 2e Kruisdiep te Nieuw-Weerdinge is een hardrijderij van mannen gehouden om prijzen van f 60, f 30, f 15 en f 7.50. De deelneming was geweldig groot. 40 rijders verschenen aan den start. Men voorsag een spannende wedstrijd, mede ook omdat naast bekende rijders de loting zoo uitviel, dat de sterksten niet in de eerste ronde tegenover elkaar kwamen te staan. De uitslag was als volgt: 1. E. Wolda, Zuidbroek f 60; 2. L. Engel-

kes, Sellings f 30; 3. Chris Brouwer, Heiligerlee f 15; 4. J. Schepers, Groningen f 15 en 5. B. Bloeming, Roswinkel, troostprijs f 7.50.

Het verloop van deze wedstrijd was verrassend. Oudere rijders, zoals Lude Engelkes, Chris Brouwer en Huysman gaven nog flink partij en reden hun tegenstanders er met groote zekerheid en gemak af. Na de pauze, toen er nog 10 rijders den strijd voortzetten, moest Smeenge het al dadelijk afleggen tegen den stoeren Wolda. Tot groote verrassing van het publiek won Bloeming, dat blijkbaar in goede conditie was, zijn rit van den veel sterkeren Noteboom. De veteraan Huysman zag zich verslagen door den vluggen 19-jarigen Schepers uit Oude-Pekela.

Gankema verloor zijn rit tegen Engelkes. De kampioen van Drenthe had blijkbaar zijn dag niet. Toch reed hij in prachtige stijl en met wondere soepelheid. Chris Brouwer won met gemak van G. Timmer. De eindstrijd ontwikkelde zich als volgt. Wolda won van Bloeming. Enkelkes van Schepers; Brouwer verloor van Wolda. In den kamp om den eersten prijs won Wolda van Engelkes, zoodat hij den strijd als 1e won.

Een woord van hulde aan den bijna 54-jarigen veteraan Snip, die nog flink partij gaf, doch het meest afleggen tegen de jongere generatie.

Het was een zeldzaam prachtige wedstrijd. Ruim 1300 personen sloegen dezen kamp gade en hebben gesproken van de vele spannende momenten in dezen kamp.

Uitslagen IJswedstrijden

Aduard, mannen (19): 1 f 20 H. Hoven, Eelde; 2 f 10 P. Huysman, Westerbroek; 3 f 5 J. de Boer, Siegerswoude; 4 f 2.50 B. Notebomer, Groningen; 5 f 1 J. Schepers, Groningen.

Coevorden, ijsclub „Hou Streek“ langebaanwedstrijden over een afstand van 500, 1000 en 1500 M. Het aantal deelnemers was 34 bij de 500 M. 29 bij de 1000 M. en 22 bij de 1500 M. Uitslag: 500 M. 1. R. Schutrups Odoorn 53 sec. 2. J. Tempels Dalerveen 54 sec. 3. H. Rutgers Odoorn 56 sec. 4. J. Hagel Coevorden 57 sec. 1000 M. 1. J. Tempels Dalerveen 1 min. 54.8 sec. 2. R. Schutrups Odoorn 1 min. 54.8 sec. 3. G. Habing Zwelloo 1 min. 57 sec. 4. J. Meppelink Dalerveen 1 min. 58 sec.

1500 M. 1. J. Tempels Dalerveen 2 min. 51.9 sec. 2. R. Schutrups Odoorn 2 min. 52 sec. 3. G. Habing Zwelloo 2 min. 54.9 sec. 4. H. Rutgers Oosterhessen 2 min. 57.9 sec.

De heer J. Hagel Coevorden haalde op de 1500 M. 3 min. 3.4 sec. en L. Brinks welke voor het eerst op een wedstrijd uitkwam. 3 min. 13 sec.

IJclub Eensgezindheid, Engelbert: 1. f 12.50 mej. A. Lammerts, Timaar; 2. f 7.50 mevr. Van Dijk-Wagenmakers, Groningen; 3. f 4 mej. J. Harms, Noordlaan; 4. f 1 mej. H. van Es, Eelde.

Holwerde, Langebaanwedstrijden. 500 M.: 1. Kees, Zuidlaaren; 2. Borge, Sappemeer; 3. J. L. Groeneveld, Garrelsweer; 1500 M.: 1. Koops, Zuidlaaren; 2. J. L. Groeneveld, Garrelsweer; 3. J. Folkersma, Holwerde.

Hoogezand, Kortebaandwedstrijd voor amateurs (160 M.). 16 deeln. Prijzen medailles: 1. A. Polling, Sappemeer; 2. K. Snitjer, Schildwolde; 3. F. Olthoff Kropswolde; 4. P. Schuring, Slochteren.

Mannen (26). Prijzen f 40, f 20, f 10 en f 5. 1. J. Schepers, Groningen; 2. B. Noteboom, Hoogkerk met f 5 voor den snelsten rit in den ijsloop (gem. 16.3 sec.); 3. H. Ubels, Westerbroek; 4. J. Toxopeus Zoutkamp.

Roderwolde, Mannen (22). 1. f 12.50 K. Plek, Roderwolde; 2. f 7.50 W. Groeneveld, Eelde; 3. f 5 H. Butier, Roden; 4. f 3 H. Harms, Eelde; 5. f 2 A. Nibborg, Groningen.

Biljarten

Gelmens Noordelijk kampioen 2e klasse

Tournooi te Leeuwarden

In de groote biljartzaal van de Friesche Biljartclub te Leeuwarden, zijn Zaterdag en Zondag wedstrijden gespeeld om het kampioenschap tweede klas klein biljart van den Bond van Noordelijke Biljartverenigingen.

Aan dit toernooi werd deelgenomen door de heeren Aukema en Gelmens van de Groninger Biljartclub, De Kleine en v. d. Wal van de Zwolsche Biljartclub, Immenga en Mensinga van de Winschoter Biljartclub en Veeman en Kop van de Friesche club.

Gespeeld werden partijen van 200 caramboles cadre volgens spelregelen van de Nederlandsche Biljartbond, terwijl in elke partij beide spelers een gelijk aantal beurten hadden.

BOOMENVERKOOPING**STADSPARK**

Op WOENSDAG 15 JANUARI a.s., des voormiddags te elf uur, zullen, ten verzoeken van de Vereniging „HET STADSPARK“, in het Stadspark aan den Patersvoldscheweg te Groningen, publiek à contant worden verkocht:

plm. 125 perceelen Boomen (w.o. brandhout), bestaande uit iepen, populieren, wilgen, enz.; lengte van 6 tot 10 Meter; omtrek van 50 tot 110 c.M.

Voorts plm. 100 perceelen TAKHOUT en TAKKEN.

Bijeenkomst in de Noorderlaan, tegenover de Renbaan.

J. JANS Rzn., Deurw., Hofstraat 7, Gron. Tel. 4568

VERKOOP BOOMEN**Blankeweer**

Op Donderdag 16 Januari '41 des namiddags om 2 uur, zullen bij huize „VOEGELZANG“ te Blankeweer publ. worden verkocht:

Plm. 200 op stam staande APPELBOOMEN en

2 groote ESSCHEN, in diverse perceelen.

Voorts diverse 3-jarige verplantbare Appel- en Perseboom, Morellen en 175 Rode en Zwarte Beemstruiken.

Betaling 1 Februari 1941. Jhr. J. B. VAN ANDRINGA DE KEMPENAEER, Notaris te Haren.

Hout - Nienoord

Op Donderdag 16 Januari 1941 zullen op het landgoed „Nienoord“ te Leek, ten verzoeken van de Erven den Heer Jhr. H. VAN PANHUYB, publiek à contant worden verkocht:

20 EIKEBOOMEN,

plm. 1 M. omtrek op borsthoogte, 4 beukenboomen w.v. 2 zeer zware (3 M. omtrek) en ongev. 80 perc. brandhout.

Aanwils geeft de Heer R. HEDDER.

Samenkomst 's morgens 10 uur bij de Borgh.

S. J. POSTHUMUS, Notaris te Leek.

Voorloopig bericht**BOELDAG**

van Levende Have en Boerenbeslag

op Donderdag 6 Maart 1941, ten huize en ten verzoeken van den Heer J. J. HOMAN te De Waarden nabij Pleterslil.

DJ. SICCAM, Notaris te Grijpkerk.

Verpachting**Boerderij**

Ten verzoeken van Mej. de Wed. H. BOUWMAN te Uithuizen zal voor den tijd van een jaar bij sollicitatie worden verpacht:

Een heste

Bouwboerderij

onder Saaxumhuizen, groot 17.51.70 H.A., thans in pacht bij den heer L. Scholten.

Bezichtiging des Maandags, Woensdags en Vrijdags des morgens 10 uur.

Uitsluitend komt als pachter in aanmerking iemand, die thans reeds in het bezit is van een volledig boerenbeslag.

Sollicitaties in te zenden vóór 21 Januari a.s., ten kantore van ondergetekende, waar tevens de voorwaarden ter inzage liggen.

F. S. WOLTERS, Notaris te Bedup.

Attentie!

Ter gelegenheid van de verkoop van een veld van 4.40.30 H.A. onbebouwd land te Wirdum, onder belemming in gebruik bij den heer P. Kikema aldaar voor een jaar, op Midwinter verschijnende vaste huur van f 53.—.

1. De Eigendom

In belemrechtelijke zin van 4.40.30 H.A. onbebouwd land te Wirdum, onder belemming in gebruik bij den heer P. Kikema aldaar voor een jaar, op Midwinter verschijnende vaste huur van f 53.—.

2. Twee Aandeelen

In de Coöp. Aardappelmeelfabriek „De Woudbloem“ G.A., gevestigd in de gem. Slochteren.

P. DENIJS, Notaris te Slochteren.

Net Burgermeisje zoekt dito

VRIENDIN

24-25 jaar, kunnende dansen. Br. fr. no. 716 Bureau deses.

Beschaafd Meisje, 19 j., zoekt

VRIENDIN

in de stad. Br. fr. no. 715 Bureau deses.

Huwelijk

Nette Jongeman, zoekt kennis-

making met net Meisje, leeftijd

tuuschen 25-30 jaar of jonge

Weduwe z. k., Heeft van het

land. Br. fr. l. met foto onder

no. 720 bureau deses.

ONGECORRIGEERD

MENTHO-REX

Wrijft de kou weg!

- het veilige middel tegen elke verkoudheid

60 cent per potje bij Apothekers en Drogisten

N. V. „LIJEMPF“

(AFDEELING MELKINRICHTING) ALHIER - EENDRACHTS.

KADE 14 - Telefoon 3117 en 6957 - Filiaal: winkel ZUIDER-

DIEP - Telefoon 2857 levert U, behalve de bekende

Lijempf-Melkproducten

thans als nieuw product

Lijempf's Kwark

keurig en hygiënisch verpakt in cartons van ½ pond, merk

„FRIESCH MEISJE“. LIJEMPF's KWARK is een uitstekend, zeer

eiwitrijk en vethoudend voedingsmiddel, zeer geschikt voor de

boterham en als nagerecht, dat ook voor kinderen en zieken

een gezonde kost beteekent.

Ook weer verkrijgbaar

prima volle melkpoeder

merk „Friesch Meisje“, met een vetgehalte van 24 & 26 pct.,

keurig verpakt in pakketjes van ½ kg. Deze melkpoeder is

bereid volgens een speciaal procédé en daardoor voor honderd

procent oplosbaar. Melkpoeder vervangt volle melk GEHEEL, is

zeer voedzaam en langen tijd houdbaar.

Iederen dag versch en ZONDER BON verkrijgbaar.

Onze venters verstrekken verdere inlichtingen!

Houtverkoop

Stadsbosch, Assen

Namens het Gemeentebestuur

van Assen, zullen op Donderdag

16 Januari 1941, voormiddags

10½ uur, publiek bij de percee-

len worden verkocht:

Plm. 300 perceelen Hout

bestaande uit een groote partij

in hoofdzaak dennen, geschikt

voor zaaghout, gebinten, span-

ten, steigerhout, masten, hel-

palen, sloeten enz.

Voorts eenige eiken en be-

uken en eenige perceelen brand-

hout.

Samenkomst aan de Roode-

hekklaan, heet Witterstraat b. d.

Boschwachterswoning.

Inlichtingen en aanwils ver-

strekt de Boschwachter, Wit-

terstraat 39. Tel. 2463.

H. VAN LOOZENoord.

Deurwaarder.

Vaart N.Z. 68 - Assen.

Uit de hand te koop:

Ruim Eengezinshuis

bevattende: voork., achterk.,

keukentje en gang, boven: 1

gr. en 1 kl. slaapk., flinke sol-

der, voorzien van gas en elec-

tricititeit. Verder open plaats

met 2 fietsbergl. en open

mandeellie zijgang, desgew.

f 2000 hypotheek. Te bevragen

Grachtstraat 24, Groningen.

Fa. A. & L. J. DE WITT, Ma-

kelaars, bieden voor direct of

per Mei 1941 aan:

diverse kapitalen

over boerderijen en burgerhu-

izen n. o. Alleen solide objecten.

Rente 3½ tot 4½ % n. o.

Aanb. Felsterstr. 8a. Gron.

1ste HYPOTHEEKGELDEN

Aangeboden, lage rente, plm.

f 55.000 n. o. Direct of Mei 1941

over landerijen.

Br. fr. no. 732 bureau deses.

Aangeboden

voor direct op 1e hypotheek

f 3000

Br. fr. no. 734 bureau deses.

WIE HEEFT

Vrijdag 17 Jan. a.s. vracht n.

Den Haag e.o. of Amsterdam,

voor 3 tons gesloten wagen?

Opgave aan het Centraal Exp.-

Bedr. Schoolhoof 24. Tel. 5178.

Net Burgermeisje zoekt dito

VRIENDIN

24-25 jaar, kunnende dansen.

Br. fr. no. 716 Bureau deses.

Beschaafd Meisje, 19 j., zoekt

VRIENDIN

in de stad. Br. fr. no. 715 Bureau deses.

Huwelijk

Nette Jongeman, zoekt kennis-

making met net Meisje, leeftijd

tuuschen 25-30 jaar of jonge

Weduwe z. k., Heeft van het

land. Br. fr. l. met foto onder

no. 720 bureau deses.

ONGECORRIGEERD

MENTHO-REX

Wrijft de kou weg!

- het veilige middel tegen elke verkoudheid

60 cent per potje bij Apothekers en Drogisten

N. V. „LIJEMPF“

(AFDEELING MELKINRICHTING) ALHIER - EENDRACHTS.

KADE 14 - Telefoon 3117 en 6957 - Filiaal: winkel ZUIDER-

DIEP - Telefoon 2857 levert U, behalve de bekende

Lijempf-Melkproducten

thans als nieuw product

Lijempf's Kwark

keurig en hygiënisch verpakt in cartons van ½ pond, merk

„FRIESCH MEISJE“. LIJEMPF's KWARK is een uitstekend, zeer

eiwitrijk en vethoudend voedingsmiddel, zeer geschikt voor de

boterham en als nagerecht, dat ook voor kinderen en zieken

een gezonde kost beteekent.

Ook weer verkrijgbaar

prima volle melkpoeder

merk „Friesch Meisje“, met een vetgehalte van 24 & 26 pct.,

keurig verpakt in pakketjes van ½ kg. Deze melkpoeder is

bereid volgens een speciaal procédé en daardoor voor honderd

procent oplosbaar. Melkpoeder vervangt volle melk GEHEEL, is

zeer voedzaam en langen tijd houdbaar.

Iederen dag versch en ZONDER BON verkrijgbaar.

Onze venters verstrekken verdere inlichtingen!

Houtverkoop

Stadsbosch, Assen

Namens het Gemeentebestuur

van Assen, zullen op Donderdag

16 Januari 1941, voormiddags

10½ uur, publiek bij de percee-

len worden verkocht:

Plm. 300 perceelen Hout

bestaande uit een groote partij

in hoofdzaak dennen, geschikt

voor zaaghout, gebinten, span-

ten, steigerhout, masten, hel-

palen, sloeten enz.

Voorts eenige eiken en be-

uken en eenige perceelen brand-

hout.

Samenkomst aan de Roode-

hekklaan, heet Witterstraat b. d.

Boschwachterswoning.

Inlichtingen en aanwils ver-

strekt de Boschwachter, Wit-

terstraat 39. Tel. 2463.

H. VAN LOOZENoord.

Deurwaarder.

Vaart N.Z. 68 - Assen.

Uit de hand te koop:

Ruim Eengezinshuis

bevattende: voork., achterk.,

keukentje en gang, boven: 1

gr. en 1 kl. slaapk., flinke sol-

der, voorzien van gas en elec-

tricititeit. Verder open plaats

met 2 fietsbergl. en open

mandeellie zijgang, desgew.

f 2000 hypotheek. Te bevragen

Grachtstraat 24, Groningen.

Fa. A. & L. J. DE WITT, Ma-

kelaars, bieden voor direct of

per Mei 1941 aan:

diverse kapitalen

over boerderijen en burgerhu-

izen n. o. Alleen solide objecten.

Rente 3½ tot 4½ % n. o.

Aanb. Felsterstr. 8a. Gron.

1ste HYPOTHEEKGELDEN

Aangeboden, lage rente, plm.

f 55.000 n. o. Direct of Mei 1941

over landerijen.

Br. fr. no. 732 bureau deses.

Aangeboden

voor direct op 1e hypotheek

f 3000

Br. fr. no. 734 bureau deses.

WIE HEEFT

Vrijdag 17 Jan. a.s. vracht n.

Den Haag e.o. of Amsterdam,

voor 3 tons gesloten wagen?

Opgave aan het Centraal Exp.-

Bedr. Schoolhoof 24. Tel. 5178.

Net Burgermeisje zoekt dito

VRIENDIN

24-25 jaar, kunnende dansen.

Br. fr. no. 716 Bureau deses.

Beschaafd Meisje, 19 j., zoekt

VRIENDIN

in de stad. Br. fr. no. 715 Bureau deses.